

01.09.2012

EVLİLİK ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI PROTOKOLÜ İMZALANDI

Protokol Emine ERDOĞAN'ın katılımıyla
Bakan Fatma ŞAHİN ve Başkan Kadir TOPBAŞ
arasında imzalandı.

OLAĞAN MECLİS TOPLANTISI

2012 yılı Eylül ayı Encümen ve Olağan
Meclis Toplantısı Dr. Kadir TOPBAŞ'ın
başkanlığında Ankara'da yapıldı.

Dr. Kadir TOPBAŞ

Türkiye Belediyeler Birliği & İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Birliğimiz, sizlerden aldığı güç ve destekle çalışmalarını sürdürüyor. Bu ay yine pek çok toplantı düzenleyen Birliğimizin, Eylül ayı Meclis Toplantısı'na katılan değerli Meclis Üyelerimize gösterdikleri ilgi nedeniyle teşekkür ediyorum.

Türkiye Belediyeler Birliği olarak yurt içinde olduğu gibi yurt dışında da ülkemizi ve belediyelerimizi temsil etmekteyiz. Eylül ayında UCLG Başkanlığı sıfatı ile New York'ta katıldığım Birleşmiş Milletler'in üst düzey toplantılarında da yerel yöneticiler olarak milenyumun hedeflerine ulaşılmasında çözüm ortağı olmak istediğimizin altını çizdik. Uluslararası alanda gerçekleştirilen bir diğer etkinlik de Napoli'de düzenlenen ve başkanlığını üstlendiğim 6. Dünya Kentsel Forumu oldu.

Birliğimizin bu ay imza attığı önemli etkinliklerden biri de TBB ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı arasında yapılan protokol kapsamında uygulanacak "Evlilik Öncesi Eğitim Projesi" oldu. Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın değerli eşi Sayın Emine Erdoğan Hanımefendinin de teşrif ettiği törende Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımız Sayın Fatma Şahin ile İstanbul'da imzaladığımız bu protokol kapsamında; dokuz farklı bölgede eğitimler düzenlenerek belediyeler ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görev alanları içinde örtüşen kadına yönelik ve ev içi şiddetle mücadele, toplumsal cinsiyet eşitliği, cinsel sağlık ve belediyelerin sosyal yardım ve korunmaya ihtiyaç duyan kesimlere yönelik gerçekleştirdiği hizmetler konularında farkındalık oluşturulması hedefleniyor.

Kalkınma Bakanlığının gerçekleştirdiği 10. Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu ve Çalışma Grubu Toplantıları Eylül ayında Birliğimizin, seçilmiş ve atanmış yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşları temsilcileriyle üniversitelerden öğretim üyelerinin katılımıyla Ankara'da yapıldı.

TBB Belediye Akademisi faaliyetleri de yoğun bir şekilde sürerken Birliğimiz geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği sınavına katılacak belediye personeline yönelik olarak gerçekleştirilen eğitimlerine bu yıl da devam etti. İlgiyle izlenen ve yüzlerce belediye personeline eğitim hizmeti sunan Akademimiz her geçen gün büyümektedir.

Bölge belediye birlikleri ile işbirliğinde düzenlenen mevzuat konulu eğitim seminerleri ile Türkiye'nin dört bir yanında etkinliklerini yürüten Birliğimiz, lobi faaliyetlerine de aralıksız devam edilmektedir.

Birliğimizce yürütülen tüm etkinliklerin okurlarımızla paylaşıldığı dergimize gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ediyor, esenlikler diliyorum.

İÇİNDEKİLER

Eylül Ayı Meclis Toplantımız Ankara'da Gerçekleşti	09
Birliğimiz ve UCLG Başkanı Kadir TOPBAŞ 6. Dünya Kentsel Forumu'nda.....	23
Belediyelerden Haberler	31
Birliğimiz Stockholm'de Çalışma Ziyareti Gerçekleştirdi	36
Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Eğitimi Sınavlarına Hazırlık Eğitimlerimiz Sürüyor	53
Kalkınma Bakanlığı 10. Kalkınma Planı Çalışmalarına Birliğimizden Katkı	53
Birliğimiz Kadınların İnsan Haklarının Geliştirilmesi Programına Destek Veriyor	54
TBB Belediye Akademisi Eğitimleri Devam Ediyor	71
Eylül Ayı Lobi Faaliyetlerimiz	73
Soru-Cevap Hattı	75
Resmi Gazete	86
Yargı Kararı	91
Genelgeler	94

Adem ESEN
Kent İşletmeciliği ve
İstanbul Örneği

Akın ŞİMŞEK
Anayasa Mahkemesi
Kararı Çerçevesinde
Çalışma ve Sosyal Güvenlik
Davalarında Yargı Yeri

Cumhur Sinan ÖZDEMİR
Özürlüye Evde Bakım
Hizmeti

Murat GENÇ
5018 Sayılı Kanun'da
Harcama Yetkililiğine İlişkin
Hükümler ve Bu Hükümlerin
Yerel Yönetimlere Yansıması

EVLENECEK ÇİFTLERE EĞİTİM PROJESİ HAYATA GEÇİYOR

04

UCLG Başkanı TOPBAŞ BM Paneline Damga Vurdu

07

Mehmet DUMAN
Yoksullukla Mücadele Aracı
Olarak Belediyeler
(İstanbul Çekmeköy
Belediyesi Bağlamında)

Türkiye Belediyeler Birliği adına sahibi

Dr. Kadir TOPBAŞ

Türkiye Belediyeler Birliği

&

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Hayrettin GÜNGÖR

Genel Sekreter

Danışma Kurulu

Prof. Dr. Adem ESEN

Abdullah ŞİMŞEK

İsmail DESTAN

Doç. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN

Dr. Kasım TURGUT

Ali GÜNEY

Tahir TEKİN

Yayın Kurulu

Nilüfer SİVRİKAYA

Ahmet Sertan ÇAĞLAR

Burcu ALPSOY

Cemal BAŞ

Cenk KADIOĞLU

Fikret GÜLTEKİN

Hayati ÜNLÜ

Nigar GÖRGÜN

Tuğçe ÖZKAN

Tasarım

Gizem GÖZ

Bilal BERBER

Yönetim Yeri

Atatürk Bulvarı No: 229

Kavaklıdere - ANKARA

Tel: (0312) 419 21 00(pbx)

Faks: (0312) 419 21 30

e-posta: dergi@tbb.gov.tr

Yayın Türü

Dergimiz ayda

bir yayımlanan yaygın

sürelî yayındır.

Eylül, Sayı: 773

Basım Tarihi: 07.12.2012

ISSN 1308-6707

Baskı

SİSTEM OFSET

İvedik Organize Sanayi

Ağaç İşleri Yapı Kooperatifi

521. Sokak No: 32/34

Yenimahalle / ANKARA

Tel: (0312) 395 81 12

Faks: (0312) 395 81 14

www.tbb.gov.tr

EYLENECEK ÇİFTLERE EĞİTİM PROJESİ HAYATA GEÇİYOR

Türkiye Belediyeler Birliği ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı arasında "Evlilik Öncesi Eğitim Projesi" protokolü 1 Eylül'de imzalandı.

Haliç Kongre Merkezi'nde yapılan imza töreninde Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin ve Birliğimiz ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş birer konuşma yaptılar. Proje ile evlilik öncesinde belediyelerin, nikah masasına oturacak çiftlere evlilik öncesi eğitim vermesi, "aile" kavramının korunması hedefleniyor.

Törende konuşan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan; evlilikte gönül birlikteliğinin ve şefkatin önemine vurgu yaptı. Erdoğan; "Evlilik yüreklerin kader birliği için birlikte attığı bir akittir. Gençler evlenirken maddi durumu, kariyeri fiziki özellikleri ön şart olarak görmekte. Asıl önemli olanın ruh ve gönül

birlikteliği olduğunu çok geç fark ediyorlar. Oysa evlilik manevi bir yol arkadaşlığıdır. Evlilik en başta gönüllerin, kalplerin muhabbetle kaynaştığı, sevginin ortaklaştığı, yüreklerin kader birliği içinde birlikte attığı karşılıklı bir anlaşmadır" dedi. Erdoğan, projeyi hayata geçiren Türkiye Belediyeler Birliğine ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına; projenin gönüllü katılımcıları Altındağ, Mamak ve Çubuk Belediyelerine de teşekkür ederek projenin evlenecek çiftler için önemini vurguladı.

“Güçlü Aile Demek, Zayıf Kadın Demek Değil”

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin ise açılış konuşmasında toplumsal cinsiyet eşitliğine ve toplumun gelişmesinde ailenin önemine değindi. Bakan Şahin; toplumun temel taşı olan ailenin güçlendirilmesi gerektiğini belirtirken, “Ananın şefkati, babanın merhameti, çocuğun masumiyeti değişmiyor. Yeni bir yuvada iki fidan bir araya geliyor, oradan bir çınar çıkacak. Yürek, sabır ve emek istiyor. Toplumun temel taşı olan aileyi güçlendirmememiz gerekiyor. İnsanca beraber yaşayabilmeyi, her şeyi paylaşabilmeyi başararsak, mutluluğu yakalarız. Güçlü aile demek, zayıf kadın demek değildir” şeklinde konuştu. Bakan Şahin sözlerine şöyle devam etti: “İnsanca beraber yaşayabilmeyi, paylaşabilmeyi başararsak mutluluğu yakalarız. Evlilikte paylaşmak ve empati kurmak çok önemli. Evlilikte ilk beş yıl çok zor bir dönem. Bu dönemde boşanma oranı yüzde 40. Bu beş yılda çok dikkatli olmak lazım. Sabırlı olmak gerekiyor.”

“Ailenin Korunması İçin Yönetimlere Önemli Bir Sorumluk Düşüyor”

Türkiye Belediyeler Birliği ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ın konuşmasında da ailenin önemi ve aile kurumunun korunması gerektiği düşüncesi ön plana çıktı. Günümüz dünyasındaki teknolojik gelişmelerin aile yapısında dejenerasyona sebep olduğunu belirten Başkan Topbaş; dünyadaki bu gelişmelerin aile bireyleri

arasında hızla artmakta olan yalnızlaşmayı da beraberinde getirdiğine değindi. Topbaş; “Bu gibi olumsuz gelişmelerden dolayı toplumun temel yapısı olan ailenin korunması konusunda yönetimlere ciddi görevler düşmektedir” dedi. Başkan Topbaş; modern toplumlarda büyük ailelerin parçalanarak çekirdek aileler haline geldiğine ve bu çekirdek ailelerin de gelişen dünyayla parçalanma tehlikesiyle karşı karşıya olduğuna dikkat çekerek şöyle konuştu: “Tarım toplumundan sanayi toplumuna geçişte

var olan büyük aile yapıları parçalanarak çekirdek ailelerin ortaya çıkmasına sebep oldu. Büyük aile yapılarının olduğu dönemlerde aile bireyleri yeni evlenen çocuklarına yeni kurulan aileye bilgi ve birikimlerini aktarabiliyor ve yeni kurulan ailenin ömrü de uzun oluyordu. Parçalanmış büyük aileler sonucunda bilgi ve birikim paylaşımı da olmamaya başladı. Bu da beraberinde kısa süren yeni aile kurumların doğmasına sebep oldu. Bu durum sadece bizim ülkemizin sorunu değil tüm dünyanın da sorunudur.” Başkan; ailenin korunması için kurumlara ciddi görevler düştüğünü sözlerine eklerken, “Ülke idarecileri gerekli tedbirleri almazlarsa şehir hayatının getirdiği bireysellikten, çekirdek küçük ailenin deneyim ve tecrübe eksikliğinden dolayı yıkılma durumu vardır, ve bu da beraberinde toplumu yok edecektir. Bizler bu günden tehlikeyi görüp hassasiyetimizi ortaya koyup çalışmaya başlarsak bizim gelecekteki milletimizin yapısı çok daha farklı olacaktır. Bizdeki bu olumlu gelişmeler dünyaya da örnek olmuş olur” diyerek konuşmasını tamamladı.

İmza töreni öncesi Prof. Dr. Doğan Cüceloğlu “Evlilikte İletişim ve Yaşam Becerileri” başlıklı bir sunum yaptı. Türkiye’de 30 yıl sonrasını anlamak için bugünkü aile yapısına bakılması gerektiğini ifade eden Cüceloğlu, 42 ülkede yapılan araştırmaya göre, mutluluğun en önemli faktörünün sağlıklı aile ilişkilerinden geçtiğini söyledi. Cüceloğlu, sağlıklı aile içi iletişim için ipuçlarını katılımcılarla paylaştı.

Katılımcıların büyük ilgiyle takip ettiği eğitim ve imza töreninin ardından eğitime katılan çiftlere birer sertifika verildi.

Evlilik Öncesi Eğitim Projesi Protokolü kapsamında belediyeler ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görev alanları içinde örtüşen kadına yönelik ve ev içi şiddetle mücadele, toplumsal cinsiyet eşitliği, cinsel sağlık ve belediyelerin sosyal yardım ve korunmaya ihtiyaç duyan kesimlere yönelik gerçekleştirdiği hizmetler gibi konularda eğitim programları gerçekleştirilmesi planlanıyor.

Protokol; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görevleri arasında yer alan ve belediyeleri ilgilendiren, sosyal hizmet ve yardım, veri paylaşımı, aile, kadın, çocuk, özürlü ve yaşlılara, toplumun sosyal yardım ve korunmaya ihtiyaç duyan diğer kesimlerine yönelik hizmet alanlarında, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Türkiye Belediyeler Birliği arasında yapılacak çalışmalara ilişkin işbirliği koşullarının belirlenmesi amacıyla imzalandı.

Proje kapsamında; toplumsal cinsiyet eşitliği ve şiddetle mücadele konuları ile aile, çocuk, özürlü, genç ve yaşlılara ilişkin proje, program, etkinlik ve eğitim programı materyalleri ile eğitici eğitimi materyallerini hazırlayarak Birliğe sunmak ve bunların planlamasını yapma yükümlülüğü Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına ait. Ayrıca Bakanlık, uygulayıcı kurumlara danışmanlık desteği sağlamakla ve gerektiğinde uygulamalara refakat etmekle; çalışmalarını topluma duyurmakla ve sosyal yardımlarla, hizmetlerle ilgili veri paylaşımında bulunmakla görevli. Yürütülen proje ve eğitim programlarının, etkinliklerin kazanımlarını tespit ederek bunlarla ilgili istatistikî bilgiler tutmak gibi faaliyetler de Bakanlığın sorumlulukları arasında.

Protokolün diğer tarafı olan Türkiye Belediyeler Birliğinin ise toplumsal cinsiyet eşitliği ve şiddetle mücadele konuları ile aile, çocuk, özürlü, genç ve yaşlılara ilişkin proje, program, etkinlik ve eğitim programlarını gerçekleştirecek belediye başkanlıklarını tespit etmek, Bakanlık ile birlikte, uygulanacak proje, program, etkinlik ve eğitim programlarının kısa, orta ve uzun dönemli planlamasını yapmak, ilgi ve farkındalığı arttırmak, şiddete uğrayan kadınlara belediyelerce sunulması gereken hizmetlerin daha etkili verilmesi, yaygınlaştırılması ve ihtiyaca göre güncellenmesi amacıyla hizmet sunumunun her kademesinde yer alan belediye görevlilerine yönelik eğitim programları düzenlenmek gibi yükümlülükleri var.

UCLG BAŞKANI TOPBAŞ BM PANELİNE DAMGA VURDU

UCLG'nin de başkanlığını yürüten Birliğimiz ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir TOPBAŞ New York'ta Türkiye'yi temsil etti. BM Genel Sekreteri Ban Ki-Moon'un dünya genelinde 27 kişiden oluşturduğu danışmanlar grubu arasında yer alan Başkan Topbaş BM'nin üst düzey toplantılarına katıldı. BM'de Üst Düzeyli Panel'de konuşan Başkan Topbaş, "Yerel yöneticiler olarak milenyumun hedeflerine ulaşılmasında çözüm ortağı olmak istiyoruz" dedi.

Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Birliği (UCLG), Türkiye Belediyeler Birliği ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, "2015 Sonrası Dünya ve Kalkınma Vizyonu" toplantılarına katılmak üzere ABD'nin New York şehrinde bir dizi temaslarda bulundu.

Başkan Topbaş, New York temaslardan duyduğu memnuniyeti şu sözlerle dile getirdi. "Dünyanın geleceği konusunda BM Genel Sekreteri Ban Ki-Moon'un oluşturduğu danışmanlar grubu içerisinde bulunmaktan gurur duyuyorum."

UCLG Başkanı Topbaş: "Eğitime ihtiyaç var"

67. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu toplantıları çerçevesinde "2015 Sonrası Kalkınma Gündemi Konusunda Seçkin Kişiler Üst Düzeyli Paneli"ne konuşmacı olarak katılan Birliğimiz ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, UCLG Başkanı sıfatıyla bir konuşma yaparak İstanbul'un ve Türkiye'nin mesajlarını ilettiler. Başkan Topbaş, bin yıllık kalkınma hedeflerine ulaşılabilmesi için kentler ve kırsal kesim arasında köprüler kurulmasına dikkat çekerek, kişilerin eğitilmesinin önemine işaret etti.

Üst düzeyli birçok diplomatın katıldığı panelde ağırlıklı gündem küresel yoksulluğa son vermek, eşitlik, sürdürülebilir kalkınma ve bu bağlamda çok taraflı anlaşmalar yapılması yönünde oldu. 2015 Sonrası Kalkınma Gündemi Konusunda Yüksek Düzeyli Panel Üyeleri ile Diyalog Toplantısı'nda katılımcılar 3'er dakika verilen süre içinde, dünya barışı, sağlık, istihdam, küresel ısınma, kadın hakları, çocuk ölümleri konularında görüşlerini aktardı.

Toplantılarda sorunlar ve çözümler belli olmasına rağmen sonuca gidilemediği, tüm iyi niyetle çabalara rağmen aksaklık olduğu görüşünde birleşildi. Panelde Siera Leone gençlik hakları destekçisi Chernor Bah yaptığı konuşma ile salondaki katılımcıları etkiledi. Bah, 21. yüzyılda hastalıktan ölen insanların var olmasının kabul edilemez bir durum olduğunu söyledi. Bah, konuşmasında yetkililere seslenerek, "Sözünüzü tutmadınız. Heyecan, umut ve eğitim hayallerimiz gerçekleşmedi. 15 yaşında kızlar evleniyor. Çocuklar hastalıklardan ölüyor. Bu duruma son vermelisiniz. Nitelikli ve eşit bir dünya istiyoruz" diye konuştu.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş da üst düzey panelin üyesi olmaktan duyduğu mutluluğu ifade ederek başladığı konuşmasında, sorunları çok yakından takip eden bir konumda olduğunu söyledi. "Burada hangi konumda olursak olalım, ne kadar gücümüz olursa olsun, çok ciddi ve büyük kitleleri harekete geçiriyor da olsak bizlerin de eğitime ihtiyacı var" diyen Kadir Topbaş, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bir ötekinin farkında olma eğitimine ihtiyacımız var. Duygularını ifade eden genç arkadaşımız Bah, burada ezber bozma-ya çalıştı, gençliğin sesini hatırlattı. Bizim filozofumuz olan

Hiz. Mevlana'nın bir sözü var; 'Bir neslin geleceğini, bir önceki nesil hazırlar' diye. Bizler esasında bizden sonraki kuşakların geleceğini hazırlıyoruz. Ciddi bir sorumluluk taşımaktayız. Dünyadan neler aldık, neler vermeye çalışıyoruz, bunları görmeliyiz. Her bölgenin kendine göre ciddi sorunları var. Bu bölgedeki insanlara öncelikleri sorulduğunda, her birinden farklı yanıt alırsınız. Biz yerel yöneticiler olarak milenyumun hedeflerine ulaşılmasında çözüm ortağı olmak istediğimizi iletтік. Birlikte karar vermek istiyoruz."

Başkan Topbaş BM'de Yüksek Düzeyli Seminer'e katıldı

Birliğimiz ve UCLG Başkanı Kadir Topbaş, New York temasları kapsamında BM Merkezi'nde düzenlenen bir seminere de katıldı.

Genel Sekreter Yardımcısı Jan Eliasson'un yaptığı açılış konuşmasında panele katılanlar 2015 sonrası bin yıl kalkınma hedefleri ve so-

runlar masaya yatırdı. Üst düzey katılımcılar; gelecekte kalkınmanın devamı için nelerin, ne şekilde yapılması konularını ele aldı ve BM Genel Sekreteri Ban Ki-Moon'a hazırlanacak rapor üzerinde çalıştı. Panelde sağlık, yoksulluk ve özellikle Afrika'daki önlenabilir hastalıklarla mücadele, çocuk ölümleri, kadın hakları, ekonomik ve sosyal işler sunumları yapıldı.

Panelde yapılan çalışmalara verilen destekten dolayı UCLG Başkanı Kadir Topbaş'a teşekkür edildi. Toplantıda açılış konuşmasını yapan Genel Sekreter Yardımcısı Jan Eliasson Başkan Topbaş'ın yanına gelerek "Size çok ihtiyacımız var. Çalışmalarınızdan dolayı çok teşekkür ederim. İstikrarlı ve büyük katkılarınız var." dedi.

Toplantı öncesi Ürdün Kraliçesi Rania el-Abdullah, Başkan Topbaş ile bir süre sohbet ederek panel hakkında bilgi alışverişinde bulundu. Rania el-Abdullah, Topbaş'a "2015 sonrası kalkınma için daha neler yapılabiliriz?" diyerek Topbaş'ın fikirlerini sordu. Görüşme ayakta yaklaşık 15 dakika sürdü. Kraliçe verdiği destekten dolayı Kadir Topbaş'a teşekkür etti.

EYLÜL AYI MECLİS TOPLANTIMIZ ANKARA'DA GERÇEKLEŞTİ

Türkiye Belediyeler Birliği Eylül ayı Meclis Toplantısı, **Birlik Başkanı ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir Topbaş** başkanlığında 9 Eylül 2012 tarihinde Ankara'da yapıldı.

Başkan TOPBAŞ:
"Sorunlar yerelde çözülür"

Toplantının açılışında konuşan Birlik Başkanı Dr. Kadir Topbaş, dünyada yerleşme noktasında gelişmeler çerçevesinde Türkiye'de de önemli adımlar atıldığını kaydetti. "TBB olarak bu çatı altında sizlerle birlikte bulunduğumuz süre zarfında, hükümetimizin yasal düzenlemelerle ilgili görüş alışverişi taleplerinde etkin bir rol oynamakta olduğumuzu ve etkin çalışmalar yaptığımızı gururla ifade etmek istiyorum" diye konuşan Başkan Topbaş, Konfüçyüs'ün "Yakın kolay uzak zor idare edilir" sözünü hatırlatarak "Sorunlar yerelde çözülür. Ülkelerin kalkınmasında yerel büyük önem taşır. Hızla şehirleşmenin yaşandığı günümüzde, hizmetleri yerelden görme adına çeşitli yasal düzenlemeler yapılmaya devam edilmektedir" dedi.

Konuşmasında yerel seçimler konusunda siyasi partiler arası mutabakat sağlandığı hatırlatan Başkan Topbaş, açılış konuşmasında belediye başkanlarının mali ve sosyal hakları, atıkların ücretlendirilmesi ve BELAKOM gibi konularda Türkiye Belediyeler Birliğince yürütülen çalışmalara ilişkin meclis üyelerini bilgilendirdi.

Başkan TOPBAŞ:
"Belediye Akademisi kampüsü belediye personelinin eğitimi açısından büyük önem taşıyor"

Ayrıca, Mevlana'nın "kişi hatasını hüneri zanneder" sözünü hatırlatan Başkan Topbaş, Birliğimiz eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğü "Belediye

Akademisi'nin kampüs olarak kapsamlı bir şekilde teşkilatlanmasının belediye personelinin eğitimi açısından büyük önem taşıdığına vurgu yaptı.

Çok sayıda belediye başkanının bir araya geldiği Meclis Toplantısı'nda "Diğer Kurumlarla İşbirliği Yapılması" ve "2013 Yılı Tahmini Bütçesi" konuları görüşülerek kabul edildi.

Buna göre; 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 20 ile 22'nci, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 74 ile 75'inci ve Türkiye Belediyeler Birliği Tüzüğü'nün 5 ile 31'inci maddelerine istinaden, yurt içi ve yurt dışında belediyecilik konusunda görev ve hizmet yürüten kurum ve kuruluşlarla Birliğimizin işbirliği yapmasına oy birliği ile karar verildi.

Toplantının son gündem maddesi dilek ve temenniler bölümünde ise belediye başkanları söz alarak, görüşlerini dile getirdiler.

Birlik Encümenimiz Toplandı

Birliğimiz Eylül ayı Meclis Toplantısı ile aynı gün gerçekleşen Encümen Toplantısı'na TBB ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir Topbaş başkanlık etti.

Birlik çalışmalarına ilişkin yapılan genel bilgilendirme ile başlayan toplantıda; yeni büyükşehirler, afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi, atıkların ücretlendirilmesi, Sayıştay Kanunu'nda yapılan değişiklik, sosyal denge tazminatı ve tip sözleşme, büyükşehir belediye gelirlerine ilişkin düzenleme, Azerbaycan belediyeleri ile işbirliği, TUSELOG projesi kapsamında İsveç Belediyeler Birliği (SALAR) komisyon çalışması, Manas (Kazakistan) Üniversitesi öğrencilerinin Birliğimizdeki stajı ile tarihi, kültürel mirasa sahip belediyelerin başkanlarına yönelik teknik inceleme gezisi konularında Encümen Üyelerimiz bilgilendirildi.

Ardından 2012 tahmini bütçesini görüşülmesi, Belediye Akademisi yerleşkesi, harcama katılma payları, Tunus Belediyesi ile ilişkiler ve belediye başkanları mali ve sosyal hakları öneri konuları da görüşülerek karara bağlandı.

KENT İŞLETMECİLİĞİ VE İSTANBUL ÖRNEĞİ

Prof. Dr. Adem ESEN

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörü

Başkalarının ihtiyaçlarını karşılamak için kurulan mal ve hizmet üreten işletmelerin bir kısmı kâr amacıyla bir kısmı ise kâr amacı gütmeyen üretim yaparlar. Kent işletmeleri diye ifade edilen işletmeler, yerel kamu yönetimleri dışında kurulan, amaçları kâr sağlamak olmayan ve üyelerinin veya ilgililerinin ortak çıkarlarını karşılayan işletmelerdir. Bunları biraz daha geniş tutarsak bunlar, arz ve talep şartları sosyal ve kamusal amaçlarla sınırlanmış örgütlerdir.

Türkiye’de son yıllarda çıkarılan yeni yerel yönetim yasaları (5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Yasası, 5393 sayılı Belediye Yasası ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Yasası ile ilgili mevzuat) ile kent konseyi, belediye hizmetlerine gönüllü katılım, ulaşım koordinasyon merkezi, altyapı koordinasyon merkezi gibi düzenlemeler yanında site ve apartman yönetimleri, kentlerdeki kültür, sanat ve spor faaliyetleriyle ilgili oluşumlar, kalkınma ajansları, organize sanayi bölgeleri, iş geliştirme bölgeleri, alışveriş merkezleri yönetimleri, şehir şantiyesi, atık toplama üniteleri, ulaşımda (taksicilik, özel otobüs çalıştırılması),

kamu sosyal tesisleri gibi pek çok kent işletmeciliği kapsamında işletme örnekleri bulunmaktadır.

İşletme, başkalarının ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan mal ve hizmet üreten birim olduğuna göre şirketler gibi vakıflar, dernekler, belediyeler hatta diğer kamu kurumları da işletme sayılır.

Özel sektörde işletmenin amacı, sahibine kâr sağlamak olduğu halde, belediyelerin ve kent işletmelerinin amacı sosyaldir. Bununla birlikte kâr amacı gütmeyen kuruluşların varlıklarını sürdürmek için kamu kaynakları (vergi ve benzeri gelirler) ile bağışlara ihtiyaçları vardır.

Bu kısa çalışmadaki amaç, kentsel alanda belediye faaliyetleri dışında üretilen ama kâr amacı gütmeyen işletmeleri kısaca ele almak ve İstanbul’daki birkaç örneğine yer vermektir. Çalışmamıza esas alınan İstanbul’da Büyükşehir ve Belediye Kanunları’ndan doğan belediye işletmeleri yanında, bu hizmetlere katkı yapan sosyal, ekonomik, kültürel ve sportif amaçlı vakıflar, dernek-

ler ve diğer işletmelerden bir kısmına yer verilmiştir. Çünkü 14 milyona yaklaşan nüfusuyla İstanbul'un tüm bu tür kent işletmelerini incelemek daha geniş bir çalışmayı gerektirir.

■ Kent Yönetimi ve Kamu Hizmeti Üreten İşletmeler

■ Kentlerin Büyümesi ve Kent Yönetimi

İlk çağlardan beri şehirler, medeni ve ekonomik faaliyetlerin merkezi olmuştur. Bunun nedeni, verimlilik ve büyüklükte yoğunluk ve birikimin önemli olmasıdır. Yine şehirler ortak faaliyeti, karar almayı ve hesaplı davranışı gerektirir. Bunun için ülkelerin iktisaden kalkınabilmesi için belirli bir şehirleşme hareketi içinde olması gerekir.

Dünya Bankası yeni stratejisinde şehirleri büyümenin ve beşeri kalkınmanın esası olarak görmektedir. Kent birlikleri, şehir ölçeğindeki programlar, şehir

üniversiteleri ve özel sektör ortaklıkları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Başarılı şehirler yöntemlerini değiştirmekte, finanslarını artırmakta, özel yatırımları çekmekte ve fakirliğe çözüm arayışları sunmaktadır. Strateji iki ilke üzerine kuruludur: beşeri gelişme, ekonomik verimlilik ve sosyal dengenin esasının insanların birlikte yaşamaları, "yoğunluk" olduğudur. İkincisi, şehirlerin iyi ve sürekli yönetilmeye ihtiyaçları olduğudur.

Şehirler küresel hasılanın yüzde 70'ini sağlamaktadır. Hem üretim, hem de insanları barındırması bakımından kentleşme önem taşımaktadır. Şehirler özellikle gelişmekte olan ülkelerde ekonomik ve sosyal büyümenin motorlarıdır. Çünkü buralar insanların yaşadıkları ve çalıştıkları yerlerdir.

Kentsel çözümlerde farklı disiplinlerden gelen faktörlerin (şehir planlama, mimarlık, mühendislik, sosyoloji, iktisat, finans gibi) birbirleriyle birlikte ele alınması gerekir. Kentsel problemleri etkili olarak çözmek için her sistem düzeyindeki faaliyetleri dahil etmek önemlidir.

Kent sorunlarına bütüncül bir bakışla profesyonel kent yöneticilerin yetiştirilmesi için eğitim çalışmaları önemli hale gelmiştir. Bütüncül bir kent yönetimi uygulanmaması, ciddi bir mali krize de bir nedendir. Bunun için kentsel kalkınma, kaynak kullanımı ile ilgili kararların piyasa ve her düzeydeki yönetimin etkileşimin olduğu kamu-özel girişim ortaklığıdır.

Kentlerdeki özel kent örgütlerinin faaliyetleri öncelikle verimlilik ve karlılıkla ilgilidir. Ancak bunların sosyal sorumluluk anlayışı ile beraber ele alınması gerekir. Çünkü özel girişimin kamunun sağladığı altyapı hizmetlere ihtiyacı vardır. Bu da sosyal sorumluluk doğurmaktadır.

1) Özetle: The World Bank. Systems of Cities, The World Bank Urban and Local Government Strategy. www.worldbank.org/urban

İyi yönetim ve iletişim sistemleri, iyi liderlik ve yeterli mali destekle sağlanabilir. Yatırım kültürü, rekabetin artması ve özel sektör işbirliği ile şehirlerin ekonomik büyümelerinin sağlanması üzerinde durulmaktadır.

Günümüzde devletin artan fonksiyonuna bağlı olarak, kamusal mal kavramı, yarı kamusal ve özel malları da içerecek şekilde genişlemiştir. Piyasa mekanizmasının etkinsizliği sebebiyle sosyalle edilen çok sayıda özel mal, giderek kamusal nitelik kazanmaktadır. Mesela devletin bebelere veya çocuklara bedava dağıttığı süt kamusal özellik kazanmaktadır.

Kamusal malların faydası genellikle sonraki yıllarda gerçekleşir. Faydası uzun sürede gerçekleşecek projelerin (baraj, köprü, demiryolları, limanlar vb.) özel kesim tarafından yapılması düşünülmendiğinden bu tür yatırımlar devlet tarafından yapılır. Günümüzde kamusal mallarda finansman sorununu aşmak için yapı-ışlet-devret finansman yöntemi uygulanmaktadır.

Kamusal mallar toplumda bireyler tarafından birlikte tüketildiği halde, özel mallar bireyler tarafından ayrı ayrı tüketilir. Kamusal malların tüketimi sırasında bireyler arasında rekabet durumu ortaya çıkmamaktadır. Özel mallarda ise tüketim sırasında rekabet ortaya çıkmaktadır. Kamusal mallar, önemli ölçüde dışsal ekonomilere yol açar.

Yarı kamusal mallar, tüketimleri sonucu topluma dışsal fayda sağlarken, kişilere de özel fayda sağlar. Özel ve kamusal mal ve hizmetlerin özelliklerini göstermesi sebebiyle bu tür mal ve hizmetlere karma mallar da denilir. Bu tür mallar bölünebilir veya pazarla-

nabilir olma özelliği ile özel mala benzer; birlikte tüketim imkânı vermesi ve yoğun dışsal ekonomiler yayması sebebiyle tam kamusal mal niteliği taşır. Bu mallar genellikle yerel yönetimler ve kamu ekonomik kuruluşları tarafından piyasa şartlarına uygun biçimde ancak fiyatlandırılması kamu ekonomisi ilkelerine göre üretilir. Bir tür sosyal fayda sağlanmasından dolayı fiyatın önemli bölümü tüketicilerden karşılanır.

■ Belediyelerin Yetkileri ve İmtiyazları

Türkiye’de yürürlükte olan 5393 sayılı Belediye Kanunu’na göre (madde 15) belediyenin yetkileri ve imtiyazları uzun bir liste olarak sıralanmıştır. Burada belediyenin temel hizmet alanı, belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmaktır. Ancak aynı maddede bunların sınırları çizilmiştir. Eski 1580 sayılı Belediye Kanunu’na göre bazı hizmetlerin yapılması gibi “yaptırılması, işlettilmesi” yetkisi verilmiştir. Böylece belediyeler bazı hizmetleri piyasaya yaptırmak veya piyasayla beraber yapmak imkânına kavuşmuşlardır.

Kamu hizmetlerinin özel kişilerce yerine getirilmesinde uygulanan hukuksal rejim kamu hizmeti imtiyazı ve ruhsat olarak ortaya çıkmaktadır. Yap - işlet - devret modeli, alt yapı yatırımlarının gerçekleştirilmesinde kullanılan önemli bir proje finansman modelidir. Model daha çok kamu kaynaklarının yetersiz olduğu az gelişmiş ve/veya gelişmekte olan ülkelerde özel sektör ve yabancı sermayenin katılımını sağlayarak ihtiyaç duyulan yatırımların bütçe dışı kaynaklarla gerçekleştirilmesine olanak sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. Ancak faaliyet, pazar ve gelir, yapım ve tamamlanma, yasal, politik ve finansal riskler sıralanabilir. Yatırımların tutarlarının büyük ve borç oranlarının yüksek olması gibi faktörler özellikle finansal risklerin yönetilmesi zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır.

Klasik modelde kamu altyapı harcamalarının finansmanı masrafların bütçeden karşılanmasıdır. Kamu kuruluşları ihale yaparak, gerekli parayı kendi bütçesinin yatırım kaleminden (inşaat işleri, makine ve teçhizat...) karşılarlar. Bazı alt yapı yatırımları bir ücret, bedel, harç gibi karşılıkla tüketicilerin hizmetlerine sunulabilir. Bunlar yetersiz olursa, ülke içinden ve dışından mali kaynaklar bulmak zorunda kalınır. Büyükşehir belediyelerinin, metro, tramvay gibi kent içi ulaşım, atık su arıtma, çöp tesisleri gibi önemli kentsel yatırımları hükümet garantisıyla genellikle dış kredi imkânlarıyla yapılmaktadır.

Günümüzde birçok belediye hizmeti (bu arada çöp toplama, temizlik gibi temel belediye hizmetleri dahil) özelleştirmektedir. Bunu gerektiren sorunlar şöyle sıralanabilir:

- Yerel yönetimlerin harcamalarında doğrudan azalma olması, böylece borçlanma için avantaj sağlaması,
- Çalışanların yüksek ücret talebi,
- Seçmenlerin kaliteli hizmet beklentilerine karşı yetersiz finans imkânları,

- Yerel yönetimlerin riskini azaltması,
- Hizmet kalitesinin artma imkânı ortaya çıkması,

Belediyelerin hukuki danışmanlık, mühendislik ve mimarlık hizmetleri eskiden beri çoğunlukla özel sektörce sağlanmaktadır. Bazı ülkelerde özel sektörün kamu hizmetleri üstlenmesinde vergi indirimleri sağlanmaktadır. Yerel yönetimlerde ilk özelleştirmeyi sağlayan ülke ABD, pek çok hizmeti özelleştirmiştir.

■ Gönüllü Hizmet Üreticileri (Kâr amacı gütmeyen kamu hizmeti üreticileri)

Kamu sektörünün teknolojik, ekonomik gelişme gibi sebeplerle büyümesine karşılık birçok alanda verimli ve etkinliğin sağlanmadığı görülmektedir. Devletin fonksiyonlarının değişmesiyle müdahaleci, planlayıcı ve işletmeci anlayış yerine son yıllarda liberal anlayışın da etkisiyle devletin küçülmesi amaçlanmıştır. Bunun sonucunda devlet, başlıca kamu hizmetlerinin sunumunda kendine ortaklar aramaya başlamıştır. Devlet özelleştirme ile piyasayı özel sektöre bırakırken, bazı hizmet alanlarını gönüllü kuruluşlara devretmektedir. Gönüllü kuruluşlar, hizmetlerin piyasaya ihalesi gibi bazı yöntemler ile ortaya çıkmıştır.

Kısmen veya tamamen devlete veya kamu kuruluşlarına bağlı hizmet üreticileri ile özel kurumlar tarafından kurulan ve hizmet üretimi yanı sıra lobicilik görevi de yapan bazı örgütler vardır. Bu örgütler çoğunlukla hizmet üretirler ve pür kâr amaçlı olmadıkları için kâr, rekabet gibi amaçlara yer vermezler. Genellikle bu tür hizmet üreticilerin kâr etmeleri yasalar veya sözleşmelerle engellenir. Dolayısıyla başarılarındaki göstergeleri ölçmek güçtür. Bu tür ürettikleri hizmetler özel firmalar tarafından ya üretilmez veya üretilmek istenmez. Ayrıca özel firmalarla rekabet etmeleri ilke olarak benimsenmez. Bunun için “Şu programlarını yaptık. Çıktıları şöyledir. Onun piyasa değeri şudur”, gibi bir hesap yapmak zordur. Böylece piyasa değeri olmayan veya olmaması gereken hizmetler ürettikleri için harcanan kaynakların harcanması da tartışma konusu olur. Bu hizmetlerin bedava veya çok ucuz olması maliyet açısından önemlidir.

İktisadi işletmelerin amacı kâr temin etmektir. Bu yüzden bazı hizmetler, karlı olmadığı için yapılmaz. Ancak bu hizmetlerin yapılmaması hem toplumsal hem de bireysel olarak büyük zararlara neden olabilir. Gönüllü kuruluşlarda ise insanlar hiçbir maddi menfaat beklemeyiz, ancak toplumsal ihtiyaçlara cevap bulmaya çalışırlar. Devletle gönüllü kuruluşlar arasında şartlara ve devletin demokratik şekline göre ya diyalog kurulması ya da karşı karşıya gelmesi süreci oluşabilir. Bu da devletin bu kurumlara mali desteği, ortak girişimleri, bunların projelerine katkı sağlanması işletmeler-

deki vergi kolaylıkları ve uluslararası alanda tanıtımına destekle olabilir. Bu takdirde bu kuruluşlar topluma ve devlete karşı şeffaf olmalı ve hesaplarını verebilmelidir.

Gönüllü kuruluşların etkin ve verimli olmaları önemlidir. Yine gönüllü kuruluşların daha küçük ve esnek olmaları, daha çok sosyal yardımda etkin olmaları, halka yakınlıkları, toplumsal fonksiyonlara sahip olmaları ve halkın katılımlarını sağlamalarıdır.

Avrupa’da kâr amacı gütmeyen sektör daha çok sağlık, ilk ve orta okul eğitimi, yatılı hasta bakımı (sosyal hizmetler), çocuk yuvalarındadır.

Burada yeni kamu işletmeciliği üzerinde de kısaca durmakta yarar vardır. Refah devletinin verimsiz kamu örgütüne sahip olduğu görüşüne karşılık yeni kamu işletmeciliği

yaklaşımı, örgütlerde belirli yönetim değişiklikleriyle piyasa benzeri kuramları kullanarak, kamu yönetiminde rekabeti özendirmek ve işletme tipi yapıları öne çıkarma üzerinde durur. Etkin ve verimli hizmet sunumunu sağlamakta piyasa sistemine göre çalışan kurumların, kamu kurumlarından daha başarılı oldukları düşüncesine dayanır.

Kamuyönetiminde işletmeyi yönetimi ilkelerine yer verilmesi liberal ekonomi teorisindeki toplumsal kaynak dağılımının piyasa yoluyla daha verimli sağlanabileceği ve rasyonel iş örgütlenmesinin verimliliğin yapısal unsurunu oluşturduğu görüşlerine dayalıdır.

Kamu kurumlarında yeni işletmecilik anlayışının gelişmesinde uluslararası kuruluşların önemli etkisi vardır. Nitekim OECD, IMF, Dünya Bankası gibi kuruluşlar, devletlerin yönetim sistemlerini etkileyen bağlayıcı kararlar alarak, bazı kararlarında işletmeciliğin kamu yönetimi alanında uygulanmasını sağlamaktadır.

Yeni kamu işletmeciliğinin en önemli ilkesi, kamu yönetiminde piyasa mekanizmaları kullanılmasıdır. Bunun temelinde, etkin ve verimli hizmet sunumunu sağlamak için piyasa sistemine göre çalışan kurumların, kamu kurumlarından daha başarılı oldukları düşüncesi vardır.

■ Belediye Kanunu'nda Gönüllü Hizmetle İlgili Düzenlemeler

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 9'uncu maddesine göre muhtar, mahalle sakinlerinin gönüllü katılımıyla ortak ihtiyaçları belirlemek, mahallenin yaşam kalitesini geliştirmek, belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilişkilerini yürütmek, mahalle ile ilgili konularda görüş bildirmek, diğer kurumlarla işbirliği yapmak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yapmakla yükümlüdür.

5393 sayılı Kanun'un 76'ncı maddesi kent konseyini düzenlemiştir: Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.

Kent konseyi Yasa ile kurulmuş olup Çalışma Yönetmeliği çıkarılmıştır. Yönetişim mekanizması olarak belirtilen kent konseyinin genel kurulunu belediye başkanı toplar. Dolayısıyla genel kurul giderleri belediye tarafından karşılanır. Yönetim kurulu ve diğer organları (kadın ve gençlik meclisleri, çalışma grupları) gönüllülük esasına göre çalışır. Yönetmeliğe göre belediye, konseye ayni ve nakdi yardımda bulunabilir. Sekretarya da bu kapsamdadır. Ancak konseyin çalışma ilkeleriyle belediyenin yardımı ile iş yapılması bir çelişki olarak gösterebilir.

5393 sayılı Kanun'un 77'nci maddesi belediye hizmetlerine gönüllü katılımı düzenlemiştir. Buna göre belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, özürllülere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında beldede dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular.

■ Belediye Kanunu'ndan Doğan İşletmeler

■ Belediye İşletmeleri

Belediyelerin gelirlerinin önemli bir kısmını merkezi bütçeden karşılamakla beraber, özel gelirlere sahiptir. Harcamalarını belirli usullere göre yapmakta, ancak çoğu kez özel sektör gibi sorumlu olmaktadır. Kararlarında siyasi eğilimler olmakla beraber ürettikleri mal ve hizmetlerin türleri, nitelikleri, bunları fiyatlandırılmaları, verimlilik, kalite yönetimi açısından birer işletme konumundadır. Bu nedenle Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'ne göre, belediyelerde iştirak ve işletme için düzenleme yapılabilir.

Avrupa Birliği üye ülkelerinde, tamamen belediyelere ait olan, özel sektör ile ortak olunan, belediyeler arasında ortaklaşa kurulan ve hatta uluslararası alanda faaliyet gösteren (özellikle enerji sektöründe) yerel kamu şirketleri vardır. Bunlar daha çok birlik şeklindedir.

Kamu-özel sektör ortaklığı ve benzer modeller, belediyelerin kamu hizmetlerini sunmada yararlanabilecekleri alternatif yöntemlerdir.

Ülkemizde başta büyükşehir belediyelerinin olmak üzere önemli sayıda belediye şirketi ve iştiraki vardır.

■ Altyapı Koordinasyon Merkezi (AYKOME)

Altyapı çalışmalarının koordinasyon yetkisi büyükşehir belediyelerine verilmiştir. İktisadi kaynakların etkin

ve verimli kullanılması bakımından bu merkezlerin çalışmaları önem taşımaktadır.

■ Ulaşım Koordinasyon Merkezi (UKOME)

Kentleşme ile birlikte ulaşım sorunu önemli hale gelmiştir. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na istinaden İstanbul Büyükşehir Belediyesinin görev, yetki ve sorumluluk alanı içerisindeki ulaşım ve trafik hizmetlerinin karar organı olan UKOME'nin sekreteryaya hizmetini yerine getiren, ilgili kamu kurum ve kuruluşlar ile koordinasyonu sağlayan ve kurula sunulacak konularda görüş oluşturan, aynı zamanda ulaşım ve trafik hizmetlerinden görev alanına giren konularda çalışmalar yapan Ulaşım Koordinasyon Müdürlüğü'nün başlıca görevleri: Trafik sirkülasyon ve geometrik düzenleme projeleri, ulaşım bilgi sistemi, teknik analiz çalışmaları, yola cephe tesislerin araç giriş çıkışının incelenmesi çalışmaları, anaarter çalışmaları, ağır tonajlı araçlar, yayalaştırma projeleri, faytonlar, İETT-ÖHO, minibüsler, taksiler, dolmuşlar, TCDD, deniz vasıtaları, raylı sistemler, resmi kurum park yerleri, pazar yeri-semt pazar yerleri, trafik düzenleme projeleri, toplu taşıma planlamaları, servis araçlarıdır.

Görüldüğü gibi taksiler, dolmuşlar gibi özel sektörün içinde bulunduğu pek çok kişi veya kuruluş kent işletmeleri içinde yer almaktadır. Ayrıca otopark işletmeleri büyük şehirler için önem taşımaktadır.

■ Atık Toplama İşletmeleri

Türkiye’de katı atıkların toplanması ilçe belediyelerine, depolanması ise büyükşehir belediyelerine ait bir görevdir. Katı atıkların ilçelerde toplanması için özel sektör işletmelerine izin verilmektedir. Bu işletmeler katı atıkları kaynağında ayrıştırma ile toplamakta ve ekonomiye yeniden kazandırmaktadır.

Evsel katı atık ve evsel nitelikli endüstriyel katı atık üreten kişi ve kuruluşlar, katı atıklarını belediyelerin ve mahallin en büyük mülki amirinin istediği şekilde konut, işyeri gibi üretildikleri yerlerde hazır etmekle yükümlüdürler. İstanbul ili sınırları büyükşehir belediyesi sınırı kabul edilmiştir. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı katı atıkların yönetimindeki sorumluluklarının bir kısmının, Büyükşehir Belediyesinin BİT’i olan İSTAÇ A.Ş.’ye devretmiştir.

Katı atıkların toplanması ve işlenmesi belediyeler için süreci zor ve maliyeti pahalı bir iştir. İstanbul’daki belediyelerin katı atık maliyetlerinin yüzde yetmiş atık toplama maliyetiyle ilgilidir. Türkiye’de katı atık toplama maliyeti 40-50 TL/ton tahmin edilirken, gelişmiş ülkelerde bu maliyet yaklaşık yarısı kadardır. Bu nedenle katı atık toplamada aşırı harcamanın olduğu söylenebilir.

Katı atık toplama süreci belirlenirken kamyonların atık toplama çizelgeleri, atık toplama noktalarının belirlenmesi önem taşımaktadır. Eğer şoförün takip ettiği güzergah iyi belirlenmez veya hemşehrilerin atık çıkarma saatleri rastgele olursa maliyet artar. Bu nedenle evsel atıkları toplama araçlarının tur optimizasyonu, en düşük maliyetli turun uzunluğunun belirlenmesi gerekir.

Katı atık toplamada araç kapasitesinin ve rotanın durumunun belirlenmesi

gerekir. Bazı büyük araçlarla bazı bölgelere (kalabalık ve dar sokaklara) girmek zor iken, geniş alanlar için daha büyük tonajlı kamyonları kullanılması, çöp konteynerlerinin kapasiteleri de önemlidir. Rota tespitinde coğrafi bilgi sistemlerinden faydalanılabilir. Mevcut haritalardan ağ haritası haline getirilmesi, mahalle ve sokakların esasa alınarak gruplar oluşturulması, atık çıkma durumuna göre atık toplama sıklıklarının belirlenmesi, uygun atık toplama merkezleri, konteynerlerinin konulması, erişilemeyen yollar, trafik sıkışıklığı gibi unsurların dikkate alınması üzerinde durulmaktadır.

Tıbbi atıklar büyükşehir belediyeleri tarafından toplanmaktadır. Radyoaktif atık toplama yönetiminden Türkiye Atom Enerjisi Kurumu sorumludur. (www.taek.gov.tr)

■ Güvenli Yaşam Hizmetleri

Tespit edilemeyen ve caydırılamayan nitelikteki değişen terör tehdidi kentlerin zayıf yönlerini kullanarak sosyal, siyasal ve ekonomik sonuçlara yol açan kentsel güvenliği yakından ilgilendirmektedir.

Yerel yönetimlerin kentsel güvenliğin bir unsuru olarak ulusal güvenlikle nasıl koordinasyon sağlanacağı, güvenlik tedbirlerinin ve kontrollerin artışının insanların günlük hayatlarındaki korku ve kaygıları nasıl artıracacağı ve bunların nasıl düzeltilileceği, güvenlik amacıyla ihdas edilen kameraların, barikatların, denetleme noktalarının kentsel estetiği nasıl etkileyeceği, yeni güvenlik anlayışının ortaya çıkmasında yerel yönetimlerin yeni rollerinin neler olacağı üzerinde durulmaktadır.

Teknolojinin imkânlarını, finansal imkânları kullanan küresel terör şehirlere kolayca sirayet edebilmekte ve küresel nitelikte bir etki oluşturabilmektedir. Toplu ulaşım araçları, yabancı ülkelerin temsilcilikleri, dini tesisler, anıtlar, oteller, turistik yerler gibi hedef yerler küresel terörün en fazla tercih ettiği noktalardır. Bu nedenle yerel yönetimler tarafından kentsel güvenliğin oluşturulmasında yapılacak çalışmalar önem taşır.

Güvenli yaşam çerçevesinde itfaiye ve afet hazırlık hizmetleri de önem taşır. Dünya itfaiye teşkilatlarıyla aynı zamanlarda kurumsallaşan İstanbul itfaiyesi, eğitimli personel, bina, araç, malzeme ve donanım bakımından en ileri seviyeye sahip şehirlerden birisidir. Ancak gönüllü itfaiyecilik sisteminin geliştirilmesine ihtiyaç vardır.

Toplum, itfaiye hizmetleri hakkında basın yayın yolu ile bilgilendirilmeli ve afetlere karşı yeterli düzeyde duyarlı hale getirilmelidir. İstanbul için deprem büyük bir risk oluşturmaktadır. Dolayısıyla İstanbul İtfaiyesi başta Tokyo İtfaiyesi olmak üzere pek çok gelişmiş itfaiye çalışmasından yararlanmaktadır.

Lojistik Destek Merkezi olağan üstü durumlarda ortaya çıkabilecek acil ihtiyaçları (yiyecek, içecek, battaniye vb.) karşılamak, sosyal tesislerin tüm gereksinmelerini temin etmek ve bağlı tüm birimlerin temel ihtiyaçlarını tek noktadan sağlamak amacıyla kurulmuştur. İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı merkezde modern yemek üretim bölümü, soğuk hava ve kuru gıda depoları ile pek çok teknik birimlere sahiptir.

Lojistik Destek Merkezi olağanüstü durumlarda oluşacak yiyecek, içecek, battaniye, çadır vb. tüm acil ihtiyaçlara anında cevap verecek özelliklerle kuruldu. 100.000 kişiye yemek verebilecek kapasitede yemek üretim tesisi, çadır-kent oluşumuna imkân tanıyan 1.300.000 metrekaarelik park alanı bunların en güzel örnekleri arasında yer almaktadır. Ayrıca Lojistik Destek Merkezi'nde, kuru gıda deposu, seyyar mutfak ve tuvalet gibi acil durumlara yönelik pek çok gereksinim de hazır bulunmaktadır.

■ Site ve Apartman Yönetimleri

Günümüzde bina, site ve apartman yönetimleri tecrübe ve bilgi gerektiren bir konu olmuştur. Kat maliklerinin münferit olarak aidat ödeme, tadilat ve ortak ihtiyaçları karşılama gibi kuralları uygulamak mümkün olmadığından hukuki süreçler zayıflamakta, pek çok kişi yönetici olmak istemektedir. Bu sebeple ortak yaşam alanlarında kat sakinlerinin sorunları en aza indirmek ve hatta ortadan kaldırmaktaki rolü büyük önem taşımaktadır.

Borçlar Kanunu ve Kat Mülkiyeti Kanunu'nda bu yönetimleri ilgilendiren hükümler yer almaktadır. Ayrıca Asansör Yönetmeliği, Atıksu Deşarj Yönetmeliği, İmar Yönetmeliği, Isı Yalıtım Yönetmeliği, Otopark Yönetmeliği, Sığınak Yönetmeliği, Ücretli İzin Yönetmeliği ve Konut Kapıcıları Tüzüğü site ve apartman yönetimlerini ilgilendiren mevzuata dahildir. Site ve apartman yönetimlerinin amacı, kâr amacı olmayıp başta maliklerin ortak çıkarlarını karşılamak ayrıca maliklerin veya ilgili kişilerin hatta buralarda ziyaretçi veya başka sebeplerle bulunanların güvenliklerini korumaktır.

Isıtma, aydınlatma ve ulaşımdaya günlük hayatta enerji kullanımında verimliliğe uygun davranmak ülke ekonomisi ve çevreye katkı sağladığı için enerji verimliliğini artırmak için 2007 yılında 5627 sayılı Kanun çıkarılmıştır. Bu Kanun'da enerji verimliliğini sağlamakta binaların yöneticilerine sorumluluk verilmiştir.

■ Çocuk Güvenlik Köyleri

Türkiye'de yaygın olmamakla birlikte bazı ülkelerde okul öncesi çocukların bu tarz köylerde (safety town) güvenlik, emniyet ve trafik önlemlerine yönelik eğitim almaları eski tarihlere dayanıyor. Kâr amacı gütmeyen organizasyon şeklinde teşkilatlanan, yerel halk tarafından çocuklarının

afet/ yangın/ araç ve bisiklet güvenliği/ internet güvenliği vs. eğitimleri için düşünülmüş, yer tahsisleri belediye veya okullar tarafından yapılmış köyler, parasal ve aynı yardım (malzeme vb.) hizmet desteği ile finanse edilip kurulmuştur.

■ Kamu Sosyal Tesisleri

Kamu idarecilerince işletilen sosyal tesislerden yararlanılarak alınacak yemek, konaklama ve diğer hizmet bedelleri yani merkezi yönetim düzenlenmektedir. Bu tür tesisler; eğitim ve dinlenme, tesisleri, misafirhaneler, kreş ve çocuk bakımevleri ve spor tesisleridir.

■ Kent Atölyeleri

Geleneksel yapı malzemeleriyle üreten; taşın, ahşabın, toprağın dilinden anlayan ustaların hızla yitirilmesi restorasyon çalışmalarının önünde önemli bir engel oluşturmaktadır.

Kent atölyeleri, yitirilen üretim hafızasını yeniden yaratmak ve geleneksel yapı sanatı için ihtiyaç duyulan usta ve teknik eleman boşluğunu doldurmak için kurulmaktadır. Tarihi kentlerde kurulan kent atölyeleri, geleneksel yapı teknikleri ve restorasyon yöntemlerini yeni kuşaklara aktarırken bir yandan da istihdam fırsatı yaratmaktadır.

Kent atölyelerinde aktif üretim; zanaatkar, profesyonel (mimar, mühendis) ve iş gücü üçlemesi içinde yer almalıdır.

Proje üretim sürecinde bu üç kesimin, kent atölyelerinde bir araya getirilmesi;

- Usta-çırak ilişkisi içinde gelenek ve pratiğe yönelik eğitim ortamları sağlanması,
- Karar verme süreçlerinin hızlandırılması,
- Projede disiplinler arası eş güdümün sağlanmasına yol açar.

■ Şehir Şantiyeleri

Kentlerdeki şantiyelerde yapılan inşaat faaliyetleri nedeniyle çevredeki insanlara, mala, tabiata ve tarihi çevreye zararlar verilebilmektedir. Bu nedenle

şantiyelerin ciddi biçimde gözetim altında tutulması, oluşabilecek can ve mal kayıplarının önlenmesi için önlem alınması gerekir. Yeterince önlem alınmadığı takdirde gürültü, toz, çamur, görüntü, ses kirlilikleri ortaya çıkmaktadır.

Şehir içi inşaat projelerinde elektrik, su, kanalizasyon, doğalgaz, telefon ve trafik gibi kuruluşlar arasında koordinasyon sağlanması en önemli konudur. Bu amaçla belediyelerde şehir şantiyeleri koordinasyon ve kontrol sistemi kurulabilir. Bu sistemin Altyapı Koordinasyon Merkezi bünyesinde olması gerekir.

Şantiye içi riskler yanında şantiye dışında oluşabilecek risklerin ortadan kaldırılması için hem şantiye çalışanlarına yönelik hem de çevreye yönelik eğitim çalışmaları yapılması gerekir.

■ Kültür ve Rekreasyon Alanlarında Hizmetler

Kültür merkezleri yeni fonksiyonlarıyla kent hayatına katılmaktadır. Sosyal etkinliklerin de yer aldığı bu merkezlerin organizasyonu ve işletmeleri incelenebilir.

Kentlerde yerleşim yerleri planlanırken halkın rekreasyon alanı ihtiyaçlarının yeterince planlandığını söylemek zordur. Mevcut rekreasyon alanlarının kirlilik, içerik yetersizliği, ilgisizlik ve güvenlik sıkıntıları yaşanmaktadır. Burada kent işletmeciliğinin önemi ortaya çıkmaktadır.

Kentlilerin kent mekanı ile özdeşleşmesi, kent mekanlarının kent sakinleri tarafından sahiplenilmesi, birlikte yaşama kültürünün geliştirilmesi ve kaliteli bir çevrede yaşamak için ortak bilincin geliştirilmesine ihtiyaç oluşmaktadır.

Kadın kuruluşları katılımcı siyaset açısından önemli rollere sahiptir. Bu kuruluşlar en fazla eğitim ve sağlık alanlarıyla ilgilenmekle beraber çevre, yoksulluk, aile içi şiddet, kültürel ve sanat faaliyetleri de yer almaktadır. Bir çoğu gönüllü olarak katılmaktadır. Kadınların kişisel gelişimi yanında üretken hale gelmelerinde de önemli bir yer tutmaktadır.

■ Sosyal Faaliyet Yapan İşletmeler

Sosyal belediyeciliğe önem verilmesiyle beraber belediyelerin öne çıkan pek çok hizmeti sosyal faaliyetlere yöneliktir.

Semt konakları kentsel yaşamın gerektirdiği belediye hizmet birimlerini ve kentsel ögeleri aynı çatı altında toplayarak, yerel halkın yaşadığı mahalleye, sokağa taşımayı ve bu yolla da yerel halkın sağlıktan, eğitime, kültürel etkinliklerden sosyal yardımlaşma hizmetlerine kadar pek çok hizmet birimine daha kolay, daha çabuk ve kaliteli bir biçimde ulaşmasını sağlayan hizmet kompleksleridir.

■ Mezarlıklar

Günümüzde, önceleri kent dışında kalan mezarlıklar, zamanla büyüyen kentin sınırları içinde kalmakta ve yaşama mekânlarıyla iç içe girmektedir. Kent mekânı içinde veya yakın çevresindeki bu alanlar kentin açık-yeşil alanlarını birbirine bağlayan organik bağları oluşturmaktadır.

Mezarlıklar bugünün anlayışına göre sadece ölülerin bulunduğu bir alan olarak değil, halkın dinlenmesine, yeşil alan gereksinimini sağlamasına yarayan birer park olarak kabul edilmektedir. İstanbul da mezarlıklar bakımından artık sıkıntıların ortaya çıktığı büyük şehirler içinde yer almaktadır.

■ Sportif Faaliyetler

Günümüzde birçok belediye profesyonel futbolu desteklemekle beraber, pek çok belediye halkın özellikle gençlerin spor ihtiyaçları konusunda önemli çalışmalar yapmaktadır. İstanbul Spor Etkinlikleri ve İşletmeciliği Ticaret A.Ş. (SPOR A.Ş.), 1989 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesinin iştirak şirketi olarak kurulmuştur. İstanbul halkının fiziksel ve ruhsal sağlığını güçlendirmek, yeteneklerini geliştirmek için spor tesislerinden yararlanmalarını ve spor etkinliklerine aktif olarak katılımlarını önclemiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait spor salonlarını işletmek; sporun her dalında ulusal ve uluslararası nitelikte; bilimsel, teknik, eğitsel, sportif, turistik, kültürel yarışma festival, sergi, gezi, kamp, konferans, seminer, kurs gibi organizasyonlar düzenlemek; araştırma ve eğitim çalışmaları yapmak faaliyetleri arasındadır.

■ Ekonomik Amaçlı Kamu Hizmet Üreticileri

Kentlerdeki ekonomik amaçlı kamu hizmet üreticilerinin bir kısmı belirli yasalara göre kurulmuş olan bir kısmı ise değişik işletme niteliğinde olanlardır.

■ Kalkınma Ajansları

2006 yılında yayınlanan 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşlarıyla İlgili Kanun'la kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma plânı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak üzere oluşturulacak kalkınma ajansları düzenlenmiştir.

Belirli Süreli Ajanslar: İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı

1985 yılında Avrupa'da başlatılan "Avrupa Kültür Başkenti" projesi, 2010 yılında İstanbul için uygulanmıştır. İstanbul'un kültür başkentliği sürecinde pek çok kesim önemli rol üstlenmiştir.

■ Organize Sanayi Bölgeleri

2000 yılında çıkan 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) Kanunu'na göre: Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dahilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla; sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dahilinde gerekli idari, sosyal ve teknik alt yapı alanları ile küçük imalat ve tamirat, ticaret, eğitim ve sağlık alanları, teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dahilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan ve bu Kanun hükümlerine göre işletilen mal ve hizmet üretim bölgeleri OSB'leri oluşturur. İstanbul'da çeşitli yerlerde farklı nitekte sekiz OSB vardır.

■ Kooperatifler

Kooperatifler, cinsel, sosyal, ırksal, siyasal ve dinsel ayrımcılık olmaksızın, hizmetlerinden yararlanabilecek ve ortaklığın sorumluluklarını kabule razı olan herkese

açık gönüllü kuruluşlardır. Kooperatifler özerk, kendi kendine yeten ve ortaklarınca yönetilen kuruluşlardır.

Ortaklar, kooperatiflerinin sermayesine adil bir şekilde katkıda bulunur ve bunu demokratik olarak yönetirler. Bu sermayenin en azından bir kısmı genellikle kooperatifin ortak mülkiyetidir. Kooperatifler, yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası oluşumlarla birlikte çalışarak ortaklarına daha etkin bir şekilde hizmet eder ve kooperatifçilik hareketini güçlendirirler. Farklı amaçları olan pek çok kooperatif vardır.

■ Toplu Konut Çalışmaları

Bazı kentlerde belediyelere veya kuruluşlarına önderlik ettikleri kooperatifler toplu konutta öncü olurlarken, Başbakanlık Toplu Konut İdaresi son yıllarda kayda değer konut üretmiştir. Ayrıca yeni yapılanma ile kentsel dönüşüm alanlarına da öncülük etmektedir. Nitekim Türkiye'de ülke genelindeki toplam konut stoğunun yüzde 62'si ruhsatlı olmasına karşılık mevcut konutların ancak yüzde 33'ünün yapı kullanma izni vardır. Dolayısıyla kabaca toplam konutların yüzde 55'i ruhsatsız/ izinsiz denilebilir.

Şehirlerin daha düzenli ve yaşanabilir hale gelmesi için kentsel dönüşüm projeleri ile yeşil alan dengesi sağlanması, ulaşım altyapısının düzenlenmesi, ekolojik mimari tasarımın öngörülmesi, enerji tasarrufu sağlayan, karbondioksit salınımını azaltan kentlerin oluşturulması önem kazanmaktadır.

■ İş Geliştirme Bölgeleri

İş geliştirme alanlarına İGB (Business Improvement Districts) dayalı oluşumlar metropoliten alanlarda artmaktadır. Bu, perakende ve ticari merkezlerin özel ihtiyaçlarından kaynaklanmaktadır. Şehir merkezi veya banliyöde olsa bile nispeten bu alanlar, alt-belediye konularını göstermektedir. Aynı zamanda kamu/özel ortaklığını ve alternatif kurumsal yapıları gösteren "yeni yönetim"i savunuların görüşleriyle uyumaktadır. Amerika'daki iş geliştirme bölgeleri kamu yönetimi ve girişiminin bir parçasıdır.

İGB'leri kentsel sorunlardan etkilendikleri gibi doğrudan bölgedeki perakende ve diğer iktisadi faaliyetleri etkilemektedir. Yine bunlar, metropoliten alt bölgede çalışmakla beraber çoğunlukla metropoliten bölgelerdeki önemli siyasi ve yönetim aktörü haline gelmektedir.

İGB'leri ile ilgili bilgiler şuralardan derlenebilir:

1. Yasal düzenlemeler,
2. Web siteleri ve yayınları,
3. Yöneticileri ve çevreleriyle ilgili görüşmeler.

İGB'ler çıkış yerleri, yönetim düzenlemeleri, örgüt yapıları ve programları hakkında farklı ol-salar bile birçok ortak yönle sahiptir. Bunlar şu hizmetleri sağlamaktadır:

- Sermaye yatırımları (arazi ve aydınlatma gibi),
- Tüketici piyasası,
- Ekonomik kalkınma,
- Kaldırım, şehir mobilyası ve aydınlatmanın sürdürülmesi,
- Park ve ulaşım hizmetleri,
- Kamu avukatlığı (denetimi),
- Kaldırımlar, yürüyüş yolları, satıcıların ve dilencilerin yönlendirilmesi gibi kamusal alan düzenlemesi.

Yasal düzenlemelerin yapılması siyasi ve ekonomik baskılardan dolayı bir süreç geçirmiştir. Bu alanların düzenlenmesi ile ilgili kurallar yasalarda yer almaktadır. Buralar yerel yönetimin bir parçası da değildir. Bunların faaliyetleri bitişiklerindeki yerleri olumsuz olarak etkileye-mez.

İGB'lerin normalde sağladıkları hizmetler şun-lardır:

- Festivaller ve özel gösteriler gibi dönemsel faaliyetler,

- Kaldırımlar, parklar ve plazaları içeren kamusal alanların bakımı ve geliştirilmesi (temizlik, atık top-lama vb.)
- Turizm, iş geliştirme, kalkınma ve cazibeyi destek-leyici pazarlama ve tedarik faaliyetleri,
- Perakende hizmetleri, lokanta ve sanat tanıtımları,
- Kamu güvenliği ve ulaşım (otobüs, iyiniyet elçileri ve özel güvenlik hizmetleri gibi)
- Özel tabela, mağaza ve ticari bina cephe giydirme-lerinin belirlenmesi.

Bir kiracı veya mal sahibi İGB'nin de üyesidir. Bir böl-ge kurulduktan sonra sahipleri veya kiracıları bun-dan vazgeçemezler ve hepsi yükümlülüklerini yeri-ne getirmek zorundadır. Mükimler, üye olamazlar. Ancak faaliyetlere katılabilirler.

Buradaki örgüt, kâr amaçlı bir örgüt değildir. Sos-yal sorumluluk programları da uygulamaktadır. Ör-neğin bir New York sosyal rehabilitasyon grubu ile evsizlere yönelik program uygulamaktadır. Bu böl-gelerin yönetiminin metropoliten ve belediye dü-zeylerinde kamu yönetimi ile uyumlu olması, kamu ve özel sektör ortaklığının kurulması soruları ortaya çıkmaktadır.

■ Alışveriş Merkezleri (AVM)

İş geliştirme bölgelerine benzeyen alışveriş mer-kezleri marka mağazalarının alışveriş alanları olma

kimliğinin yanında kültür ve sanat faaliyetlerinin de yapıldığı, birçok toplumsal etkinliğe ev sahipliği yapan, ailelerin bir arada eğlenebildiği ve çeşitli aktivitelerde bulunabildiği mekânlar haline dönüşmüştür.

Bacasız sanayi olarak istihdama önemli katkı sağlayan alışveriş merkezlerinin bir özelliği de ekonomiyi kayıt altına alarak ülke ekonomisini güçlendirmesidir. Etkin AVM yönetimi perakendecilik sektöründe giderek önem kazanan başlıkların basında yer alıyor. Hem yatırımcıların hem de mülk sahiplerinin AVM'yi tüketiciler için cazibe merkezine dönüştüren, sunulan hizmetleri ve ürünleri almaya teşvik eden bir AVM yönetimine giderek daha fazla ihtiyaç duyduğu bir gerçektir. Perakendecilerin cirosunu arttırıp, mülk sahiplerinin yüzünü güldürebilecek formül etkin bir AVM yönetiminden geçmektedir.

Kapsamlı bir yaklaşım ile konumlandırma, bölgelendirme, kiracı karması ve AVM içi yerlerinin doğru formüle edilmesi, tutundurma ve pazarlama, tesis yönetimi – alt-yapı, trafik ve ambiyans yönetimi ve finansal yönetim AVM yönetiminde başarıya ulaşmak için yapılacak faaliyetlerdir.

Son 20 yıl içinde AVM'lerde yapılan değerlendirmede, kapalı, kontrollü ve içe dönük bir tipoloji sunan alışveriş merkezlerinin 1993'ten sonra karma kullanımlı ofis, konut vb. işlevleri barındırarak kentsel ranttan en fazla yararlanmanın hedeflendiği görülmektedir. Son 2 yıldır ise, mimari konseptin değiştirilerek, yapıların daha çekici ve erişilebilir olması için mekânsal kurgu açısından yarı açık ve açık yapılanma biçimlerinin tercih edildiği izlenmektedir.

İstanbul'da merkezden başlayıp tüm ilçelere yayılan yoğun bir AVM yapılaşması yaşanmaktadır.

■ Toptancı Halleri

2010 yılında çıkan 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'la belediye hallerinin yanında özel sektörün de haller

kurmasına izin verilmiştir. Ancak bunlar belediyelerle ilişkilendirilmiştir.

■ Turizm İşletmeciliği: Pendik Marina Örneği

Türkiye'de son yıllarda turizm alanındaki gelişmeler marınacılık sektörünü de etkilemiştir. Marinalar turizm sektörünün bir parçası olmakla beraber, deniz üzerinde sunulan bir hizmet olması yanı ile de denizcilik sektörünün de bir parçasıdır. Bir marina kendi ürün ve pazarıyla, teknoloji ve yöntemleriyle özel bir işletme türüdür. Marinalar bulundukları konum önemli olmakla birlikte- tekneler için öncelikle sığınma ve barınma yerleridir. Tekne sahiplerinin marinaları tercih etmelerinde rol oynayan sebepler öncelikle mevcut bölgedeki teknesinin güvenliğini en iyi sağlayacak bir barınma ünitesi olmalarıdır.

Marinalar bir çok alanda harcama gücünü kendilerine çeken ve ziyaretçiler için harcama eğilimi veren önemli çekim merkezleridir. Ziyaretçilerin yaptıkları harcamalarla marinalar, bölge ekonomisine hem doğrudan hem de ziyaretçilerin harcamalarının bölgedeki diğer sektörlerle sonradan yayılmasıyla dolaylı olarak katkıda bulunurlar. Yabancı ziyaretçileri kabul etmeleri yönüyle marinalar önemli bir döviz kazandırıcıdır. İhracat imkânlarının sınırlı olduğu ülkelerde marinalar, denizcilik ve turizm aracılığıyla döviz kazandıran sınırlı kaynaklardan biri olabilmektedir. Ayrıca marinalar bulundukları yörede iş gücü istihdam edicidirler. Faaliyet sürdürdükleri yöredeki istihdam gücü o yörenin kalkınmasına katkıda bulunurlar. Marinalar aynı zamanda diğer endüstri ürünlerinin de önemli bir pazarı durumundadırlar. Marina bünyesinde sürdürülen her türlü faaliyet gerekli malzeme, araç-gereç, elektrik, su, yakıt ve diğer satın almalar o bölgedeki diğer işletmelerin de satış hacmini genişletecektir.

■ Değerlendirme

Kamu hizmeti üretmek üzere kentlerde faaliyet gösteren örgütler, kamu kurumu niteliğindeki belediyelerin faaliyetlerine destek olmaktadır. Kentlerin büyümesi, sosyal ve ekonomik açılardan önemli hale gelmeleriyle buralardaki yönetim ve kaynakların hemşehrilere yönelik etkin ve verimli kullanılması üzerinde durulmaktadır.

Çalışmamıza esas alınan İstanbul'da Büyükşehir ve Belediye Kanunları'ndan doğan belediye işletmeleri yanında, bu hizmetlere katkı yapan sosyal, ekonomik, kültürel ve sportif amaçlı vakıflar, dernekler ve diğer işletmelerden bir kısmına yer verilmiştir. Çünkü 14 milyona yaklaşan nüfusuyla İstanbul'un tüm bu tür kent işletmelerini incelemek daha geniş bir çalışmayı gerektirmektedir.

BİRLİĞİMİZ VE UCLG BAŞKANI KADİR TOPBAŞ 6. DÜNYA KENTSEL FORUMUNDA

Ulaşım konusunun ağırlık kazandığı toplantıda Başkan Topbaş entegrasyona dikkat çekerek; "Entegre edilmeyen toplu ulaşım amacına ulaşmaz. Bunun için ulaşım master planı yapılmalı ve o plan çerçevesinde çalışılmalı" dedi.

6. Dünya Kentsel Forumu (WUF); UCLG, Türkiye Belediyeler Birliği ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş başkanlığında Napoli'de yapıldı.

Trafiğin, metropol kentlerin ortak sorunu olduğu fikrinde birleşen belediye başkanları, trafik sorununun çözümünde ortak kararlar alınması, eğitim ve yönetimin bir arada yürütülmesi görüşünü vurguladılar. Toplantıda; elektrik, hibrit ve deniz araçlarının kullanılarak emisyonun doğaya salınımı konusunda da çalışmalar yapılması kararı alındı.

Kentsel gündemle ilgili tüm paydaş ve uygulayıcıları bir araya getiren, BM-HABITAT'ın düzenlediği en büyük etkinlik olan Dünya Kentsel Forumu'nda; şehirlerin sorunlarına ortak çözümler arandı.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ

Güncel Yayınlarımız

*Birliğimizin yayınları
ücretsiz olup belediyelerimize
birer adet gönderilmektedir.*

*Kitaplarımız dijital ortamda
www.tbb.gov.tr
adresinde "yayınlarımız"
bölümünde yer almaktadır.*

ÖZÜRLÜYE EVDE BAKIM HİZMETİ

Cumhur Sinan ÖZDEMİR

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı / İş Baş Müfettişi

Kişi ve ailelerin kendi bünye ve çevre şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi, manevi ve sosyal yoksunluklarının giderilmesine ve ihtiyaçlarının karşılanmasına, sosyal sorunlarının önlenmesi ve çözümlenmesine yardımcı olunmasını ve hayat standartlarının iyileştirilmesi ve yükseltilmesini amaçlayan sistemli ve programlı hizmetler bütününe sosyal hizmetler denir.

Her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirleri toplamı esas alınmak suretiyle; kendilerine ait veya bakmakla yükümlü olduğu birey sayısına göre kendilerine düşen ortalama aylık gelir tutarı bir aylık net asgarî ücret tutarının 2/3'ünden daha az olan bakıma muhtaç özür-

lülere, resmî veya özel bakım merkezlerinde ya da ikametgâhlarında bakım hizmeti verilmesi sağlanmaktadır.

Bakıma muhtaç özür-lülere sunulacak bakım hizmetinin karşılığı olarak belirlenecek kişi başına aylık bakım ücreti tutarı, iki aylık net asgarî ücretten fazla olamaz. Bakıma muhtaç özür-lülere, ücretleri Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesinden karşılanmak suretiyle sağlanacak bakım hizmetleri Kamu İhale Kanunu hükümlerine tâbi olmaksızın temin edilebilmektedir.

■ Bakıma Muhtaç Özürlüler

Özürlülük sınıflandırmasına göre ağır özürlü olduğu belgelendirilenlerden; günlük hayatın alışılmış, tekrar eden gereklerini önemli ölçüde yerine getirememesi nedeniyle hayatını başkasının yardımı ve bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün olduğu, her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirleri toplamı esas alınmak suretiyle; kendilerine ait veya bakmakla yükümlü olduğu birey sayısına göre kendilerine düşen ortalama aylık gelir tutarının, bir aylık net asgari ücret tutarının 2/3'ünden daha az olduğu bakım raporu ile tespit edilenlere bakıma muhtaç özürlü denir.

■ Bakıma Muhtaç Özürlülerin Bildirimi ve İstenecek Belgeler

Mülki amirler, sağlık kuruluşları, köy muhtarları, genel kolluk kuvvetleri ve belediye zabıta memurları, çevrelerinde bulunan bakıma muhtaç özürlüleri bakım hizmetlerinden yararlandırılması amacıyla Aile ve Sosyal Politikalar il/ilçe müdürlüklerine bildirebilirler. Ayrıca, diğer kamu

kurum ve kuruluşları, vatandaşlar, özürlülerin kendileri veya akrabaları da bildirimde bulunabilirler. Özürlünün bildirimini müteakiben özürlü veya talep edilen hizmetler hakkında bildirimde bulunan kişi ile il/ilçe müdürlüklerinde ön görüşme yapılır. Bakıma muhtaç özürlünün bakım hizmeti talebi doğrultusunda bakım hizmetleri talep formu düzenlenir.

Bakıma muhtaç özürlünün başvurusunda, bakıma muhtaç özürlüden, ailesinden veya yasal temsilcisinden aşağıdaki belgeler istenmektedir.

- T.C. kimlik numarası beyanı.
- Özürlü sağlık kurulu raporu.
- Yatılı ve sürekli bakımı için resmi veya özel bakım merkezine yerleştirilecek olan; 18 yaşını tamamlamamış bakıma muhtaç özürlü için ilgili mahkemelerden alınacak, koruma altına alınması ve bir bakım merkezine yerleştirilmesi kararı ile velayet altında değil ise vesayet altına alınması ve vasi atanması kararı; 18 yaşını tamamlamış olup akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle işlerini görememesi veya korunması ve bakımı için kendisine sürekli yardım gerekmesi ya da başkala-

rının güvenliğini tehlikeye sokması nedenleriyle kısıtlanması gerekli bakıma muhtaç özürlü için ilgili mahkemelerden alınacak, kısıtlanması ve bir bakım merkezine yerleştirilmesi kararı ile velayet altında değil ise vesayet altına alınması ve vasi atanması kararı.

- d. Bakmakla yükümlü olunan bireyler kapsamındaki kişilerin gelir ve mal durumuna ilişkin yazılı beyanı ve taahhüdü ile beyanın içeriğine dair belgeler.
- e. İki adet vesikalık fotoğraf.
- f. Varsa öğrenim durumunu gösterir belge veya sureti.
- g. Özürlünün vasisi var ise, vesayete ve vasi atanmasına ilişkin mahkeme kararı.
- h. Anne babanın boşanmış olması hâlinde, boşanmaya ilişkin mahkeme kararı.

Söz konusu belgelerden c, e, f, g ve h maddesinde belirtilenlerin, bakım raporunun hazırlanmasından sonra da verilmesi mümkün olmaktadır. Aile ve Sosyal Politikalar İl müdürlüklerince, beyan edilen T.C. kimlik numarası üzerinden elde edilecek nüfus cüzdanı sureti, aile nüfus kayıt örneği ve ikametgâh adres belgesi dosyaya eklenmektedir.

■ Bakıma Muhtaç Özürlülerin Bildirimi Üzerine İnceleme

Bakıma muhtaç özürlülerin incelenmesi Aile ve Sosyal Politikalar İl/ilçe müdürlüklerinin sorumluluğundadır. İl/ilçe müdürlüğüne bildirim yapılan ve belgeleri tamamlanan özürlü ve ailesi hakkında, bakım hizmetleri değerlendirme heyeti, özürlüyü ve ailesini ikametgâhında, ikametgâh adresinde yaşamıyorlar ise fiilen yaşadıkları yerde ziyaret ederek, bakım raporunu hazırlar. Ayrıca, terk edilmiş ve kimsesiz özürlülerin belgeleri tamamlayamaması durumunda, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne belgelerin tamamlanması için yardım sağlanır.

Müracaatı yapılan bakıma muhtaç özürlünün ikametgâhında veya bakım merkezlerinde bakım raporu hazırlayan, bakıma muhtaç özürlünün bakım hizmetlerinin hangi türünden yararlanacağına karar veren, uygun ortama yerleştirmeyi öneren, bakım hizmetlerine yönelik gözlem, inceleme, kontrol yapan ve sonucunda bakım hizmetleri değerlendirme raporu hazırlamakla görevli heyete bakım hizmetleri değerlendirme heyeti denir.

Bakım hizmetleri değerlendirme heyetinin; özürlüye ait veya bakmakla yükümlü olunan kişi sayısına

göre özürlüye düşen ortalama aylık geliri belirlediği; özürlünün ve ailesinin sağlık ve psiko-sosyal durumunu tahlil ettiği; özürlünün bakıma muhtaçlığını, ihtiyaç duyduğu bakım hizmetlerini ve özürlüye verilecek bakım hizmet modellerini tespit ettiği ve genel çerçevesi genel müdürlükçe belirlenen rapora, bakım raporu denir.

Bakım raporunun hazırlanması sürecinde, özürlüye ait veya bakmakla yükümlü olunan birey sayısına göre özürlüye düşen gelir ile özürlünün ve ailesinin fiziksel, zihinsel, duygusal, psiko-sosyal ve demografik özellikleri ve özgeçmişleri, özürlü ve özürlüyü kabullenme durumu tespit edilerek özürlünün hakları, yararlanabileceği özel eğitim, mesleki rehabilitasyon, tıbbi tedavi ve rehabilitasyon, sosyal yardımlar, koruyucu aile, evlat edindirme gibi hizmetler hakkında değerlendirme yapılır, varsa kanaat ve teklif belirtilir. Ayrıca gözlemlenen yaşam standardı ile beyan edilen gelir arasında farklılık görülmesi hâlinde, gelire ilişkin ilave bilgi ve belge istenir ve resmi veya özel kişi, kurum ve kuruluşların bilgilerinden yararlanılır. Bakmakla yükümlü olunan bireyler tanımında belirtilen tüm bireylerin gelirleri, toplam gelire dâhil edilir.

■ Olumsuz Rapor

Bakım raporunda özürlünün veya yasal temsilcisinin talebinin olumsuz olarak değerlendirilmesi halinde;

1. İl müdürlüğünce, özürlünün veya yasal temsilcisinin talebinin olumsuz değerlendirildiği, özürlüye veya yasal temsilcisine 30 gün içinde yazılı olarak bildirilir.
2. Özürlü veya yasal temsilcisi tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde bakım raporuna itiraz edebilir.
3. İtiraz talebi Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne değerlendirilir, gerek görülmesi hâlinde yeniden bakım raporu hazırlanması için farklı personelden oluşan bakım hizmetleri değerlendirme heyeti görevlendirilerek işlem yapılır. Yapılacak itirazlarda ikinci bakım hizmetleri değerlendirme heyetinin verdiği karar nihai karardır. İtiraz konusu sağlık kurulu raporu kaynaklı ise il müdürlüğü durumu il sağlık müdürlüğüne bildirerek işlem yapılmasını ister. İl müdürlüğü yeni sağlık kurulu raporu doğrultusunda gerekli işlemi yapar.

■ Olumlu Rapor

Bakım raporunda özürünün veya yasal temsilcisinin talebinin olumlu olarak değerlendirilmesi halinde;

1. Bakım raporunda belirtilen tüm belgeleri içeren dosya oluşturulur.
2. Bakım hizmetleri değerlendirme heyeti bakıma muhtaç özürliye aynı ilde bakım hizmeti verilmesini öngörmüş ise önerilen bakım hizmetinin türü Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nce onaylanır.
3. Bakım hizmetleri değerlendirme heyeti, bakıma muhtaç özürliye il dışında özel veya genel müdürlüğün dışındaki resmî bakım merkezinde bakım hizmeti verilmesini öngörmüş ise dosya ilgili il müdürlüğüne gönderilir. Dosyanın gönderildiği il müdürlüğü öngörülen bakım hizmeti doğrultusunda gerekli işlemi yaparak onay verir veya öngörülen bakım hizmetinin verilemeyeceğini tespit etmesi hâlinde dosyayı iade eder.
4. Bakım hizmetleri değerlendirme heyeti, bakıma muhtaç özürliye genel müdürlüğe bağlı bakım ve rehabilitasyon merkezlerinde bakım hizmeti verilmesini öngörmüş ise dosya değerlendirilmek üzere Genel Müdürlüğe gönderilir.

■ Bakım Hizmetlerinin Kapsamı

Bakıma muhtaç özürünün özellikleri dikkate alınarak aşağıda belirtilen bakım hizmetleri sunulur.

■ Kişisel Bakım Hizmetleri

- Banyo yaptırılması,
- Tuvalet ihtiyacını gidermede yardım edilmesi ve gerektiğinde temizliğin yapılması,
- Tırnaklarının kesilmesi,
- Saçlarının taranması,
- Dişlerinin temizlenmesi,
- Yemek ve içecek ihtiyacının giderilmesi,
- El, yüz ve ayak temizliği,
- Sakal tıraşının yapılması,
- İstenmeyen tüylerin temizlenmesi,
- Elbiselerinin giydirilmesi ve çıkarılması,
- Burun ve kulak temizliğinin yapılması,
- Yatağının temizlenmesi ve düzeltilmesi,

- Odasının temizlenmesi,
- Çamaşırlarının yıkanması,
- Tehlikelere karşı korunması ve gözetilmesi.

■ Psiko-Sosyal Destek Hizmetleri

- Bakıma muhtaç özürli ailesinin, özürliyi ve özür durumunu kabullenmesine, bilgilendirilmesine yönelik kişisel veya grup çalışması yöntemiyle verilecek hizmetler.
- Bakıma muhtaç özürünün özrünü, mevcut durumunu ve yerleştirildiği ortamı kabullenmesine, bilgilendirilmesine ve gelişim alanlarında desteklenmesine yönelik kişisel ve grup çalışması yöntemiyle verilecek hizmetler.
- Özürli ve ailesinin sosyal hakları ve mevcut kaynakların kullanılmasına yönelik kişisel ve grup çalışması yöntemiyle verilecek hizmetler.
- Özürünün bağımsız yaşama, sosyal hayata uyumuna ve katılımına yönelik sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler ile düzenlenecek bu tür etkinliklere katılabilmesi için refakat hizmetler.
- Özürünün terk edilme, reddedilme, özür durumunu kabullenememe, ümitsizlik, intihar etme, yalnızlık, sevgisizlik ve benzeri olumsuz duygulardan kurtarılmasına ve depresyon, stres ve benzeri durumların yaşanmasının engellenmesine yönelik kişisel veya grup çalışması yöntemiyle verilecek hizmetler.

■ Bakım Hizmetlerinin Verilmesi

Bakım hizmetleri, bakım raporu doğrultusunda; bakım ve rehabilitasyon merkezlerinde, diğer resmî kurum veya kuruluşlara ait merkezlerde, gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine ait özel bakım merkezlerinde veya bakıma muhtaç özürünün ikametgâhında verilir. Bakım hizmetini verecek olan bakım merkezleri, bakım hizmetleri değerlendirme heyetince hazırlanan bakım raporu doğrultusunda bakıma muhtaç özürünün bireysel özellikleri de dikkate alınarak bireysel bakım planını hazırlar. Bakıma muhtaç özürüne bulunduğu ilin dışındaki bakım merkezlerinde de bakım hizmeti verilebilir.

Bakım hizmetinin bakıma muhtaç özürünün akrabaları tarafından verilmesi durumunda bakım hizmetleri değerlendirme heyeti bireysel bakım planının uygulanması konusunda bakım hizmetini verecek kişiye rehberlik eder. Bakıma muhtaç özürüne akrabasının bakım hizmeti vermesi hâlinde, bakıma muhtaç özürü ile akrabasının aynı adreste ikamet etmesi esastır. Ancak, bakıma muhtaç özürüne bakacak başka kişinin bulunamaması ve bakıma muhtaç özürünün veya yasal temsilcisinin özel veya resmi merkezlerde bakım hizmeti almayı istememesi hâlinde; bakım hizmetleri değerlendirme heyetinin de bakım hizmetinin verilmesinde sorun veya yetersizlik olmayacağına kanaat getirmesi şartıyla, bakım hizmeti her gün rahatlıkla gelinip gidilebilecek yakınlıktaki farklı adresteki akraba tarafından da verilebilir. Bu durumda, bakıma muhtaç özürünün yirmi dört saat içindeki tüm bakım ihtiyacının giderilmesi ve fiilen en az sekiz saat bakıma muhtaç özürü ile birlikte olunması ve bakım raporunda sekiz saatten az olmamak üzere kaç saat birlikte olunacağını belirtilmesi gereklidir.

■ Bakım Hizmetinin Evde Verilmesi ve Ödenecek Ücret

Bakıma muhtaç özürünün veya yasal temsilcisinin talep etmesi hâlinde bakım hizmeti; bakıma muhtaç özürünün akrabası veya bakıcı personel tarafından bakıma muhtaç özürünün veya akrabasının ikametgâhında verilebilir. Bu durumda bakıma muhtaç özürülere sunulan bakım hizmeti ücreti, bakıma muhtaç özürünün akrabasına veya bakıcı personeli istihdam eden bakım merkezine il müdürlüğü tarafından aylık olarak ödenmektedir.

Gündüzlü veya yatılı bakım merkezlerinde istihdam edilen bakıcı personel tarafından bakıma muhtaç özürünün ikametgâhında günde üç saat süreyle hizmet alan bakıma muhtaç özürüler için bakım merkezine bir aylık net asgari ücret tutarında ücret ödenmekte olup, bakıcı personel bir günde en çok üç bakıma muhtaç özürüne hizmet verebilmektedir.

Akrabaları tarafından günde yirmi dört saat süreyle bakılan bakıma muhtaç özürüler için bir aylık net asgari ücret tutarında ödeme yapılmaktadır. Söz konusu hizmetlerin, tatil günleri dâhil haftanın yedi günü verilmesi esas olup, bir akraba, bakıma muhtaç bir özürüne veya bakmakla yükümlü olunan bireyler tanımındaki aynı evde yaşayan bakıma muhtaç iki özürüne bakım hizmeti verilmektedir.

Bakıma muhtaç özürüne akrabasının bakım hizmeti vermesi hâlinde, bakıma muhtaç özürü ile akrabasının aynı adreste ikamet etmesi esastır. Bununla birlikte, bakıma muhtaç özürüne bakacak başka kişinin bulunamaması ve bakıma muhtaç özürünün veya yasal temsilcisinin özel veya resmi merkezlerde bakım hizmeti almayı istememesi hâlinde; bakım hizmetleri değerlendirme heyetinin de bakım hizmetinin verilmesinde sorun veya yetersizlik olmayacağına kanaat getirmesi şartıyla, bakım hizmeti her gün rahatlıkla gelinip gidilebilecek yakınlıktaki farklı adresteki akraba tarafından da verilebilmektedir. Bu durumda, bakıma muhtaç özürünün yirmi dört saat içindeki tüm bakım ihtiyacının giderilmesi ve fiilen en az sekiz saat bakıma muhtaç özürü ile birlikte olunması ve bakım raporunda sekiz saatten az olmamak üzere kaç saat birlikte olunacağını belirtilmesi gerekmektedir.

Bakım ücreti il müdürlüğüne ödenen ve ikametgâhında bakılan bakıma muhtaç özürünün ikametgâh adresinin değişmesi hâlinde, yeni ikametgâh adresinin bakımını üstlenen bakım merkezi veya akrabası tarafından en geç on beş gün içinde il müdürlüğüne bildirilmesi zorunlu olup, aksi takdirde hukuki ve idari işlem yapılmaktadır. Bakıma muhtaç özürünün vefat etmesi hâlinde de, bakım hizmetini üstlenen bakım merkezi veya akrabası tarafından en geç on beş gün içinde durumunun il müdürlüğüne bildirilmesi gerekmekte, anılan hususa uyulmadığı takdirde sorumlular hakkında hukuki veya idari işlem yapılmaktadır.

■ Sonuç

Üveyler dâhil olmak üzere bakıma muhtaç özürünün; eşi, çocukları ile çocuklarının eşleri, ana ve babası ile bunların ana ve babası, torunları ile torunlarının eşleri, kardeşleri ile kardeşlerinin eşleri, kardeşlerinin çocukları ile kardeş çocuklarının eşleri, eşinin ana ve babası, eşinin kardeşleri, eşinin kardeşlerinin eşleri ile çocukları, amcaları ve amcalarının eşleri, amca çocukları ile bunların eşleri, halaları ile halalarının eşleri, hala çocukları ile bunların eşleri, dayıları ve dayılarının eşleri, dayı çocukları ile bunların eşleri, teyzeleri ve teyzelerinin eşleri, teyze çocukları ile bunların eşlerinden her birine akraba denir.

Akrabaları tarafından günde yirmi dört saat süreyle bakılan bakıma muhtaç özürüler için bir aylık net asgari ücret tutarında ödeme yapılmaktadır. 2012 Temmuz-Aralık döneminde ödenecek miktar aylık net: 673,30 TL'dir.

Bir akraba, bakıma muhtaç bir özür- lüye veya bakmakla yükümlü olu- nan bireyler tanımındaki aynı evde

yaşayan bakıma muhtaç iki özür- lüye bakım hizmeti verebil- mektedir.

Bakıma muhtaç özür- lü veya yasal temsilcisi, bakmakla yükümlü birey sayısındaki ve özür- lünün ve bireylerin gelirlerindeki de- ği- şikliği bir ay içinde il müd- ürlüğüne bildirmek zorundadır. Geliri hakkında yalan veya yanlış beyanda bulunan veya sahte belge veren veya gelirini saklayan ki- ši ile geliri hakkındaki de- ği- şikliği süresinde bildirmeyenler hakkında yasal iş- lem yapılacaktır.

Bakım ücreti Aile ve Sosyal Politikalar İl Müd- ürlüğü'nce ödenen bakıma muhtaç özür- lünün vefat etmesi hâlinde, bakım hiz- me- tini üstlenen bakım merkezi veya akrabası en geç on beş gün içinde durumu il müd- ürlüğüne bildirmek zorundadır. Aksi tak- dirde sorumlular hakkında hukuki ve idari iş- lem yapılacaktır.

Bakım ücreti il müd- ürlüğünce ödenen ve ikametgâhında baki- lan bakıma muhtaç özür- lünün ikametgâh adresinin de- ği- şme- si hâlinde, yeni ikametgâh adresinin bakımını üstlenen bakım merkezi veya akrabası tarafından en geç on beş gün içinde il müd- ürlüğüne bildirilmesi zorunludur. Aksi takdirde sorumlular hakkında hukuki veya idari iş- lem yapılacaktır.

Bakım raporunun hazırlanması sürecinde; acil durumların ha- ricinde, istenen belgelerin Aile ve Sosyal Politikalar İl Müd- ürlü- ğüne teslim tarihi ve bakıma muhtaç özür- lünün ikamet ettiği yerleşim bölgesi dikkate alınarak sıra ile iş- lem yapılmaktadır.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu 633 sayılı KHK ge- reği Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı Çocuk Hiz- met- leri Genel Müd- ürlüğü olmuştur. Uygulamadan Aile ve Sosyal Politikalar il ve ilçe müd- ürlükleri sorumludur.

Çocuklar "Trafikte Biz de Varız" Dedi

Okulların açılmasıyla trafiğin yoğunlaşacak olması çocukları da harekete geçirdi. Büyüklere seslerini duyurabilmek için İstiklal Caddesi'nde yürüyen çocuklar, "Trafikte biz de varız" dedi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Trafik Müdürlüğü'nün organize ettiği "Trafikte biz de varız" yürüyüşü, Galatasaray Lisesi'nin önünden başladı. Eylül ayında okullarının açılmasıyla artacak trafik yoğunluğu nedeniyle sürücülerin trafikte daha dikkatli olmalarını isteyen 6-14 yaş arası çocuklar, İstiklal Caddesi boyunca Taksim Meydanı'na kadar yürüdü.

Ellerinde "Arabanızı yeniden alabilirsiniz. Peki benim hayatımı?", "Biz trafikte büyüklerimizden daha dikkatli olacağız, söz", "Yol hayattır", "Dikkat çocuk çıkabilir ve "Trafik kuralları hepimiz için" yazılı pankartlar taşıyan çocuklar, "Şoför amca, trafikte biz de varız" sloganıyla yürüdüler. Çevredeki vatandaşlar da çocuklara destek verdi.

Engelli çocukların da katıldığı yürüyüşün ardından basın mensuplarına bir açıklama yapan İstanbul Büyükşehir Belediyesi Trafik Müdürü M. Necip Ertaş, yarının taşıt kullanıcısı olacak olan çocukların sürücülere, 'Trafikte daha duyarlı olalım' mesajını ilettiklerini söyledi.

Ertaş, "Sürücü olmak trafikteki tehlikeleri önceden görmeyi ve tedbir almayı gerektirir. Bu da ancak eğitim ve bilimsel yöntemlerle mümkündür. Bütün sürücülerimizden, çocuklarımız için yaya haklarına ve trafik kurallarına dikkat etmelerini rica ediyoruz" şeklinde konuştu.

Pursaklar'da Okullar Hayat Bulacak

Milli Eğitim Bakanlığı ile belediyeler arasında 2011 yılında imzalanan protokol çerçevesinde uygulanmaya başlanan "Okullar Hayat Olsun Projesi" Ankara'nın Pursaklar ilçesinde de hayata geçirildi.

Pursaklar Belediye Başkanı Selçuk Çetin, 2011 yılında Milli Eğitim Bakanlığı ile bazı gönüllü belediyelerin proje için protokol imzaladığını belirterek, şunları söyledi: "Okullar yaz tatillerinde kapatılır. Fakat Milli Eğitim Bakanlığı ile belediyeler arasında yapılan protokol doğrultusunda, bazı okullar yaz tatili süresince açık tutulacak. Belediyeler okulların dersliklerini ve bahçelerini kullanarak çeşitli sportif, kültürel, sosyal etkinlikler düzenleyebilecek. Bu yaz, futbol, basketbol, voleybol ve tekvando branşlarında toplam 2 bin öğrenciye spor eğitimi verilecek."

Başkan Çetin, belediye olarak her yaz döneminde açtıkları spor okullarıyla, çocukları sporla buluşturduklarını, ancak bu seneki projenin daha kapsamlı olduğunu vurgulayarak, "Gençlerin enerjisini spora yönlendirip, onları kötülüklerden korumak istiyoruz. Proje kapsamında öğrencilere verilen spor eğitimi 2 ay boyunca devam edecek" şeklinde konuştu.

Ödemiş'te Çocuklar Motodrag Sporuyla Tanışıyor

Türkiye Motosiklet Federasyonu (TMF) tarafından Ödemiş Belediyespor Kulübü ve Emniyet Spor Kulübüne, eğitim amaçlı kullanılmak üzere 4 adet motorsiklet ve 2 adet akülü bisiklet hibe edildi.

Ödemişli motodrag şampiyonu İsmail Yeşil ve Mehmet Yeşil tarafından getirilen motorsikletler, Ödemiş Belediye Başkanı Bekir Keskin ve kulüp yöneticilerinin katılımıyla Hükümet meydanında gerçekleşen törende teslim edildi.

Motosikletlerin 8-12 yaş grubu çocukların eğitimi için kullanılacağını belirten Mehmet Yeşil, Küçük Menderes Havzası'nı kapsayan eğitim kursunun, Ödemiş Belediyespor ve Emniyetspor Kulübü tarafından ortaklaşa düzenleneceğini belirtti.

Belediye Başkanı ve Belediyespor Kulübü Başkanı Bekir Keskin; "Ödemiş, belediyemizin katkılarıyla uzun yıllardan bu yana motodrag şampiyonalarına ev sahipliği yapmıştır. Motodrag sporunun özendirilmesi ve yeni sporcuların yetiştirilmesi konusunda katkı sağlayacak olan bu motorsikletler için TMF'na teşekkür ediyoruz" dedi.

Engelsiz Mamak

Mamak Belediyesi yaptığı park, bahçe, cadde ve sokak gibi altyapı çalışmalarında engelli vatandaşların kolaylıkla hareket edebileceği şekilde dizayn ediyor. Önceden yapılan alt yapı çalışmalarında da revizyona giden Mamak Belediyesi, tüm ilçe sınırları içerisinde engellilerin rahatlıkla hareket edebileceği şekilde yeniden düzenliyor. Pazar yerinin engelli vatandaşların kullanımı için rampalı ve asansörlü olarak tasarlayan Mamak Belediyesinin faaliyetlerine ilişkin konuşan Başkan Mesut Akgül şöyle dedi: "Hayata geçirdiğimiz yeni yatırımlarda bütün Mamaklıların sorunsuz ve sınırsız şekilde faydalanmasını istiyoruz. Yeni yapılan bütün altyapı, çevre ve imar çalışmalarında öncelikli olarak engelli vatandaşlarımızı, engelli kardeşlerimizi düşünüyoruz. Aslında sağlıklı her vatandaşta birer engelli adaydır. Bu manada düşünüldüğünde engellilere yönelik yapılan her çalışmanın önemi bir nebze daha iyi anlaşılmış olur. Mamak Caddesi'ni Çağlayan Mahallesi'ne bağlayan alt geçit tüm

vatandaşlar tarafından sıklıkla tercih ediliyor. Önceden yapılmış bir çalışmada gerekli revizyonla bir engeli daha ortadan kaldırdık."

Osmaniye Belediyesi Gönüllü İtfaiyecilik Uygulamasına Başlıyor

Osmaniye’de halkın itfaiyeciliğe ilgisini artırmak ve itfaiyecilik konusunda eğitilmiş insanların çoğalmasını sağlamak amacıyla Osmaniye Belediyesi İtfaiye Müdürlüğü tarafından “Bize Katılın! Siz de Gönüllü İtfaiyeci Olabilirsiniz...” Herkesin İçinde Bir Kahraman Vardır” sloganı ile ‘Gönüllü İtfaiyecilik’ uygulaması hayata geçiriliyor.

25 Eylül- 1 Ekim tarihleri arasında kutlanan İtfaiyeciler Haftası etkinlikleri içerisinde kurulan tanıtım stantlarında İtfaiye Müdürlüğü tarafından ‘Gönüllü İtfaiyecilik’ başvuruları alınmaya başlandı.

İtfaiye Müdürü Fazlı Şahin, mesleğinin kamuoyuna tanıtılması ve benimsetilmesi, yangın ve afetlere müdahale için eğitilmiş gönüllü insanlar oluşturulması ve halkımızın desteğinin sağlanması amacıyla gönüllü itfaiyeci teşkilatı oluşturulması çalışmalarını sürdürdüklerini söyledi.

Şahin, “Gönüllü İtfaiyeciler olağanüstü yangın ve afet hallerinde görevli itfaiye personelinin yetersiz kaldığı durumlarda itfaiye teşkilatına destek amacıyla yetiştirilmektedir. Dünyada tüm gelişmiş ülkelerde gönüllü itfaiyeciler profesyonel itfaiyecilere destek vermektedir. Osmaniye İtfaiyesi bünyesinde oluşturulan “Gönüllü İtfaiyeciler Birliğinin Osmaniye İtfaiyesi’ndeki profesyonel kadrolara lojistik destek sağlaması amaçlanmaktadır. Eğitimler; Osmaniye İtfaiye Eğitim Merkezi’nde gerçekleştirilecektir” dedi.

Gönüllü İtfaiye Birliğine Katılmak isteyen 18 yaşını bitirmiş ve 45 yaşından gün almamış kadın ve erkek gönüllülerin Osmaniye Belediyesi İtfaiye Müdürlüğü’ne veya Belediye Halkla İlişkiler Müdürlüğü’ne dolduracakları bir form ile başvurabilecekleri belirtildi.

e-belediye Sistemi, İşlemleri Kolaylaştırıyor

Nevşehir Belediyesi tarafından hizmete geçirilen e-belediye sisteminden yararlananların sayısı her geçen gün artıyor. Halen 762 aktif kullanıcının bulunduğu e-belediye sistemi kanalıyla tahsilat işlemleri yapan kullanıcı sayısı da 3780’e ulaştı.

Nevşehir Belediyesi tarafından teknolojik gelişmelerin yaygın şekilde kullanılmak suretiyle zamanın en iyi şekilde değerlendirilmek suretiyle daha aktif ve yaygın bir hizmetin vatandaşlara sunulması amacıyla başlatılan e-belediye sistemi uygulaması, vatandaşlardan ilgi görmeyi sürdürüyor.

Vatandaşların içme suyu borcu başta olmak üzere emlak ve çevre temizlik vergilerini kolayca sorgulayabilecekleri ve kredi kartıyla güvenli bir şekilde

borçlarını ödeme imkânı da getiren sistem vasıtasıyla bugüne kadar 3 bin 780 mükellef tahsil işlemi gerçekleştirdi.

378 kullanıcının da dilek ve temenninin yanı sıra bilgi edinmeden yararlandığı e-belediyesi sisteminden yararlanan vatandaşlar, Nevşehir Belediyesi’nin resmi internet sitesi olan www.nevsehir.bel.tr adresinden, e- belediye butonuna tıklayarak yeni üyelik işlemlerini gerçekleştirebiliyorlar.

Kullanıcılar bu işlemin hemen ardından borç takibi ve kredi kartı ile ödeme imkânına sahip olabiliyorlar. Vatandaşlar ayrıca bu sistemden yararlanarak istek ve şikâyetlerini de kolayca Nevşehir Belediyesi’ne iletebiliyorlar.

İçme Suyu Şerbetçi Heykelinden

Adıyaman Belediyesi, Adıyaman'a mal olmuş sanat eserleri ile kültür yapısını yaşatmaya devam ediyor. Bu kapsamda belediye tarafından, ilin folklorunu, kültürünü yansıtan ve Adıyaman ile özdeşleşmiş farklı sanat dallarının heykelleri şehrin gözde yerlerine yerleştiriliyor.

Bir süre önce Gölebatmaz Caddesi ile Gölbaşı Caddesi'nin kesiştiği yere diki- len meyan şerbetçisi heykeli, bu yön- de yürütülen faaliyetler kapsamında, Adıyaman'ın sembolü olarak vatan- daşların beğenisine sunulmuştu. Aynı heykelin bir benzerini belediye bahçe- sine diken Adıyaman Belediyesi, kültür varlıklarını yaşatmaya devam ediyor.

Vatandaşların, içme suyunu artık be-lediye önünde bulunan şerbetçi heyke- linin elinden içebileceklerini kaydeden Belediye Başkanı M. Necip Büyükaslan, şöyle konuştu:

"İlimizin geçmişini ve bugününü yarın- lara taşımak adına her türlü gayret ve çabayı gösteriyoruz. Unutulmaya yüz tutmuş zengin içerikli kültürümüzü farklı metotlarla gün yüzüne çıkarıyor

ve yaşıyoruz. Bu önemli zenginliği- mizi günümüzle tanıştırdığımız gibi, gelecek nesillere de aktarmak için gerek- li zemini oluşturuyoruz. Adıyamanımızın sembolü haline gelen birçok konuyu ve konuya ilişkin sıfatların heykellerini yap- tırarak, şehrimizin gözde mekânlarına yerleştirmektediriz.

Son olarak, ilimizde geçmişten günü- müze kadar özellikle yaz mevsimlerinin vazgeçilmezi meyan şerbeti satıcıları- nın birer kültür mirası olmasından yola çıkarak, bu kültürü yaşatmak adına şerbetçi heykeli yaptırarak en gözde mekâna diktik.

Adıyamanımızın geleneği haline ge- len ve boyam şerbeti olarak satılan meyan şerbetini ve satıcısının hey- kelini bundan önce Adıyamanlı vatandaşlarımıza kültür hediyesi olarak sunmuştuk. Büyük bir beğ- ni toplayan heykelin aynısını belediyemizin bahçesine de diktik. Artık Adıyamanlı vatandaşlar yürürken yorul- dukları ve susadıkları zaman içme suyunu belediyemiz bahçesinde bulu- nan şerbetçi heykelinin elinden içebilecekler."

Bilecik'te Sağlıklı Bir Yaşam ve Temiz Bir Çevre İçin Yürüdüler

Bilecik Belediyesi kültürel projeleri kapsamında bir doğa yürüyüşü düzenlendi. 11 km'lik bir mesafeyi kap- sayan yürüyüşün ilk buluşma noktası belediye bahçesi oldu. Vali H. İbrahim Akpınar, Belediye Başkanı Selim Yağcı, Jandarma Alay Komutanı Ertan Yıldız, daire mü- dürleri ve üniversite gençlerinin büyük ilgi gösterdiği

doğa yürüyüşüne ci- var ilçelerden de ka- tılım sağlandı. Bilecik Şeyh Edebali Üversi- tesi ve Bolu İzzet Baysal Üniversitesi Dağcılık Kulüpleri de yürüyüşte hazır bulundu. Merkez köylerden Kurtköy içinden başlayan yürüyüş, Kurtköy göletinde son buldu. Yürüyüş sonrasında Bilecik Belediyesi tarafından katılımcılara çeşitli ikramlarda bulunularak katılım belgesi taktim edildi. Etkinlikte konuşan Belediye Başkanı Selim Yağcı doğa yürüyüşüne katı- lanlara teşekkür etti.

Başkan Özcan; "Akdeniz Oyunları'nın Tam Göbeğindeyiz"

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Macit Özcan; 6 yıl boyunca emek verdikleri, ülke ülke dolaştıkları ve sonuçta Mersin'e kazandırdıkları 2013 Akdeniz Oyunları için kendi sorumlulukları içerisindeki bütün işlerin tamamlanmak üzere olduğunu belirtti. Başkan Macit Özcan ayrıca, kendilerini bilinçli olarak bu işin dışında tutmak ve göstermek isteyenlere, "Biz bu oyunların Mersin'e gelmesi için uğraş verirken, bugün bu oyunları sahiplenilenler Mersin'in yolunu bilmiyordu. Bu oyunların kentimize kazandırılması için Mersin Büyükşehir Belediyesi olağanüstü bir çaba göstermiştir. Bu çabayı küçümsemek ve belediyeyi oyunların dışında gibi göstermek hiç kimsenin haddi değildir. Herkes yerini ve konumunu bilecektir. Mersin Büyükşehir Belediyesi, Akdeniz Oyunları'nın tam göbeğinde yer almaktadır" diye konuştu.

2013 yılının Haziran ayında kentimizde düzenlenecek olan Akdeniz Oyunları için her kuruma görev dağılımı yapıldığını kaydeden Başkan Macit Özcan, "Bu görev dağılımı kapsamında Mersin Büyükşehir Belediyesi olarak, yeni yapılacak olan stadyum ve diğer spor tesislerinin bağlantı yollarını açmak için çalışmalarımıza başladık ve bu çalışmaların yüzde 80'lik kısmı sona erdi. Yenişehir ilçesi sınırları içinde yer alan ve 34. Cadde olarak bilinen cadde, Mersin'i yeni yapılacak olan stadyuma bağlayacak yol olmasının yanı

sıra, Mersin'e yeni bir otoban girişi olma özelliği de taşıyacak. 2013 Akdeniz Oyunları'nda en çok kullanılacak olan yol 35 metre genişliğindeki bu yol olacaktır" dedi.

34. Cadde'nin Yenişehir Fuar Alanı'ndan başlayarak kuzeye doğru ilerlediğini ve otobandan bir kavşakla stadyuma bağlandığını kaydeden Başkan Macit Özcan, "Bu yolun hemen batısında ise üniversitenin içerisindeki sporcuların kalacağı binalara bağlanan bir yol yapımı gerçekleştirilmektedir" dedi.

Bu yolların 4-5 ay gibi bir zaman içinde tamamlanacağını ve Akdeniz Oyunları başlamadan yetiştirileceğini ifade eden Başkan Macit Özcan, "34. Cadde, Akdeniz Oyunları bittikten sonra da kullanılacak çok önemli bir cadde konumundadır. Çünkü bu yol aynı zamanda otobanı Mersin merkeze bağlayacak olan bir giriş olacaktır. Kuyuluk, Gözne ve Serbest Bölge girişinden sonra, 34. Cadde Mersin'e otobandan 4. giriş yolu olacaktır" şeklinde sözlerine devam etti.

2. Çevre Yolu'nun devamı niteliğinde olacak olan yol çalışması hakkında da bilgi veren Başkan Macit Özcan, "6.5 kilometre uzunluğundaki bu yol çalışmasına yaklaşık 1 yıldır devam ediyoruz. Yolun kanalizasyon ile yağmur suyu çalışmaları tamamlanmış durumda ve kısa bir süre içinde asfalt, orta refüj ve aydınlatma çalışmaları yapılacak. Söz konusu yol Yenişehir ile Mezitli'yi birbirine bağlayacak ve Soli kavşağına kadar devam edecek. Bu yolun hizmete girmesine az bir süre kala, kentin bu bölgesinde yapılaşmaların yoğunlaşması da önemli bir gelişme" dedi.

BİRLİĞİMİZ STOCKHOLM'DE ÇALIŞMA ZİYARETİ GERÇEKLEŞTİRDİ

Birliğimiz Genel Sekreteri Hayrettin Güngör başkanlığındaki bir heyet, İsveç Yerel Yönetimler ve Bölgeler Birliği'nin karar alma süreçlerini ve komisyon yapılarını incelemek üzere 28-31 Ağustos 2012 tarihleri arasında Stockholm'e çalışma ziyareti gerçekleştirdi. Çalışma ziyareti, Birliğimiz ile İsveç Yerel Yönetimler ve Bölgeler Birliği (SALAR) işbirliğinde yürütülen Türk-İsveç Yerel Yönetimler Ortaklığı Programı (TUSELOG) kapsamında düzenlendi.

Türkiye'de yerel yönetişimin gelişmesini desteklemeyi amaçlayan TUSELOG, Birliğimizin stratejik planına uygun şekilde kapasitesini artırmak ve belediyelerimizin farklı konulardaki hizmet kapasitesini geliştirmek amacıyla yürütülüyor. 2012-2016 döneminde uygulanmak üzere başlatılan TUSELOG, ulusal karar alma süreçlerinde belediyelerin hak ve menfaatlerini koruma çalışmalarında Birliğimize katkıda bulunmayı da hedefliyor. Bu amaçla, çalışma ziyareti kapsamında SALAR'ın kongre ve komisyon yapıları, uluslararası ilişkiler alanında yürüttüğü lobicilik faaliyetleri, bölgesel reform çalışmaları ve politik olarak öncelikli görülen konular incelendi.

Ziyaret programı boyunca, Birliğimiz heyeti İsveç Yerel Yönetimler ve Bölgeler Birliği temsilcilerinden alınan sunumların yanı sıra, Planlama ve Toplum Gelişimi Komitesi Toplantısı'nı izledi. Heyet ayrıca, SALAR Başkanı Anders Knappe ve

SALAR Genel Sekreteri Hâkan Sörman ile görüşmelerde bulundu. Türkiye'nin Stockholm Büyükelçiliği'nde düzenlenen 30 Ağustos Zafer Bayramı Kokteyli'ne katılan TBB uzmanları ve yerel politikacılardan oluşan 20 kişilik Birliğimiz heyeti; çalışma ziyaretini başarılı bir şekilde sonlandırdı.

Siyasi olarak yönetilen bir kurum olan SALAR'ın en üst düzeyde karar alma organı sayılan Kongre, her dört yılda bir toplanarak Birliğin çalışmalarına yön vermek üzere ilkeler belirler ve SALAR Kurulu ile Başkanı'nı atar. Kongre toplantıları arasında geçen sürede Birliğin siyasi çalışmalarını yöneten SALAR Kurulu'na, Yürütme Komitesi'nin yanı sıra, delegasyonlar ve daimi komiteler de destek verir. Daimi komiteler sosyal konular, sağlık, finans, eğitim, yaşlı bakımı, büyüme ve kalkınma gibi belediyeler, il meclisleri ve bölgeler için önem arz eden birçok konuda çalışır.

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI ÇERÇEVESİNDE ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK DAVALARINDA YARGI YERİ

Akın ŞİMŞEK

Kamu Yönetimi Uzmanı / İdari Koordinatör, Rekabet Kurumu

Sosyal güvenlik reformu olarak adlandırılan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 2008 yılı Ekim ayı başında yürürlüğe girmesiyle; çalışanların sosyal güvenlik hakları ortak kurallara bağlanmaya çalışılmış ve özellikle memurlar açısından eski memur/yeni memur ayrımı ortaya çıkmıştır. Memurlardan 2008 yılı Ekim ayı başından önce vekil öğretmen, yedek subay gibi geçici görevler de dahil Emekli Sandığı'na tabi çalışması bulunanlar¹ hakkında 5510 sayılı Kanun'un geçici 4'üncü maddesi uyarınca 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanmaya devam edilecektir. İlk defa 2008 yılı Ekim ayı başından sonra 4/1-c sigortalısı olmayı gerektiren görev başlayan kamu çalışanları² hakkında ise 5510 sayılı Kanun hükümleri uygulanacaktır. Ancak eski memurlar hakkında bazı durumlarda 5510 sayılı Kanun hükümleri uygulanacak yeni memurlar hakkında da 5510 sayılı Kanun'da yapılan bazı özel düzenlemeler nedeniyle 5434 sayılı Kanun'un uygulanacağı hükümler bulunmaktadır.

Bu durumda özellikle memurlar hakkında uygulanacak sosyal güvenlik hükümlerinde büyük bir mevzuat karmaşası ortaya çıkmıştır. Özellikle memurların 5434 sayılı Kanun'dan kaynaklanan uyuşmazlıklarında yargı yeri idari yargı olarak belirlenmiş olmasına rağmen; 5510 sayılı Kanun'dan kaynaklanan uyuşmazlıklar

da ise yetkili yargı yeri adli yargı olarak belirlenmiştir. Bu durumun yarattığı karmaşa nedeniyle Danıştay On Birinci Dairesi tarafından 5510 sayılı Kanun'un 101'inci maddesinin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur. Anayasa Mahkemesi tarafından da iptal başvurusunun sonuçlanması üzerine konu açıklığa kavuşmuştur.

Bu makalede 5434 ve 5510 sayılı Kanun'lar nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlıklarda yetkili yargı mercii Anayasa Mahkemesi, Yargıtay Büyük Genel Kurulu ve Danıştay Genel Kurulu kararları çerçevesinde değerlendirilecektir.

■ Sosyal Güvenlikte Uyuşmazlıkların Çözüm Yerinin Tespiti

Sosyal güvenlik mevzuatı bakımından asli nitelikte olan 5510 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıklar hakkında bu Kanun'un "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101'inci maddesinde, "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelelerinde görülür" hükmüne yer verilmiştir.

¹) Makalenin devamında "eski memur" olarak bahsedilecektir.

²) Makalenin devamında "yeni memur" olarak bahsedilecektir.

Diğer taraftan, asli nitelikte olmayan ve hatta büyük bölümü 5510 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılan (eski) sosyal güvenlik kanunlarının bir kısım hükümlerinin uygulanmasına ise 5510 sayılı Kanun'un geçici maddeleri uyarınca devam edilmektedir. Özellikle Anayasa Mahkemesinin 15.12.2006 tarihli ve E. No: 2006/111, K. No: 2006/112 sayılı iptal Kararı³ esas alınarak düzenlenmiş ve kazanılmış hakların korunmasını amaçlayan geçici maddelerle 2008 yılı Ekim ayı başından önce göreve başlamış olan memurlar hakkında 5434 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına imkân tanınmıştır.

Memurlar hakkında 5510 sayılı Kanun ile 2008 yılı Ekim ayı başından önce Emekli Sandığı iş-tirakçiliği bulunanlar hakkında bu Kanun'un geçici 4'üncü maddesi uyarınca 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun aynı anda uygulanmaya devam edilmesi nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözüm yerinin tespitinde ise tereddütler ortaya çıkmıştır.

Bilindiği üzere, 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 23'üncü maddesi ile uyuşmazlıklara ilişkin olarak, idare mahkemeleri ile vergi mahkemelerince verilen nihai kararlar ve ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülen davalarla ilgili kararlara karşı yapılan temyiz istemleri ile bu Kanun'da yazılı idari davaları ilk ve son derece mahkemesi olarak karara bağlamanın Danıştayın görevleri arasında bulunduğu, 2797 sayılı Yargıtay Kanunu'nun 1'inci maddesinde ise Yargıtay'ın adliye mahkemelerince verilen ve bu Kanun'un başka bir adli yargı mercii bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme mercii Yüksek Mahkeme olduğu hükme bağlanmıştır.

Danıştay Genel Kurulu'nun 25.04.2011 tarihli ve E.No: 2011/13, K.No:2011/13 sayılı Kararı⁴ ile Danıştay Dava Daireleri'ne ait iş bölümü belirlenirken, Yargıtay Büyük Genel Kurulu'nun 09.02.2012 tarihli ve 2012/1 sayılı Kararı⁵ ile Yargıtay Hukuk ve Ceza Dairelerine ait iş bölümü belirlenmiştir. Bu iş bölümü esas alınarak Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) ile ortaya çıkan uyuşmazlıklar dolayısıyla açılacak davaların görüleceği yargı yerinin tespitini yapmak önemli oranda mümkün olacaktır⁶.

3) 30.12.2006 tarihli ve 26392 sayılı 5. mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
4) 29.04.2011 tarihli ve 27919 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
5) 18.02.2012 tarihli ve 28208 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
6) Ahmet Altıntaş, "SGK Aleyhine Açılacak Davalarda Yargı Yerinin Belirlenmesi" Güncel Mevzuat, Eylül 2011

■ Anayasa Mahkemesi Kararı

Danıştay On Birinci Dairesi tarafından 5510 sayılı Kanun'un 101'inci maddesinin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulması neticesinde 22 Aralık 2011 tarihinde yapılan Mahkeme toplantısının 4'üncü maddesinde görüşülerek 2010/65 esas sayılı Kararı ile konu Anayasa Mahkemesi tarafından karara bağlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi anılan kararında "31.05.2006 günlü, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 101'inci maddesinin '... bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür' bölümünün, iptaline ve yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi isteminin REDDİNE, yürürlüğünün durdurulması isteminin de REDDİNE", denilmek suretiyle⁷ iptal başvurusu reddedilmiş ve 5510 sayılı Kanun'a göre ortaya çıkacak uyuşmazlıklarda adli yargının yetkili olduğu kesinleşmiştir.

Ancak 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'ndan kaynaklanan uyuşmazlıklarda yetkili yargı mercii olarak idari yargı devam etmektedir.

7) <http://www.anayasa.gov.tr/index.php?l=gundem&id=341>

■ Yargıtay Büyük Genel Kurulu Kararı

6110 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 8'inci maddesi ile 2797 sayılı Yargıtay Yasası'nın 14'üncü maddesinde yapılan değişiklik uyarınca; Yargıtay Başkanlar Kurulu'nun 26.01.2012 tarihli, 1 sayılı kararı ile hazırlanan Yargıtay iş bölümü karar tasarısı Yargıtay Büyük Genel Kurulu'nun 09.02.2012 tarihli ve 2012/1 sayılı toplantısında kabul edilmiştir. Bu karar uyarınca adli yargıda ortaya çıkan uyuşmazlıklarda Yargıtay dairelerinin çalışma ve sosyal güvenlik alanı ile ilgili görevleri aşağıdadır.

■ Yargıtay Dokuzuncu ve Yirmi İkinci Hukuk Dairesi'nin Çalışma Hayatı ve Sosyal Güvenlikle İlgili Ortak Görevleri

Aşağıda yazılı davalarla ilgili ve iş mahkemelerince verilen hüküm ve kararların temyiz incelemesi Yargıtay Dokuzuncu ve Yirmi ikinci Hukuk Daireleri arasında eşit olarak paylaşılacak suretiyle yapılmaktadır.

1. 4857 sayılı İş Kanunu'ndan kaynaklanan davalar, (10'uncu ve 21'inci H.D.ce bakılan, Kanun'un 77'nci maddesine dayalı iş kazası ve meslek hastalığından doğan maddi ve manevi tazminat davaları ile

bunlarla birlikte açılan işçilik alacaklarına ilişkin davalar ve hizmet tespiti ile birlikte açılan işçilik alacaklarına ilişkin davalar hariç olmak üzere)

2. 4857 sayılı İş Kanunu'na göre işçi sayılan kimselerle işverenler arasında 818 sayılı Borçlar Kanunu'ndan kaynaklanan davalar,
3. 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun'dan kaynaklanan davalar,
4. 854 sayılı Deniz İş Kanunu'ndan kaynaklanan davalar,
5. 4857 sayılı İş Kanunu'na göre işçi sayılan kimselerle işverenler arasında 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'ndan kaynaklanan davalar,
6. 4857 sayılı İş Kanunu'na göre işçi sayılan kimselerle işverenler arasında iş sözleşmesi kapsamında 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun'dan kaynaklanan davalar,
7. 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanun'un ek 2'nci maddesi gereğince kurulan vakıf üniversiteleri öğretim elemanları ile üniversite arasında İş Kanunu ve iş sözleşmesinden kaynaklanan davalar,
8. 4857 sayılı İş Kanunu'na göre işçi sayılan kimselerle işverenler arasında 6772 sayılı Kanun'da öngörülen ilave tediye alacağından kaynaklanan davalar,
9. 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu'ndan ve toplu iş sözleşmesinden kaynaklanan davalar,
10. 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'ndan kaynaklanan davalar,
11. 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'ndan kaynaklanan davalar, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'ndan kaynaklanan davalar,
(Ek 1'inci madde kapsamında ücret garantisi fonu ve ek 2'nci madde kapsamındaki kısa çalışma ödeneğine ilişkin uyuşmazlıklar hariç olmak üzere),
12. Tarafların sıfatına bakılmaksızın, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un 21'inci maddesi kapsamında iş kaybı tazminatından kaynaklanan uyuşmazlıklara ilişkin davalar,

8) 14.02.2011 tarihli ve 27846 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

13. 4857 sayılı İş Kanunu'na göre işçi sayılan kimselerle işverenler arasında İcra ve İflas Kanunu'nun 67'nci maddesi gereğince açılan itirazın iptali davaları, m. 72 gereğince açılan menfi tespit davaları ve istirdat davaları ile iş sözleşmesinin yapılması veya devamı sırasında işçiden alınan senedin iptali davaları,
14. İşe iade kararının sonucuna bağlı fark ihbar ve kıdem tazminatı ile yıllık ücretli izin alacağından doğan davalar.

■ Yargıtay Onuncu ve Yirmi Birinci Hukuk Dairesi'nin Çalışma Hayatı ve Sosyal Güvenlikle İlgili Görevleri

Yargıtay Büyük Genel Kurulu'nun 09.02.2012 tarihli ve 2012/1 sayılı toplantısında kabul edilen karara göre Yargıtay Onuncu ve Yirmi Birinci Hukuk Daireleri arasında ortak ve ayrı ayrı görev alanları belirlenmiştir.

■ Yargıtay Onuncu Hukuk Dairesi'nin Çalışma Hayatı ve Sosyal Güvenlikle İlgili Görevleri

1. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 65'inci maddesinde yer alan kısa çalışma ödeneği ve primleri ile anılan Kanun'un 33'üncü maddesi uyarınca hükme bağlanan ücret garanti fonu primleri ile ilgili uyuşmazlıklara ilişkin davalar sonucu verilen hüküm ve kararlar,
2. Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından açılan rücu davaları sonucu verilen hüküm ve kararlar,

■ Yargıtay Yirmi Birinci Hukuk Dairesi'nin Çalışma Hayatı ve Sosyal Güvenlikle İlgili Görevleri

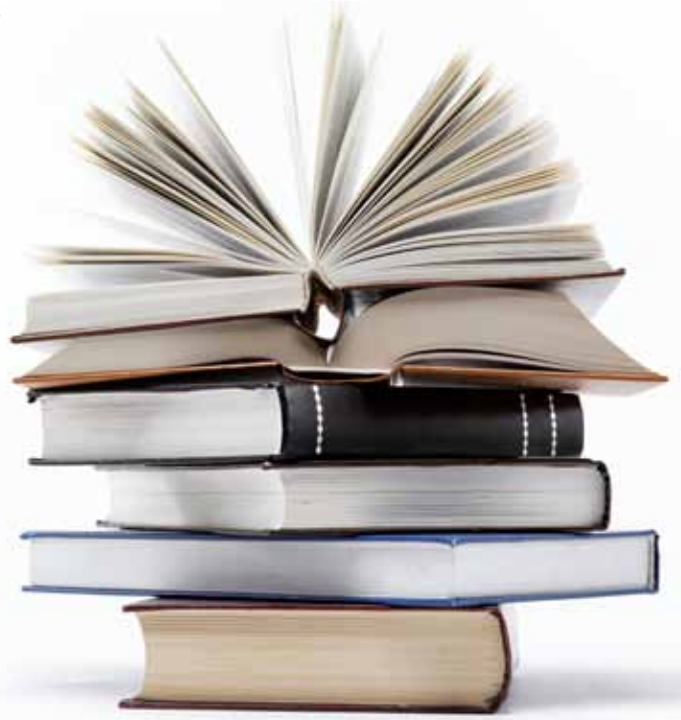
1. Hizmet tespiti ve birlikte işçilik hakları istemiyle Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ve işveren hakkında açılan davalar sonucunda verilen hüküm ve kararlar,
2. 3417, 4853 ve 5568 sayılı Kanun'lar uyarınca işçi tarafından tasarrufu teşvik ve nema alacağı ile ilgili işveren, Sosyal Güvenlik Kurumu ve Hazine aleyhine açılan davalar sonucunda verilen hüküm ve kararlar,
3. 5664 sayılı Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Kanun kapsamındaki uyuşmazlıklara ilişkin davalar sonucunda verilen hüküm ve kararlar,
4. İş kazaları ve meslek hastalığından doğan maddi ve manevi tazminat davalarından

kaynaklanan işveren ve işçi arasındaki rücu davaları ile iş kazaları ve meslek hastalığından doğan maddi ve manevi tazminat istemiyle birlikte açılan işçilik alacaklarına ilişkin davalar sonucu verilen hüküm ve kararlar,

■ Yargıtay Onuncu ve Yirmi Birinci Hukuk Dairesi'nin Çalışma Hayatı ve Sosyal Güvenlikle İlgili Ortak Görevleri

Aşağıda yazılı davalarla ilgili iş mahkemelerince verilen hüküm ve kararların temyiz incelemesi Yargıtay 10'uncu ve 21'inci Hukuk Daireleri arasında eşit olarak paylaşılacak suretiyle yapılmaktadır.

1. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'ndan kaynaklanan davalar,
2. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'ndan kaynaklanan davalar,
3. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'ndan kaynaklanan davalar,
4. 1479 sayılı (Bağ-Kur) Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'ndan kaynaklanan davalar,
5. 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu'ndan kaynaklanan davalar,
6. 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu'ndan kaynaklanan davalar,
7. 2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Kanunu'ndan kaynaklanan davalar,
8. 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun'dan kaynaklanan davalar,
9. 2147 sayılı Yurt Dışında Çalışan Türk Vatandaşlarının, Yurt Dışında Çalışma Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanun'dan kaynaklanan davalar,
10. 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanun'dan kaynaklanan davalar,
11. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunu (Sosyal Güvenlik Kurumunun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsiline ilişkin olarak) uyarınca yapılan takiplerden kaynaklanan tüm davalar (ödeme emrine itiraz, menfi tespit, haczin kaldırılması, haczedilemezlik),
12. 5458 sayılı Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'dan kaynaklanan davalar.

■ Yargıtay On Sekizinci Hukuk Dairesi'nin Çalışma Hayatı ve Sosyal Güvenlikle İlgili Görevleri

...

14. Taraflarının sıfatına bakılmaksızın, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkındaki Kanun ve 5535 sayılı Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine ilişkin Kanun, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 5401 sayılı Askeri Öğrencilerden Başarı Gösteremeyenler Hakkındaki Kanun, 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunları, 2330 sayılı Maddi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu, 3580 sayılı Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Öğrenci Okutma ve Bunlara Yapılacak Sosyal Yardımlaşma Kanunu, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu ve benzeri kanunlarda yer alan okutma, eğitim-öğretim ve yetiştirme giderleri ile ilgili olarak yasadan veya sözleşmeden doğan her türlü davalar sonucu verilen hüküm ve kararlar,

Yargıtay Dördüncü Ceza Dairesi'nin Çalışma Hayatı ve Sosyal Güvenlikle İlgili Görevleri

5237 s. TCK md. 118 (Sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi)	<i>Sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi</i> Madde 118- (1) Bir kimseye karşı bir sendikaya üye olmaya veya olmamaya, sendikanın faaliyetlerine katılmaya veya katılmamaya, sendikadan veya sendika yönetimindeki görevinden ayrılmaya zorlamak amacıyla, cebir veya tehdit kullanan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla bir sendikanın faaliyetlerinin engellenmesi halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.
---	--

Yargıtay Beşinci Ceza Dairesi'nin Çalışma Hayatı ve Sosyal Güvenlikle İlgili Görevleri

5237 s. TCK md. 257 (Görevi kötüye kullanma)	<i>Görevi kötüye kullanma</i> Madde 257- (1) Kanun'da ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Kanun'da ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme göstererek, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) İrtikap suçunu oluşturmadığı takdirde, görevinin gereklerine uygun davranması için veya bu nedenle kişilerden kendisine veya bir başkasına çıkar sağlayan kamu görevlisi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.
5237 s. TCK md. 258 (Göreve ilişkin sırrın açıklanması)	<i>Göreve ilişkin sırrın açıklanması</i> Madde 258- (1) Görevi nedeniyle kendisine verilen veya aynı nedenle bilgi edindiği ve gizli kalması gereken belgeleri, kararları ve emirleri ve diğer tebligatı açıklayan veya yayınlayan veya ne suretle olursa olsun başkalarının bilgi edinmesini kolaylaştıran kamu görevlisine, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir. (2) Kamu görevlisi sıfatı sona erdikten sonra, birinci fıkrada yazılı fiilleri işleyen kimseye de aynı ceza verilir.
5237 s. TCK md. 259 (Kamu görevlisinin ticareti)	<i>Kamu görevlisinin ticareti</i> Madde 259- (1) Yürüttüğü görevin sağladığı nüfuzdan yararlanarak, bir başkasına mal veya hizmet satmaya çalışan kamu görevlisi, altı aya kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.
5237 s. TCK md. 260 (Kamu görevinin terki veya yapılmaması)	<i>Kamu görevinin terki veya yapılmaması</i> Madde 260- (1) Hukuka aykırı olarak ve toplu biçimde, görevlerini terk eden, görevlerine gelmeyen, görevlerini geçici de olsa kısmen veya tamamen yapmayan veya yavaşlatan kamu görevlilerinin her biri hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir. Kamu görevlisi sayısının üçten fazla olmaması halinde cezaya hüküm olunmaz. (2) Kamu görevlilerinin mesleki ve sosyal hakları ile ilgili olarak, hizmeti aksatmayacak biçimde, geçici ve kısa süreli iş bırakmaları veya yavaşlatmaları halinde, verilecek cezada indirim yapılabileceği gibi, ceza da verilmeyebilir.
5237 s. TCK md. 262 (Kamu görevinin usulsüz olarak üstlenilmesi)	<i>Kamu görevinin usulsüz olarak üstlenilmesi</i> Madde 262- (1) Bir kamu görevini, kanun ve nizamlara aykırı olarak yerine getirmeye teşebbüs eden veya terk emri kendisine bildirilmiş olduğu halde görevi sürdüren kimseye üç aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.
5237 s. TCK md. 264 (Özel işaret ve kıyafetleri usulsüz kullanma)	<i>Özel işaret ve kıyafetleri usulsüz kullanma</i> Madde 264- (1) Bir rütbe veya kamu görevinin veya mesleğin, resmi elbisesini yetkisi olmaksızın alenen ve başkalarını yanıltacak şekilde giyen veya hakkı olmayan nişan veya madalyaları takan kimseye üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir. (2) Elbisenin sağlayacağı kolaylık ve olanaklardan yararlanarak bir suç işlenirse, yalnız bu fiilden ötürü yukarıdaki fıkrada belirtilen cezalar üçte biri oranında artırılarak hükmolunur.
5237 s. TCK md. 266. (Kamu görevine ait araç ve gereçleri suçta kullanma)	<i>Kamu görevine ait araç ve gereçleri suçta kullanma</i> Madde 266- (1) Görevi gereği olarak elinde bulundurduğu araç ve gereçleri bir suçun işlenmesi sırasında kullanan kamu görevlisi hakkında, ilgili suçun tanımında kamu görevlisi sıfatı esasen göz önünde bulundurulmamış ise, verilecek ceza üçte biri oranında artırılır.

■ Danıştay Genel Kurulu Kararı

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu ile belirlenmiş olan ve idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan zarara uğrayanlar tarafından açılan tam yargı davaları, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden (tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç) dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar, idare mahkemelerince görülen idari dava türleri arasında bulunmaktadır.

Danıştay Genel Kurulu'nun 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 6110 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 4'üncü maddesiyle değiştiri-

len 27'nci maddesi ve 6110 sayılı Kanun'un Geçici 1'inci maddesi gereğince, "Danıştay Dava Daireleri Arasındaki İş Bölümünün" 25.04.2011 tarihli ve E. 2011/13, K. 2011/13 sayılı Kararı ile yapılması neticesinde kamu görevlilerine ait mevzuattan doğan uyuşmazlıkların İkinci, Beşinci, On Birinci ve On İkinci Dairelerde görülmesine karar verilmiş ve anılan dairelerin görevleri aşağıda belirtilmiştir.

■ Danıştay On Birinci Dairesi'nin Kamu Görevlilerine Ait Mevzuattan Doğan Uyuşmazlıklarla İlgili Görevleri

- a) Emeklilik ve emekli sandığı mevzuatından,
- b) Kamu görevlilerinin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu dışındaki kanunlarla düzenlenmiş olan parasal haklarına ilişkin işlerden,

kaynaklanan davaların ve temyiz başvurularının çözülmesine karar verilmiştir.

■ Danıştay On İkinci Dairesi'nin Kamu Görevlilerine Ait Mevzuattan Doğan Uyuşmazlıklarla İlgili Görevleri

- a) Kamu görevlilerinin, göreve alınma, adaylık, göreve son verme (emeklilik işlemleri hariç), ilerleme, yükselme, rütbe terfii, çalışma saatleri, izinler, vekalet görevi, ikinci görev, ders görevi, disiplin işlemleri ile sayılan bu işlemlere dayalı tazminat taleplerinden,
 - b) Özelleştirme uygulamaları sonucu işsiz kalanların yeniden işe alınmaları ve bu hususa ilişkin düzenlemelerden,
 - c) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/C maddesi kapsamında çalışanlarla ilgili işlemlerden,
- kaynaklanan davaların ve temyiz başvurularının çözülmesine karar verilmiştir.

■ Danıştay İkinci Dairesi'nin Kamu Görevlilerine Ait Mevzuattan Doğan Uyuşmazlıklarla İlgili Görevleri

- a) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve bu Bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşlarında görevli kamu personeline ilişkin mevzuattan (kamu konutları ve harcırah mevzuatı dahil),
- b) Kamu görevlilerinin sicillerine ilişkin işlerden,
- c) Tedavi Yardımına İlişkin Uygulama Tebliğinden,
- d) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda düzenlenmiş olan parasal haklara ilişkin işlerden,
- e) 969 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Merkez ve Taşra Kuruluşlarına Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanun hükümleri uyarınca, bu Kanun kapsamında bulunan personele yapılan ödemelerden,

- f) 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun ek 13'üncü maddesi uyarınca, Maliye Bakanlığı ile bağlı kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında çalışan memurlar ile diğer personele yapılan ek ödemelerden,
- g) Anılan dört bakanlık ile bu bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşlarında görevli kamu görevlileri mevzuatından doğan ve Danıştay On Birinci ve On İkinci Daireleri'nin görevleri dışında kalan işlerden,
- kaynaklanan davaların ve temyiz başvurularının çözümlenmesine karar verilmiştir.

■ Danıştay İkinci Dairesi'nin Kamu Görevlilerine Ait Mevzuattan Doğan Uyuşmazlıklarla İlgili Görevleri

- a) Yüksek öğretim kurumları öğretim elemanları ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Çevre ve Orman, Milli Eğitim, Tarım ve Köyişleri Bakanlıkları ile bu Bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşlarında görevli olanlar hariç olmak üzere; Başbakanlık ve diğer bakanlıklar ile bu bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşlarında görevli kamu personeline ilişkin mevzuattan (kamu konutları ve harcırah mevzuatı dahil),
- b) Özelleştirme uygulamaları ile ilgili kamu görevlilerine ilişkin mevzuattan,
- c) Aile hekimliği ile ilgili personele ilişkin tüm uyuşmazlıklardan (sözleşme yapma, feshetme, ihtar verilmesi ve parasal konular dahil),
- d) Kamu görevlileri mevzuatından doğan ve On Birinci ve On İkinci Daireleri'nin görevleri dışında kalan işlerden,
- kaynaklanan davaların ve temyiz başvurularının çözümlenmesine karar verilmiştir.

■ Emsal Yargı Kararları

Yargıtay'ın çeşitli dairelerinin 5510, 5434, 506 sayılı Kanun'ların uygulanmasıyla ilgili uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin verilmiş birçok kararı bulunmaktadır. Bunlara örnek olarak aşağıdaki kararlar verilebilir.

Yargıtay 10'uncu Hukuk Dairesi'nin 28.12.2010 tarihli ve E. 2009/9954, K. 2010/17840 sayılı kararında özetle "Davacı, Emekli Sandığı Tahsisler Dairesi Başkanlığı tarafından 5434 sayılı Yasa uyarınca bağlanmış olan yetim aylığının kesilmesine ilişkin Kurum işleminin iptaliyle,

aylık ödemeleri nedeniyle borçlu olmadığına tespiti-ne karar verilmesini istemiştir. 5434 sayılı Kanun hükümlerince bağlanan davaya konu aylığın kesilmesi de 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olduğundan, uyuşmazlığın çözümünde; ne 506 sayılı Kanun ne de 5510 sayılı Kanun'un uygulama yeri bulunmamaktadır. Bu durumda sözü edilen 101'inci madde hükümlerine göre sınırlı yetki ile donatılmış iş mahkemesi görevli değildir. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanun'un 191'inci maddesine göre, "yetki itirazının görevli mahkeme tarafından inceleneceği" kuralı karşısında, mahkemenin hem görevine hem de yetkisine itiraz edilmesi durumunda ilk önce görevli olup olmadığı hususunun aydınlatılması gerektiği görevli olunmaması durumunda yetki itirazının incelenmesinin görevli mahkemeye bırakılması gerektiği hususlarının göz ardı edilmiş olması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir" denilmek suretiyle konu hüküm altına alınmıştır.

Yine Yargıtay 10'uncu Hukuk Dairesi'nin 05.05.2011 tarihli ve E. 2010/16468, K. 2011/6782 sayılı kararında ise özetle "Davalı SGK Başkanlığı (devredilen Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı)'na yönelik iş mahkemesinde açılan ve görülen inceleme konusu davada iş mahkemeleri görevli olmayıp, bu tür davalar idari yargının görev alanı içerisinde yer almaktadır. Yargı yolu yanlışlığı nedeniyle davanın reddine karar verilmesi gerekir." denilmiş ve kararda da "01.01.1977 tarihinde yürürlüğe giren 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında 2022 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde, anılan Kanun'un 1 ve ek 1'inci maddelerinde öngörülen koşulların varlığı durumunda hak sahiplerine aylıkların Emekli Sandığı aracılığı ile bağlanacağı ve ödeneceği belirtilmiş, 3'üncü maddesinde, bu aylıkların başlangıç tarihinin, ilgililerin Emekli Sandığına yapacakları yazılı başvurularını izleyen ay başı olduğu açıklanmıştır. 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun 1'inci maddesiyle; Maliye Bakanlığı'na bağlı olmak ve bu Kanun'da yazılı emeklilik işlerini görmek üzere Ankara'da, tüzel kişiliğe sahip Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı kurulmuş ise de, 20.05.2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 43'üncü maddesiyle, 5434 sayılı Kanun'un bazı maddeleri yürürlükten kaldırılmış, devredilen kurumlar ve devre ilişkin hükümler içeren geçici 1'inci maddesiyle de, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı, hiçbir işleme gerek kalmaksızın, bu Kanun'un yürürlük tarihi itibarıyla, görevleri ile birlikte, 1'inci maddeye dayanılarak kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip Sosyal Güvenlik Kurumu'na devredilmiştir.

Diğer taraftan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106'ncı maddesi ile mülga 1479 sayılı Kanun'un 70'inci ve mülga 506 sayılı Kanun'un 134'üncü maddesinde bu Kanun'un uygulanmasından doğan uzlaşmazlıkların, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görüleceği, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 01.10.2008 günü yürürlüğe giren 101'inci maddesinde de, bu Kanun'da aksine hüküm bulunmayan durumlarda, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların iş mahkemelerinde görüleceği hüküm altına alınmıştır.

İdari nitelikteki bir davanın hukuk mahkemesine açılması durumunda izlenecek sürece ilişkin 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu'nda birbirini tamamlayan düzenlemeler yer almaktadır. 2577 sayılı Kanun'un "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2'nci maddesinde; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve amaç yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları ile idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan zarar görenlerce açılan tam yargı davaları idari dava türleri olarak sıralanmış; "Görevli Olmayan Yerlere Başvurma" başlığını taşıyan 9'uncu maddesinde; çözümlenmesi Danıştay'ın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girmesine karşın, adli yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi durumunda, bu konudaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemede dava açılacağı, görevsiz yargı makamına başvuru tarihinin, Danıştay'a, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul edileceği, adli yargı yerlerine açılan ve görevsizlik sebebiyle reddedilen davalarda, görevsizlik kararının kesinleşmesinden sonra, anılan otuz günlük süre

geçirilmiş olsa da, idari dava açılması için öngörülen süre henüz dolmamış ise bu süre içinde idari dava açılacağı bildirilmiştir. Belirtilmelidir ki, hukuk mahkemesince verilecek görevsizlik kararı üzerine yapılacak işlemler söz konusu 9'uncu maddede düzenlendiğinden, bu aşamada 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 193'üncü maddesi hükmünün uygulama alanı bulunmamaktadır.

Adli ve/veya idari yargı yerlerine açılan davalarda yargı yolu yanlışlığına ilişkin olarak, taraflarca yargılama sonuna kadar itiraz ileri sürülebileceği gibi, bu hususun mahkemelerde de kendiliğinden gözetilmesi zorunludur. 1086 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde; diğer bir mahkeme veya idari makam ya da yargı merciinin görevine giren bir dava veya iş kendisine arz olunan mahkeme tarafından, davanın her aşamasında kendiliğinden görevli olmadığı yönünde karar verilebileceği belirtilerek, yargı yolu itirazında verilecek karar "görevsizlik kararı" olarak tanımlanmış olmakla, burada ifade edilen karar, yargı yolunu değiştirici niteliktedir. 2577 sayılı Kanun'un 3'üncü ve devamı maddeleri dikkate alındığında ise; hukuk mahkemesince görevsizlik kararı verilirken, ayrıca, idari yargı düzenindeki hangi mahkemenin görevli olduğu ve dava dosyasının ilgili mahkemeye gönderilmesi yönünde hüküm kurulması olanaksızdır. Anılan maddelerde idari davalarda izlenmesi gereken dava açma yöntemi belirtilmiş olup, davanın idari nitelikte olduğunun anlaşılması üzerine dosyanın idare mahkemesine gönde-

rilmesine karar verilmekle, başlangıçta adli yargı yerine açılmış olan davanın idari yargı yerine açılması sağlanamaz. İdari eylem ve işlemlere karşı açılacak davalar hak düşürücü süreye bağlanmış olup, 2577 sayılı Kanun hükümlerine bakıldığında, davanın süresinde açılmamasının yaptırımı, usul yönünden "reddine" karar verilmesidir (2577 sayılı Kanun'un 14/3-e ve 15/1-b madde düzenlemeleri). Nitekim Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 27.02.2008 gün ve 2008/21-139 Esas, 2008/204 Karar sayılı ilamında da aynı yaklaşım ve görüş benimsenmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar ışığı altında yapılan değerlendirmeye göre; davalı SGK Başkanlığı (devredilen Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı)'na yönelik iş mahkemesine açılan ve görülen inceleme konusu davada, taraflar arasındaki hukuki uyuşmazlığın çözümünde 506, 1479 veya 5510 sayılı Kanun'un uygulama yeri bulunmadığından, sözü edilen 134, 70 ve 101'inci madde hükümlerine göre sınırlı yetki ile donatılmış iş mahkemeleri görevli olmayıp, bu tür davalar idari yargının görev alanı içerisinde yer almaktadır.

Bu maddi ve hukuki olgular göz önünde bulundurularak yargı yolu yanlışlığı nedeniyle davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yanlış değerlendirme sonucu, işin esasına girilerek, hüküm kurulmuş olması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, taraf vekillerinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, temyiz harcının istek halinde davacıya iadesine, 05.05.2011 gününde oybirliğiyle karar verildi." Denilmek suretiyle konu hüküm altına alınmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesi, Hukuk Bölümü'nün 07.02.2011 tarihli ve E. 2010/112, K. 2011/16 sayılı kararında ise özetle, "Dava, sigorta idaresince resen düzenlenen ek belgelere göre hesaplanan prim borcu ve gecikme zammının iptali ve ödenen miktarın iadesi istemiyle açılmıştır. Dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni

kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir. Olayda, sonradan yürürlüğe giren 5510 sayılı Yasa'nın 86 ve 101'inci maddeleri gözetildiğinde, 506 sayılı Yasa'nın 79'uncu maddesi uyarınca resen tahakkuk ettirilen prim borcundan doğan uyuşmazlıklara bakmakla iş mahkemesinin görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır. Bu husus dikkate alınmalıdır." denilmiş ve "Dava, sigorta idaresince resen düzenlenen ek belgelere göre hesaplanan prim borcu ve gecikme zammının iptali ve ödenen miktarın iadesi istemiyle açılmıştır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun "Prim belgeleri ve ölçümleme" başlıklı 79'uncu maddesinin ikinci fıkrasında; "EK: Fıkra; 08/09/1999 - 4447/11 md.) Ay içinde bazı işgünlerinde çalıştırılmadığı ve ücret ödenmediği beyan edilen sigortalıların otuz günden az çalıştıklarını açıklayan bilgi ve belgelerin işverence prim bildirgelerine eklenmesi şarttır."; üçüncü fıkrasında, " (EK: Fıkra; 08/09/1999 - 4447/11 md.) Sigortalıların otuz günden az çalıştığını gösteren bilgi ve belgelerin Kuruma verilmemesi veya verilen bilgi ve belgelerin Kurumca geçerli sayılmaması halinde, otuz günden az bildirilen sürelerle ait primler Kurumca re'sen tahakkuk ettirilerek 80'inci madde hükümlerine göre tahsil olunur. Uygulamanın usul ve esasları altı ay içinde yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir."; yedinci fıkrasında (Değişik yedinci fıkra: 29/7/2003-4958/37 md.), "Fiilen veya iş yeri kayıtlarından tespit edilecek her türlü bilgiden ya da kamu kuruluşları tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı tespit edilen sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir", sekizinci fıkrasında ise, "İşveren, tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. İtiraz tahsilatı, durdurur. İtirazın reddi

halinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili mahkemeye başvurabilir. Yetkili mahkemeye başvurulması prim borcunun tahsil ve takibini durdurmaz” ve aynı Kanun’un 134’üncü maddesinde, “Bu Kanun’un uygulanmasından doğan uzlaşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür” hükmü yer almıştır.

Ancak, 506 sayılı Kanun’un yukarıda sözü edilen maddeleri 31.05.2006 gün ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 106’ncı maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

5510 sayılı Kanun’un 86’ncı maddesinin yedinci fıkrasında (Değişik yedinci fıkra: 17/4/2008-5754/50 md.), “Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya işyeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde veya kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı anlaşılan sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde

verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca re’sen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir. İşveren, bu maddeye göre tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde, ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. İtiraz, takibi durdurur. İtirazın reddi halinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Yetkili mahkemeye başvurulması, prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz. Mahkemenin Kurum lehine karar vermesi halinde, 88’inci ve 89’uncu maddelerin prim borcuna ilişkin hükümleri uygulanır” ve 101’inci maddesinde, “Bu Kanun’da aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür” hükmü yer almıştır. 5510 sayılı Kanun’un sözü edilen maddeleri 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

Olayda, sonradan yürürlüğe giren 5510 sayılı Yasa'nın 86 ve 101'inci maddeleri gözetildiğinde, 506 sayılı Yasa'nın 79'uncu maddesi uyarınca resen tahakkuk ettirilen prim borcundan doğan uyuşmazlıklara bakmakla iş mahkemesinin görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İş Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İskenderun İş Mahkemesi'nce verilen 13.03.2008 gün ve E: 2007/578, K:2008/77 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 07.02.2011 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi" denilmek suretiyle konu hüküm altına alınmıştır.

Yine Yargıtay 10'uncu Hukuk Dairesi'nin 09.03.2010 tarihli ve E. 2009/17435, K. 2010/3244 sayılı kararında özetle, "Dava, emekli aylığının 2802 sayılı Yasa'nın değişik 102 ve 103'üncü maddelerindeki esaslar üzerinden hesaplanıp ödenmesi gereğinin tespiti istemine ilişkindir. Davacının uygulanmasını istediği 5510 sayılı Yasa'nın Geçici 4'üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında yer alan kuralın, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'na değişiklik getiren bir düzenleme niteliğinde olmayıp; 5434 sayılı Yasa'da yer alan düzenlemenin ortadan kalkması sonrasında, 5510 sayılı Yasa'yla öngörülen, aylıkların artış ve uyarlanması konularında bağımsız bir düzenleme olarak değerlendirilmesi gerekir. 5510 sayılı Yasa'nın 101'inci maddesindeki, "Bu Kanun'da aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür." düzenlemesi ve 5510 sayılı Yasa'nın Geçici 4'üncü maddesinin dokuzuncu fıkrası yönünden ayırık bir düzenlemeye yer verilmediği yönü de gözetildiğinde; 5510 sayılı Yasa'da

yer alan kuralın uygulanması isteminden kaynaklanan uyuşmazlığın esasına girilerek, yapılacak incelemeyle sonuca varılması gerekir" denilmek suretiyle konu hüküm altına alınmıştır.

■ Sonuç

Açıklanan bilgiler ışığında özellikle memurlar açısından çalışma hayatı ile ilgili uyuşmazlıklarda yargı yeri idari yargı ve itiraz mercii Danıştay olarak belirlenmiş olmakla birlikte işçiler açısından aynı durumda genel olarak uyuşmazlıklarda adli yargı ve itiraz mercii de buna bağlı olarak Yargıtay olarak belirlenmiştir.

Sosyal güvenlik açısından ise özellikle memurlar ikiye ayrılmış bulunmaktadır. Her ne kadar 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle birlikte memurlar ikiye ayrılmış ancak 5510 sayılı Kanun'la uyuşmazlıklarda iş mahkemeleri yetkili kılınması nedeniyle memurların sosyal güvenlikle ilgili uyuşmazlıklarında idari yargının yetkili olduğu düşüncesiyle tereddütler oluşmuştur. Bu konuda özellikle Danıştayın iddiası üzerine konunun Anayasa Mahkemesine taşınması neticesinde Anayasa Mahkemesince konuya son nokta konulmuştur.

Anayasa Mahkemesinin son kararı neticesinde ilk defa 5510 sayılı Kanun'a tabi sigortalı olan memurlar açısından 5510 sayılı Kanun'un uygulanmasında ortaya çıkacak itirazlarda yetkili yargı mercii iş mahkemeleri ve bu kapsamda da adli yargı belirlenmiş ve uyuşmazlıklarda da Yargıtay yetkili kılınmıştır. Ancak 2008 yılı Ekim ayı başından önce Emekli Sandığı iştirakçiliği bulunması nedeniyle haklarında 5434 sayılı Kanun uygulanmaya devam edilen memurların uyuşmazlıkları ise idari yargıda çözülmeye devam edilecek ve itirazlar ise Danıştayda sonuçlanmaya devam edilecektir.

Bundan sonra özellikle memurlar açısından yetkili yargı yerinin belirlenmesi konusunda uygulamada ortaya çıkabilecek sorunlara bakmak gerekirse 2008 yılı Ekim ayı başından önce Emekli Sandığı iştirakçiliği bulunması nedeniyle haklarında 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanan memurlar hakkında 5510 sayılı Kanun'un fiili hizmet süresi zammı, başka birinin bakımına muhtaç çocuğu bulunan kadınlara verilen erken emeklilik hakkı, çalışma gücü kaybı nedeniyle erken emeklilik gibi hükümlerinin uygulanmasında ortaya çıkabilecek uyuşmazlıklarda karmaşa ortaya çıkabilecektir. Aynı şekilde ilk defa 5510 sayılı Kanun'a göre 4/1-c sigortalısı olan memurlar hakkında vazife malulü aylığının hesabı gibi durumlarda kıyaslama yapılmak suretiyle 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanmasında ortaya çıkacak uyuşmazlıklarda ise yetkili yargı yerinin belirlenmesinde de tereddütler ortaya çıkabilecektir.

5018 SAYILI KANUN'DA HARCAMA YETKİLİLİĞİNE İLİŞKİN HÜKÜMLER VE BU HÜKÜMLERİN YEREL YÖNETİMLERE YANSIMASI

Murat GENÇ

Maliye Bakanlığı Devlet Bütçe Uzmanı

“Yeni mali sistemin en önemli özelliklerinden birisi, harcama yetkililerini sistemin içine alarak üst yöneticileri sistemin dışına çıkarmasıdır. Bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama birimlerinin başında bulunan harcama yetkilileri harcama sürecinin en önemli parçasıdır. Dolayısıyla bu yetkinin net olarak ortaya konulması kamu kaynaklarının etkin kullanılmasında önemli köşe taşlarından biridir”

Devlet olmanın gereklerini yerine getirebilmek için cari, yatırım ve transfer olarak yapılan harcamalara kamu harcamaları denilmektedir. Devletin yerine getirmek zorunda olduğu hizmetlerin finansmanı her yıl için yıl bütçesinde o hizmetle ilişkilendirilen tertibe konulan ödenek yoluyla sağlanır.

Bu ödeneklerin kullanılması ve harcamaya dönüşmesi önceden belirlenmiş kurallar dahilinde mümkün olabilmektedir. Bu kuralların başında da harcama yapmaya yetkili olan görevlinin tanımlanması gelmektedir. Mülga 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu'nda ita amiri olarak tanımlanan harcama yapma yetkisini haiz kamu görevlisi, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile birlikte “harcama yetkilisi” olarak tanımlanmıştır.

Harcama yetkilisi kavramının ortaya çıkışı ile birlikte bu yetkinin kimde olacağı, harcama yetkililerinin sorumlulukları, harcama yetkililiğinin devri, yetkinin birleştirilmesine ve harcama yetkilisi-ihale yet-

kilisine ilişkin düzenlemeler ışığında açıklamalarda bulunulacaktır.

■ İta Amiri Kavramından Harcama Yetkilisi Kavramına Geçiş

1050 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde ita amiri; devlet hizmetlerine ilişkin giderlerin geçici ya da kesin olarak ödenmesi hakkında saymanlara yazılı emir ve izin veren olarak tanımlanmaktadır. Bu hükmün bir yansıması olarak mülga 1580 sayılı Belediye Kanunu belediye reislerini, belediye bütçesinin ita amiri olarak tanımlamıştır. Ancak, 5018 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle birlikte “ita amiri” kavramı yürürlükten kaldırılmış, bunun yerine daha geniş bir anlamı ihtiva eden ve yerel yönetimlerde bütün yetkiyi belediye başkanından alarak birimlerin başında bulunan yöneticilere tevdi edilmesini öngören “harcama yetkilisi” kavramı ihdas edilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un 31'inci maddesinde harcama yetkilisi; “Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi” olarak tanımlanmıştır. Bu yeni kav-

ramla uyumlu olarak 03/07/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda da bu yetki belediye bütçesiyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisine verilmiştir. 22/02/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nda ise söz konusu yetki il özel idaresi bütçesiyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisine verilirken, ilçelerde bu yetkinin kaymakam tarafından kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Son olarak 26/05/2005 tarihli ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nda ise harcama yetkilisi olarak birlik başkanı belirlenmiştir.

Harcama yetkilisi kavramı ile ita amiri kavramı yetki anlamında birbirine eş kavramlarıdır. Ancak, bu kavramları pratikte kullanıldıkları halleri ve içerikleri yönünden karşılaştırdığımızda, "harcama yetkilisi" kavramının anlam ve içerik olarak uygulama ile daha iyi örtüştüğü görülmektedir. Zira "ita" kelimesi "tediye" yani "ödeme" anlamına gelmekte olup, bir kamu harcaması sonucu ödenmesi gereken tutarın hak sahibine ödenmesi için ilgililere verilen izin/talimat anlamındadır. Sarf emirlerinin imzalanması suretiyle ödeme konusunda gerekli talimatın verilmiş olması, tam anlamıyla harcama yetkisini de içermektedir. Ancak uygulamada bu yetki hem kamu kaynağının harcanmasında inisiyatif kullanılması hem de harcama sonucu hak sahibine ödeme yapılması için gerekli talimatın verilmesi şeklinde kullanılmakta idi. Harcama yetkililiği ise, kamu kaynağının kullanılmasında yetki ve inisiyatif veren daha geniş anlamli bir kavram olup uygulama ile daha iyi örtüşmektedir.¹

■ Harcama Yetkililerinin Belirlenmesi

5018 sayılı Kanun hükümlerine göre harcama yetkilisinin belirlenmesinde genel kural, bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisinin harcama yetkilisi olacağıdır. Dolayısıyla harcama yetkilisi olabilmenin öncelikli şartları; bir harcama biriminin olması ve bu birime ödenek tahsis edilmiş olmasıdır.

5018 sayılı Kanun'la birlikte söz konusu Kanun kapsamında yer alan idareler, bütçelerini analitik bütçe sınıflandırması sistemine uygun olarak hazırlamak zorundadırlar. Analitik bütçe sınıflandırması dörtlü bir kod yapısını haizdir. Bunlar kurumsal sınıflandırma, fonksiyonel sınıflandırma, finansman tipi sınıflandırma ve son olarak ekonomik sınıflandırmadır.

Yönetim yetkisinin temel kriter olarak kabul edildiği kurumsal sınıflandırmada dört düzeyli bir yapılanma söz konusudur. Sınıflandırmanın I. düzeyinde, bakanlıklar ve anayasal olarak eşdeğer idareler ile bütçe türleri II. düzeyde, I. düzeyde tanımlanan yöneticilere karşı doğrudan sorumlu birimler ile bütçe türlerine göre idareler; III. düzeyde, ana hizmet birimleri gibi II. düzeye bağlı olan ve kurumsal politikanın uygulanmasından sorumlu olan birimler; IV. düzeyde ise, destek ve lojistik birimler ile politikaları uygulayan ve hizmetten yararlananlarla doğrudan muhatap olan birimler yer almaktadır. Dolayısıyla III. ve IV. düzeyde kurumların teşkilatına ilişkin mevzuatına uygun olarak sınıflandırılan idari birimler yer alacak ve bu birimler harcama yetkilisinin belirlenmesinde esas alınacaktır.²

Buna rağmen harcama yetkilisinin belirlenmesinde teşkilat yapısı ve personel durumu gibi nedenlerle güçlük bulunan idareler ile bütçelerinde harcama birimi sınıflandırılmayan idarelerde harcama yetkisi; üst yönetici veya üst yöneticinin belirleyeceği kişiler tarafından; mahalli idarelerde İçişleri Bakanlığı, diğer idarelerde ise Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine yürütülebileceği 5018 sayılı Kanun'da hüküm altına alınmıştır. Harcama yetkilisinin belirlenmesinde yaşanan tereddütleri gidermek için Maliye Bakanlığınca Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğ (Seri No:1 ve Seri No: 2) yayımlanmıştır. Anılan Tebliğlerde yerel yönetimlerde harcama yetkilisinin kurumsal sınıflandırmanın üçüncü ve dördüncü düzeyleri esas alınarak belirleneceği ifade edilerek, ödenek tahsis edilen ana hizmet birimleri ve yardımcı hizmet birimleri ile danışma ve denetim birimlerinde en üst yöneticinin harcama yetkilisi olduğu belirtilmiştir. Bu açıklamaya rağmen harcama yetkilisinin belirlenemediği idarelerde ise yetkiyi İçişleri Bakanlığına vermiştir. İçişleri Bakanlığı da söz konusu yetkiye dayanarak 24/02/2006 tarihinde yayımladığı Genelge ile yerel yönetimlerde harcama yetkilisinin belirlenmesine ilişkin bütün tereddütleri gidermiştir. Şöyle ki;

1- Bütçelerinin kurumsal sınıflandırmasında harcama birimleri kodlanmakla birlikte, nüfusu 10.000 (on bin) ve aşağı olan ilçe ve ilk kademe belediyelerinde harcama yetkilisinin belediye başkanı,

1) <http://www.kontder.org.tr/harcama-yetkilisi.html>, Erişim Tarihi: 10.10.2011

2) 13/10/2001 tarihli ve 28083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2012-2014 Dönemi Bütçe Çağırısı ve Eki Bütçe Hazırlama Rehberi, s.3

2- Bütçelerinde harcama birimleri sınıflandırılmayan kasaba (belde) belediyele-
rinde harcama yetkisinin belediye başka-
nı,

3- Mahalli idare birliklerinde harcama yetkisinin birlik başkanı,

4- Üst yönetimin giderleri, kurumsal sınıflandırmada özel kalem olarak kodlanan, ancak özel kalem müdürlüğü kadrosu bulunmayan idarelerde "02-Özel Kalem" kurumsal kodundan yapılacak giderler-
de harcama yetkisinin il özel idarelerinde vali, belediyelerde belediye başkanı,

5- Mali hizmetler birim amirliği ve muhasebe yetkilisi görevleri aynı kişide birleşen mahalli idarelerde, 5018 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesi gereğince, har-
cama yetkilisi ile muhasebe yetkilisi gö-
revleri aynı kişide birleşemeyeceğinden, mali hizmetler biriminin harcama yetkisi üst yönetici veya belirleyeceği kişi,

6- Yukarıda sayılanlar dışında harcama yetkisi, bütçe ile ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi (birim amiri) tarafından kullanılacağı ifa-
de edilerek bu konuda yaşanan tereddüt-
lere bir son verilmiştir.

■ Harcama Yetkililerinin Görev ve Sorumlulukları

Harcama, talimatın verilmesi, mal veya hizmetin alınması, işin yaptırılması veya yüklenmeye girilmesi ile ödemenin yapılması süreçlerinden oluşmakta ve söz konusu süreçlerde harcama yetkilisi, gerçekleştirme görevlileri ve ön mali kontrolü yapanlar görev almaktadır. Harcama yapılabilmesi ancak harcama yetkilisinin harcama talimatı vermesiyle mümkündür. Harcama talimatı ile başlayan süreç yine harcama yetkilisi tarafından imzalanan ödeme emri belgesi ile tamamlanmaktadır. Bunun yanında ancak harcama yetkilisinin uygun görmesiyle yüklenicilere ön ödeme yapılabilir. Ayrıca birim faaliyet raporunu hazırlamak, ön mali kontrol sürecinin yönetim sorumluluğu çerçevesinde gerçekleştirilmesini sağlamak, harcama yetkilisinin uhdesinde bulunan görev ve sorumlulukları arasındadır.

■ Harcama Yetkisinin Devri ve Birleştirilmesi

Teşkilat yapısında üst yönetici ile harcama birimleri arasında yönetim kademesi yer almak şartıyla, bütçeye ödenek tahsis edilen harcama birimlerinin harcama yetkisi harcama türleri itibarıyla kısmen veya tamamen; merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanlığının, sosyal güvenlik kurumlarında ilgili bakanlığın, mahalli idarelerde ise İçişleri Bakanlığının uygun görüşü ve üst yöneticinin onayı ile bir üst yönetim kademesinde birleştirilebilir.

Uygun görüş talep yazılarında, harcama yetkisinin bir üst yönetim kademesinde birleştirilme gerekçesine ayrıntılı olarak yer verilmesi gerekir.

Üst yönetici ve yardımcılara harcama yetkisinin birleştirilmesi suretiyle harcama yetkisi verilemez. Dolayısıyla söz konusu yetkinin üst yönetici olan belediye başkanı veya üst yönetici yardımcısı sıfatında olan belediye başkan yardımcısının uhdesinde toplanması mümkün değildir. Sadece bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama birimlerinin harcama yetkisi harcama türleri itibarıyla kısmen veya tamamen İçişleri Bakanlığının uygun görüşü ve belediye başkanı onayı ile genel sekreter ve yardımcılarında harcama yetkisi birleştirilebilir.³

Ancak, 5018 sayılı Kanun'un ilgili hükmü uyarınca harcama yetkilisi ve muhasebe yetkilisi görevi aynı kişide birleşemez.

Harcama yetkisi, kamu hizmetlerinin daha etkin, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülebilmesini sağlamak amacıyla devredilebilmektedir. Buna göre yerel yönetimlerde;

- Belediye ve il özel idareleri ile bunlara bağlı idarelerin harcama yetkilileri bu yetkilerini yardımcılara, yardımcısı olmayanlar ise hiyerarşik olarak bir alt kademede yöneticilere,
- Mahalli idare birliklerinde birlik başkanı harcama yetkisini birlik genel sekreteri, birlik müdürü veya birim amirlerine, kısmen veya tamamen devredebilirler.

"Mal ve hizmet alımlarında iki yüz elli bin Türk Lirasını, yapım işlerinde ise bir milyon Türk Lirası'nı aşan harcamalar için harcama yetkisinin devri yapılamaz"

Harcama yetkisinin devrinde uyulması zorunlu kurallar bulunmaktadır. Bu kurallar Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğ'de (Seri No:1) belirtilmiştir. Buna göre, her bir harcama işlemi itibarıyla mal ve hizmet alımlarında iki yüz elli bin Türk Lirası'nı, yapım işlerinde ise bir milyon Türk Lirası'nı aşan harcamalara ilişkin harcama

³) <http://www.malihizmet.org/bolum/makale/dosya/34.pdf>, Erişim Tarihi: 19/10/2011

yetkisi hiçbir şekilde devredilemez. Ayrıca, yetki devri yazılı ve sınırları açıkça belirtilmiş olarak yapılmalıdır. Usulüne uygun olarak yapılsa dahi harcama yetkisinin devredilmesi, devreden idari sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

■ Harcama Yetkilisi – İhale Yetkilisi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 4'üncü maddesinde ihale yetkilisi, "İdarenin ihale ve harcama yapma yetki ve sorumluluğuna sahip kişi veya kurulları ile usulüne uygun olarak yetki devri yapılmış görevlileri" olarak tanımlanmıştır. Diğer taraftan, daha öncede belirtildiği üzere 5018 sayılı Kanun'un 31'inci maddesinde harcama yetkilisi, "Bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama birimlerinin en üst yöneticisi" olarak tanımlanmıştır. Buna göre, ihale yetkilisinin ilgili mevzuatında özel olarak belirlendiği haller dışında, 5018 sayılı Kanun'un 31'inci maddesi uyarınca belirlenmiş bulunan harcama yetkilileri aynı zamanda ihale yetkilisi olacaktır.

"5018 ve 4734 sayılı Kanunlarda, 2886 sayılı Kanun uyarınca yapılacak ihalelere ilişkin hükümler bulunmadığından yerel yönetimlerde ita amiri konumunda olan belediye başkanları ve valiler ihale yetkilileridir."

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinde ihale yetkilisi tanımlanmış, "Bu Kanun'da yazılı işleri yaptırmaya ve ihaleye, idarelerin ita amirleri yetkilidir" hükmüne yer vermiştir. 4734 sayılı Kanun yürürlüğe girdikten sonra 2886 sayılı Kanun'un harcamaya ilişkin hükümlerinin uygulanabilirliği kalmamıştır. Kamu İhale Genel Tebliği'nin birinci bölümünde "Kamu Kaynağı Kullanımı Gerektirmeyen İşler" in (kat karşılığı, arsa karşılığı gibi) 4734 sayılı Kanun kapsamına girmediği belirtilmiştir. Dolayısıyla kurumların kamu kaynağı kullanımını (bütçe anlamında) gerektirmeyen işleri ile kat karşılığı, arsa karşılığı ve yap-işlet modeli ile gerçekleştirecekleri işlerinde ihale yetkilisi önceden olduğu gibi mahalli idarelerde ita amiri durumunda bulunan yöneticileri (belediye başkanları, valiler) olacaklardır. 4734 sayılı Kanun ve 5018 sayılı Kanun'la ihale yetkilisi ve harcama yetkilisi konularında

bir takım yeni düzenlemeler getirilmiş, ancak gerek bu Kanun'larla gerekse başka kanunlarla 2886 sayılı Kanun'daki ihale yetkilisi ve ihale komisyonlarını değiştiren bir düzenleme getirilmemiştir. Dolayısıyla harcama gerektirmeyen ihale işleri (kat/arsa karşılığı işleri ve yap-işlet modeli dahil) ile gelir getiren ihale işlerinde ihale yetkilisi ve ihale komisyonları konularında mevcut uygulama geçerliliğini korumaktadır.

Dolayısıyla 2560 sayılı Kanun'a tabi idarelerin (İSKİ, ASKİ, vb.), 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi işlerinde, harcama yetkililerinin 5018 sayılı Kanun'un 32'nci maddesine uygun olarak verecekleri harcama talimatı ile birimlerin talepleri genel müdür aracılığı ile yönetim kuruluna iletilecek, bunun üzerine ihale yetkisi yönetim kurulu tarafından kullanılacak, harcamaya ilişkin ödeme emri harcama biriminde düzenlenerek harcama yetkilisi olan birim amirince imzalanacaktır.

2560 sayılı Kanun'a tabi idareler dışında kalan diğer bağlı idarelerde (EGO, İETT vb.) ise 4734 sayılı Kanun'a tabi işlerde ihale yetkilisi sıfatı harcama yetkilileri (birim amirleri) tarafından kullanılacaktır.

■ Sonuç

1050 sayılı Kanun uyarınca kamu kaynaklarının kullanımında yönetim sorumluluğu üst yöneticiye, mali sorumluluk ise saymanlara aittir. Kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli olarak kullanılmasını sağlama, hesap verebilirliği ve mali saydamlığı sağlama ve harcamaların mevzuata uygunluğunu sağlama gibi saiklerle yürürlüğe giren 5018 sayılı Kanun ile birlikte sorumluluk paylaştırılmış, görevlerin sınırları net olarak belirlenmiştir. Bu belirleme içerisinde en önemli görevlerden birisi olarak yer alan harcama yetkisi ve yetkilisinin sınırlarının net olarak ortaya konulması kamu kaynaklarının etkin kullanılmasında büyük önem arz etmektedir.

Kaynakça

1. <http://www.malihizmet.org/bolum/makale/dosya/34.pdf>, Erişim Tarihi: 19/10/2011
2. <http://www.kontder.org.tr/harcama-yetkilisi.html>, Erişim Tarihi: 10.10.2011
3. 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
4. 13/10/2001 tarihli ve 28083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2012-2014 Dönemi Bütçe Çağrısı ve Eki Bütçe Hazırlama Rehberi
5. 31/05/2005 tarihli ve 26040 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğ (Seri No: 1)
6. 28/04/2006 tarihli ve 26512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğ (Seri No: 2)
7. 24 /02 /2006 tarihli ve B050MAH0740001/45181 sayılı İçişleri Bakanlığı Genelgesi

GÖREVDE YÜKSELME VE UNVAN DEĞİŞİKLİĞİ EĞİTİMİ SINAVLARINA HAZIRLIK EĞİTİMLERİMİZ SÜRÜYOR

Birliğimizin 07-11 Eylül 2012 tarihleri arasında düzenlediği Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavı Hazırlık Programı Ankara'da yapıldı.

Geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği sınavlarına katılacak belediye personeline yönelik olarak gerçekleştirilen eğitim; 5 gün boyunca alanında uzman eğitimciler tarafından verildi.

Programın açılış konuşmasını Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreter Yardımcısı Cevdet Sökmen yaptı. Birliğimizin Be-

lediye Akademisi kapsamında yürütülen eğitim faaliyetlerinden, bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ile yürütülen ortak eğitim projelerinden, on-line dil eğitiminden, yüksek lisans programlarından bahseden Sökmen; Belediye Akademisi yerleşkesi hazırlık çalışmalarına değinerek, eğitim faaliyetlerinin daha sistematik, daha ekonomik ve akademik bir ortamda yürütüleceğini söyledi.

Birliğimiz; Halkla İlişkiler ve İletişim, Türkçe Dilbilgisi, Devlet Memurları Kanunu ve İlgili Mevzuat, İl Özel İdaresi Kanunu ve Köy Kanunu adlı seminerlerin de bulunduğu yoğunlaştırılmış programla, belediye personelinin sınav hazırlığına yardımcı olmayı hedefledi.

Seminerler; Doç. Dr. Muharrem Çetin, Maliye Bakanlığı Daire Başkanı Uğur Sökmen, Gazi Üniversitesi'nden Yılmaz Yeşil, Ankara İl Özel İdaresi Genel Sekreter Yardımcısı Sebahattin Karakaya ve TBB Hukuk İşleri Müdürü Zeliha Mercimek'in de aralarında bulunduğu pek çok uzman tarafından verildi.

KALKINMA BAKANLIĞI 10. KALKINMA PLANI ÇALIŞMALARINA BİRLİĞİMİZDEN KATKI

Kalkınma Bakanlığının gerçekleştirdiği 10. Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu ve Çalışma Grubu Çalışmaları; Birliğimizin, seçilmiş ve atanmış yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşları temsilcileriyle üniversitelerden öğretim üyelerinin katılımıyla 20 Eylül 2012 tarihinde Ankara'da başladı.

Kalkınma Bakanlığı; 2014-2018 yıllarına yönelik olarak hazırlanan kalkınma planına kaynak olması için; Birliğimiz ve diğer yerel yönetim birlikleri, il özel idareler, belediyeler ve üniversitelerden temsilcilerin yapacağı görüş alış verişinin sonunda hazırlanacak raporu oluşturmak amacıyla 2 gün süren toplantılar düzenledi.

Çalışmalara Birliğimizi temsilen TBB Genel Sekreteri Hayrettin Güngör'ün de bulunduğu heyet katıldı.

Toplantının ilk oturumunda çalışmaların iki alt komisyon halinde yürütülmesi; gün sonunda komisyonlardan alınan raporlar sonucu ikinci karşılaştırmalı ortak çalışmalara devam edilmesi kararı alındı. Oturumda; Altındağ Belediye Başkanı Veysel Tiryaki Komisyon Başkanlığına, Prof. Dr. Zerrin Toprak ise eş başkanlığa seçildi.

Toplantı; gelecekte halka daha iyi ve etkili hizmet veren yerel yönetimlerin oluşturulması için gerekli değişikliklerin ve yapılacak çalışmaların görüşülmesi baz alınarak 07-08 Eylül 2012 tarihlerinde 2 gün süreyle yapılırken Ekim ayında da çalışmalar devam edecek.

Çalışmalar "Yerel Demokrasi ve Temsiliyet, Yerel Yönetim Özerkliği, Yerel Yönetimler ve Hizmette Yerellik (Subsidiary) İlkesi, Yerel Yönetimler Üzerinde İdari Vesayet, Yerel Yönetimler ve Yönetişim" başlıkları ekseninde yapıldı.

BİRLİĞİMİZ KADINLARIN İNSAN HAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ PROGRAMINA DESTEK VERİYOR

Birleşmiş Milletler Kadınların İnsan Haklarının İyileştirilmesi Programı'nın ilk adımı 28 Eylül'de Ankara'da yapılan toplantıyla atıldı.

Toplumsal cinsiyet eşitliğine ve kadın haklarının güçlendirilmesine yönelik yerel düzeyde bir bilinç yaratmayı hedefleyen BMOP Kadın Hakları Programı; Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Birleşmiş Milletler Kadın (UN WOMEN), Sabancı Vakfı ve Sabancı Üniversitesi ortaklığında yürütülüyor. Programa Birliğimizin yanı sıra İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı destek veriyor. Birliğimiz özellikle belediyelerimizin program kapsamındaki faaliyetlerine kolaylık sağlıyor ve destek oluyor.

28 Eylül 2012 tarihinde Ankara'da yapılan toplantıyla başlatılan programın açılışında Birliğimiz Dış İlişkiler Müdürü Berrin Aydın, Sabancı Vakfı Genel Müdürü Zerrin Koyunsağan, UNDP Mukim Temsilci Yardımcısı Matilda Dimovska ve İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Dış İlişkiler Daire Başkanı Dr. İlker Haktankaçmaz birer konuşma yaparak yerel düzeydeki katılımın önemini vurguladılar.

Birliğimiz Dış İlişkiler Müdürü Berrin Aydın Birliğimizin temel faaliyet alanlarıyla ilgili kısa bilgi vererek; toplumsal cinsiyet eşitliği alanında Birliğimiz tarafından yapılan çalışmaların önemine dikkat çekti. Yerel kadın politikacılarla ilgili daha önce TBB'nin başka projelere de imza attığını belirten Aydın; "Biz TBB olarak belediyeleri ilgilendiren bütün projeleri destekliyoruz" dedi.

KOYUNSAĞAN: "Programa Finansman Sağlayacağız"

Aydın'ın ardından söz alan Sabancı Vakfı Genel Müdürü Zerrin Koyunsağan Sabancı Vakfı'nın tarihçesini; kültür

sanat faaliyetlerinden burslara pek çok alanda yapılan çalışmalara değinirken, daha önce Birleşmiş Milletlerle bu hibe projesinin 1. fazını tamamladıklarını söyledi. Büyük önem verdikleri toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bilinç düzeyinin artırılması amacıyla gerçekleştirilen programın 2. fazına da finansman sağlayacaklarını dile getirdi: "3 yıl boyunca 10 ilde yürütülecek programa 1.7 milyar dolar desteğimiz olacak" şeklinde konuştu.

UNDP Mukim Temsilci Yardımcısı Matilda Dimovska ise İçişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliği ile daha önce de işbirlikleri olduğunu belirtirken Türkiye'de kadınların hala dezavantajlı grupta yer aldığına dikkat çekti. Dimovska; "Demokrasiyi hedefleyen ülkelerde her vatandaş aynı muameleyi görmeye hak kazanmaktadır. Türkiye'de ise hala kadınlar dezavantajlı grupta sayılmaktadır. Bu onların yerel yöne-

timlerde zayıf temsillerinden kaynaklanmaktadır" dedi.

DİMOVSKA: "Her Vatandaş Aynı Muameleyi Görmelidir"

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Dış İlişkiler Daire Başkanı olan İlker Haktankaçmaz da kadına yönelik ayrımcılık ve şiddeti ortadan kaldırmak istediklerini belirtirken, projeye bu konuda kimin ne katkı sağlayabileceğinin belli olacağını belirtti. Haktankaçmaz merkezi idare ve yerel yönetimlerin birlikte çalışması gerektiğini ifade ederken, aksi takdirde çalışmaların bir ayağının eksik kalacağını söyleyerek sözlerini sürdürdü.

■ Program 3 Bileşenle Yürütülecek

Yerel yönetimlerin ve toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik çalışan kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin geliştirilmesini amaçlayan proje üç bileşen halinde yürütülecek. Birinci bileşende yerel kapasitenin geliştirilmesi için seçilen 10 pilot ilde yerel yönetimlerden toplanan 250 kişi toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunda eğitimler alacak. Projenin ikinci bileşeninde Sabancı Vakfı tarafından 10 ilde en fazla 60 kuruma hibe desteği verilmesi hedefleniyor. Üçüncü bileşende ise Sabancı Üniversitesi tarafından geliştirilen ve lise öğretmenlerinin toplumsal cinsiyet bakış açısını geliştirmeye yönelik bir eğitim programı olan Mor Sertifika Programı hayata geçirilecek.

Aydın, Çanakkale, Eskişehir, Erzin-can, Ordu, Edirne, Kayseri, Kocaeli ve Kahramanmaraş olarak belirlenen 10 pilot ilde uygulanacak projeye yerel yönetimler büyük ilgi gösteriyor.

YOKSULLUKLA MÜCADELE ARACI OLARAK BELEDİYELER

(İSTANBUL ÇEKMEKÖY BELEDİYESİ BAĞLAMINDA)

Mehmet DUMAN

Kentleşme ve Çevre Sorunları Uzmanı

Belirli bir coğrafi alanla sınırlandırılmış yerleşkelerde yaşayan bireylerin bir arada bulunmaları sebebiyle ortaya çıkan yerel ihtiyaçların karşılanması amacı ile oluşmuş olan belediyeler, birbirinden farklı birçok sosyal sorunun yerinde çözülmesi açısından oldukça stratejik öneme haiz bir konumda olan sosyal politika aracı haline gelmiş bulunmaktadır. Kanunlarla da belirlenmiş görevlere ve yetkilere, kendisine has gelire, bütçeye ve personele sahip; merkezi yönetimle olan ilişkilerinde özerk hareket edebilen; yetkilerin yerel halka en yakın yönetim birimlerince kullanıldığı kamu tüzel kişileri olan belediyelere bugün, merkezi yönetimin sorunlarını yerinde ve derhal çözülmesi konusunda önemli sorumluluklar düşmektedir. Günümüz sosyal belediyeçilik anlayışında bu kadar önemli yetkilerle donatılmış bulunan belediyeler, hizmet ettiği sınırları dâhilinde; birey ve ailelerin kendi bünye ve çevre şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi/manevi sosyal yoksunluklarının giderilmesine ve yerel ihtiyaçlarının karşılanmasına, yoksulluk ve yoksunluktan doğabilecek sosyal sorunlarının önlenmesi ve çözümlenmesine yardımcı olunmasını amaçlayan sistemli ve programlı hizmetlerin yürütülmesi yönünde görevler üstlenmekte kendilerini zorunlu hissetmektedirler. Sosyal yoksunluklarının giderilmesi ve yerel ihtiyaçlarının karşılanması noktasında halka daha

yakın olmaları nedeniyle merkezi yönetimden daha etkili olabilecek olan belediyeler, sosyal sorunların önlenmesi hususunda önemli roller üstlenebilmektedirler. Bu bağlamda Türkiye’de yoksunluk ve yoksulluğun etkilerini en aza indirme noktasında belediyelerin çok yeterli olamamaları da bu konuda özverili olduklarını asla yadsınamamak gerekmektedir.

■ Yoksulluk Kavramı

Yoksulluk kavramı ilk olarak 1901 yılında Seeböhm Rowntree tarafından yapılmıştır. Buna göre yoksulluk; toplam kazançların biyolojik varlığın devamı için gerekli olan birincil ihtiyaçlardan olan yiyecek, giyim, barınma vb. asgari düzeydeki fiziki ihtiyaçları karşılamaya yetmemesidir (Es ve Güloğlu, 2004:172). Yapılan bu ilk tanımlama ile beraber yoksulluğa ilişkin birçok kavram ve değişik tanımlar bulunmaktadır.

Son yıllarda yoksullukla ilgili çalışmalarda, kavramsal açıdan üzerinde görüş birliğine varılmış bir tanımın bulunmaması ve bu tanımların yoksullara bakış açılarına göre değişik değer yargılarına sahip, bir toplumsal yapıdan diğerine ve zaman içinde değişebilmeleri, hem tanımlanmasını, hem de ölçülmesini güçleştirmektedir (Kobak, 2006: 33-34). Yoksullara farklı değer sistemlerine sahip toplumlarda farklı açılardan bakıldığı için yapılan tanımlar da değişiklik göstermekte ise de genel anlamda Rowntree’nin tanımına yakın olarak asgari yaşam standardına erişilememesi durumu olarak tanımlanmaktadır (Kule, 2004: 7). Yoksulluk düzeyi tanımı da yine birincil fiziksel ihtiyaç gereksinimi kapsamında bir tanımlama olup, “Bir birey ya da ailenin, bağımsız varlığının sürdürebilmesi için zorunlu olan en az ölçüde bile yiyecek, giysi ve barınma araçlarının sağlanması durumu” olarak tanımlanmaktadır. Bireyler ya da aileler belirli ihtiyaçlarını minimum düzeyde dahi karşılayamıyorlar ise “yoksulluk” içerisinde yaşıyorlar demektir (Kobak, 2006: 35).

■ Yoksulluk Türleri

■ Mutlak ve Görelî Yoksulluk

Mutlak yoksulluk, sosyal gruplar arasında ve zaman içerisinde reel satın alım gücü paritesince sabit belirli bir düzeyin altında gelir ya da harcamaya sahip olan nüfusun oranını ifade eder (Gülçin Beken, 2006: 9). Yoksulluk sınırının daha çok somut ve karşılaştırılabilir olması nedeniyle hanelerin ve bireylerin gelirlerinin asgari geçim standardının altına düşmesi durumunu anlatan mutlak yoksulluk kavramı, hesaplanan yoksulluk sınırının altına düşen kişi ya da haneleri tanımlamada kullanılmaktadır (Kurşuncu, 2006: 8).

Görelî yoksulluk ise yoksul hane halkı veya birey ile o toplumda yaşayan ve var olan koşullara nispeten ortalama bir gelire sahip olan hane halkı ve birey arasındaki gelir kaynaklarına sahip olma gücü arasındaki açıklığı ifade etmektedir (Dumanlı, 1996: 6-7). Görelî yoksullukta bir kişinin yoksul olup olmadığı sadece ne kadar gelire sahip olduğuna bağlı olmayıp, toplumdaki diğer bireylerin ne kadar gelire sahip olduklarına da bağlı olacaktır (Gülçin Beken, 2006: 11).

■ Objektif Yoksulluk-Subjektif Yoksulluk

Objektif yoksulluk, yoksulluk/refah ölçütü olarak asgari ihtiyaç düzeyinin normatif yaklaşımla belirlenmesini ifade eder. Subjektif yoksulluk ise, bireylerin kendi tercihlerine göre oluştur-

dukları ihtiyaç bileşimini esas alarak, öznel gerçekliği soyutlayan yaklaşımlardan uzaklaşmaktadır (Kobak, 2006: 36). Objektif yaklaşımın odak noktası, "katı" gerçeklerin ölçülmesi üzerinedir (örneğin dolar olarak gelir ya da metrekaredeki yaşam alanı gibi); subjektif yaklaşım ise tersine "yumuşak" noktalara odaklanır; yani gelirin verdiği tatmin ya da konutun algılanan yeterliliği gibi (Gülçin Beken, 2006: 14) ...

■ İnsani Yoksulluk

İnsani yoksulluk tahammül edilebilir bir yaşam sürmek için gerekli fırsat ve seçimlerden yoksun olmayı ifade eder. İnsani yoksulluk indeksi temiz su, sağlık hizmetleri ve okur-yazarlık düzeyi gibi yetenekler ve olanaklar üzerinde dururken aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri ile yoksulluk arasındaki ilişkilere de ışık tutmada yardımcı olur. Haneler hala önemli birimler olmakla birlikte bu kavram haneleri ayrıştırmayı ve görelî yoksulluğu ve haneler içinde farklı üyelerin farklı refah düzeylerini analiz edebilmeyi sağlar (Ecevit ve Türkyılmaz, 2002: 296). İnsani yoksullukta, yaşam süresinin kısalığı, eğitim ve sağlık hizmetlerinden yoksunluk, iş olanaklarından yoksunluk gibi temalar incelenmektedir (Kobak, 2006: 36).

■ Kentsel-Kırsal Yoksulluk

Kentsel yoksulluk, kırdan koparak kente gelen ve mülksüzlükten dolayı proleter bir niteliğe sahip olan ancak kapitalist ekonomi ve özellikle de sanayi tarafından herhangi bir anlamda massedilemediği için düzensiz işlerde, düşük ücretlerle çalışmak durumunda kalan ve gecekondualarda yaşayan emekçi kesimleri etkileyen bir olgudur. Kırsal yoksulluk, gelişmekte olan ülkelerde tarım sektörünün hızla çözülerek gizli işsizliğin açık işsizliğe dönüşmesi olgusuna dayanmaktadır (DPT, 2001: 105). Kırsal yoksulluk daha çok, bağımsızlık, güvenlik, öz saygı, sosyal kimlik, sosyal ilişkilerin sıklığı ve sağlamlığı, karar alma özgürlüğü, hukuki ve siyasi haklar gibi niteliksel beklentiler ve yoksunluklar üzerine odaklanırken; kentsel yoksulluk, gelir ve tüketim şeklinde niceliksel beklentiler ve yoksunluklar konusuna eğilmektedir (Kobak, 2006: 37).

■ Günümüzde Türkiye’de Yoksulluğun Genel Bir Görünümü

Gelir düzeyinin sürekli olarak düşmesi, gelir dağılımında meydana gelen dengesizlik ve adaletsizliğin artması, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik hizmetlerine erişimde fırsat eşitliğinin bozulması, suç oran-

larının artmasına ve sosyal dayanışmanın giderek bozulmasına (Cömertler, 2004: 64) sebebiyet vererek Türkiye’de yoksulluğun nedenlerinden başlıcalarını oluşturmaktadır.

Türkiye’de yüksek enflasyon ve işsizlik, gelir dağılımında eşitsizlik, dolayısıyla sosyal tabakalar arası uçurumun derinleşmesi ile içiçedir. Türkiye’de 1994 verilerine göre kişi başına düşen milli gelir 2.161 Dolar iken 2010 yılında 10.079 Dolar (15.138 TL)¹ olmuştur. Kişi başına düşen GSYH 1994 yılından bu yana % 464 artmışken milli gelirin ülkede yaşayanlar arasındaki bölüşümü pek değişmemekle beraber gözle görülür şekilde alt sınıfın payının yükseldiği üst sınıfın payının ise azaldığı göze çarpmaktadır. Ancak yine de milli gelir ülkede yaşayanlar arasında eşit bölünmemektedir. Bu açıklamadan hareketle TÜİK’in 1994, 2005 ve 2010 yıllarındaki karşılaştırmalarına göz atacak olursak durum kendiliğinden ortaya çıkmış olacaktır.

Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) tarafından açıklanan 1994 Yılı Hane Halkı Gelir Dağılımı istatistiklerine göre ülke nüfusu (60.5 milyon) yüzde yirmilik dilimlere bölünerek (her dilimde 12.1 milyon nüfus), her dilimin toplam Milli Gelirden aldığı paylar şu şekildedir: Birinci (en fakir) %20’lik nüfus Milli Gelirin %4.9’unu; ikinci (az fakir) %20 nüfus Milli Gelirin %8.6’sını; üçüncü (orta gelir grubu/orta direk) yüzde 20 nüfus Milli Gelirin %12.6’sını; dördüncü (az zengin) %20

nüfus Milli Gelirin %19.0’unu; beşinci (çok zengin) %20 nüfus Milli Gelirin %54.9’unu paylaşmaktadır.

TÜİK tarafından açıklanan 2005 Yılı Hane Halkı Gelir Dağılımı istatistiklerine göre ülke nüfusu (71.6 milyon) yüzde yirmilik dilimlere bölünerek (her dilimde 14.3 milyon nüfus), her dilimin toplam Milli Gelirden aldığı paylar şu şekilde olmuştur: Birinci (en fakir) %20’lik nüfus Milli Gelirin %6.1’ini; ikinci (az fakir) %20 nüfus Milli Gelirin %11.1’ini; üçüncü (orta gelir grubu/orta direk) %20 nüfus Milli Gelirin %15.8’ini; dördüncü (az zengin) %20 nüfus Milli Gelirin %22.6’sını; beşinci (çok zengin) %20 nüfus Milli Gelirin %44.4’ünü paylaşmaktadır.

Tablo 1. Eşdeğer hane halkı kullanılabilir gelire göre sıralı yüzde 20’lik gruplar itibarıyla yıllık eşdeğer hane halkı kullanılabilir gelirlerin dağılımı, 2009.

	Yüzde 20’lik fert grupları					
	Toplam	İlk %20 ^(*)	İkinci %20	Üçüncü %20	Dördüncü %20	Son %20 ^(*)
	2009	2009	2009	2009	2009	2009
TÜRKİYE						
Yüzde	100,0	5,6	10,3	15,1	21,5	47,6
Ortalama (YTL)	9 396	2 617	4 832	7 083	10 085	22 368
Medyan (YTL)	7 044	2 730	4 815	7 044	9 939	17 690
KENT						
Yüzde	100,0	6,0	10,7	15,0	21,1	47,3
Ortalama (YTL)	10 738	3 210	5 712	8 076	11 329	25 365
Medyan (YTL)	8 050	3 360	5 753	8 050	11 218	19 875
KIR						
Yüzde	100,0	6,1	10,9	15,9	23,1	44,0
Ortalama (YTL)	6 369	1 949	3 468	5 061	7 339	14 050
Medyan (YTL)	5 016	2 064	3 454	5 025	7 310	11 712

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, 2009 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması

Not: Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.

(*) Fertler eşdeğer hane halkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; “ilk yüzde 20’lik grup” geliri en düşük olan grubu, “son yüzde 20’lik grup” ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

Toplumsal en zengin %20’lik kesimi gelirin %45’ini alırken, geriye kalan %80’lik kesim, kalan %55’i paylaşmaktadır. Kentteki gelir dağılımı kıra göre daha kötü durumdadır. 2009 yılı verilerine göre kentlerde en zengin %20’nin aldığı pay %47.3’e çıkarken, %80’lik kesim %52.7’lik pay almaktadır. Buna karşılık, kırsal kesimde en zengin %20’nin aldığı pay %44, %80’lik kesim %56’yı paylaşmaktadır. Kentlerde en fakir

¹ http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?tb_id=57&ust_id=16 (13.05.2011)

%20'nin aldığı pay %6 iken kırsal kesimde bu pay %6,1'dir. Bu oranlara göre, kentlerde gelir uçurumu, dolayısıyla sosyal tabakalar arasındaki dengesizliğin daha fazla olduğu görülmektedir.

Eşdeğer hane halkı kullanılabilir gelirleri kullanılarak çeşitli gö-reli yoksulluk sınırları (eşdeğer hane halkı kullanılabilir medyan gelirin %40, %50, %60 veya %70'ine göre) hesaplanmaktadır. TÜİK'in gelire dayalı gö-reli yoksulluk sınırlarına göre yoksul sayıları, yoksulluk oranı ve yoksulluk açığı verilerine baktığımızda Türkiye de 2008 yılında eşdeğer hane halkı kullanılabilir medyan gelirin %50'si dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre nüfusun %16,7'si (11.580 kişi) yoksulluk riski altındayken; 2009 yılında eşdeğer hane halkı kullanılabilir medyan gelirin %50'si dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre nüfusun %17,1'i (12.097 kişi) yoksulluk riski altındadır. Kentsel ve kırsal yerler için ayrı ayrı hesaplanan yoksulluk sınırlarına göre, 2008 yılında kentsel yerlerde bu oran %15,2 (7.096 kişi) iken, kırsal yerlerde %14,2 (3.198 kişi), 2009 yılında kentsel yerlerde bu oran %15,4 (7.511 kişi) iken, kırsal yerlerde % 16,1'dir (3.488 kişi).

Tablo 2. Gelire dayalı gö-reli yoksulluk sınırlarına göre yoksul sayıları, yoksulluk oranı ve yoksulluk açığı, 2008-2009.

Medyan gelire göre(**)	Yoksulluk sınırı (TL)		Yoksul sayısı (Bin kişi)		Yoksulluk oranı (%)		Yoksulluk açığı(*)	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
TÜRKİYE								
Yoksulluk riski, % 40	2 531	2 818	7 021	7 485	10,1	10,6	23,7	25,6
Yoksulluk riski, % 50	3 164	3 522	11 580	12 097	16,7	17,1	25,6	28,0
Yoksulluk riski, % 60	3 797	4 227	16 714	17 123	24,1	24,3	27,9	29,6
Yoksulluk riski, % 70	4 430	4 931	21 358	21 938	30,9	31,1	31,3	32,4
KENT								
Yoksulluk riski, % 40	2 906	3 220	4 074	4 426	8,7	9,1	24,9	24,3
Yoksulluk riski, % 50	3 623	4 025	7 096	7 511	15,2	15,4	24,0	25,5
Yoksulluk riski, % 60	4 359	4 830	10 366	10 898	22,2	22,3	26,7	27,0
Yoksulluk riski, % 70	5 086	5 635	13 793	14 286	29,6	29,2	29,3	29,8
KIR								
Yoksulluk riski, % 40	1 836	2 006	1 763	2 014	7,8	9,3	21,7	25,9
Yoksulluk riski, % 50	2 295	2 508	3 198	3 488	14,2	16,1	23,9	24,7
Yoksulluk riski, % 60	2 754	3 009	4 976	4 994	22,0	23,1	24,8	27,0
Yoksulluk riski, % 70	3 213	3 511	6 726	6 695	29,8	30,9	27,4	29,8

Kaynak: www.tuik.gov.tr TÜİK, 2008 ve 2009 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması

Not: 1) Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.

2) Türkiye, kentsel ve kırsal yerler için ayrı ayrı yoksulluk sınırları hesaplandığından kent ve kır toplamı Türkiye sonuçlarını vermemektedir.

(*) Yoksulluk açığı, yoksulluğun derecesi hakkında bilgi verir. Yoksulluk açığının 100'e yaklaşması, yoksulluğun derecesinin çok fazla olduğunu, küçülmesi ise yoksulluk risk derecelerinin daha az olduğunu ifade etmektedir.

Yoksulluk açığı = ((Yoksulluk sınırı - Yoksulların EFB medyan geliri) / Yoksulluk sınırı) * 100 formülüne göre hesaplanmıştır.

(**) **Açıklama:** TÜİK, bugüne kadar harcamaya dayalı farklı yöntemlerin kullanıldığı yoksulluk hesaplamaları yapmıştır. Bunlardan "gö-reli yoksulluk" bireylerin ortalama refah düzeyinin belli bir oranının altında olması

durumu olarak tanımlanmakta olup, bu tanıma göre, toplumun genel düzeyine göre belli bir sınırın altında gelir veya harcamaya sahip olan birey veya hane halkı gö-reli anlamda yoksul sayılmaktadır. Refah ölçüsü olarak amaca göre harcamaya veya gelir düzeyi seçilebilir. Hane halkı bütçe araştırmasında eşdeğer kişi başına "tüketim harcaması medyan değerinin %50'si gö-reli yoksulluk sınırı olarak" tanımlanarak gö-reli yoksulluk oranı hesaplanmaktadır. Bu araştırmada, harcamaya yerine eşdeğer fert başına düşen (eşdeğer hane halkı kullanılabilir) gelirleri kullanarak, eşdeğer hane halkı kullanılabilir gelir medyan değerine göre belirlenen çeşitli gö-reli yoksulluk sınırları (%40, %50, % 60 veya % 70) hesaplanmıştır.

Yoksulluk sınırı yöntemlerine göre yoksulluk fert sayısı ve oranlarını ele aldığımızda Tablo 3 ve Tablo 4 incelendiğinde 2009 yılında Türkiye’de fertlerin yaklaşık %0,48’i yani 339 bin kişi sadece gıda harcamalarını içeren açlık sınırının, %18,08’i yani 12 milyon 751 bin kişi ise gıda ve gıda dışı harcamaları içeren yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. 2008 yılında bu oranlar sırasıyla %0,54 ve %17,11’dir.

Tablo 3. Yoksulluk sınırı yöntemlerine göre yoksul fert sayısı.

YÖNTEMLER	Yoksul fert sayısı (bin kişi)		
	2007	2008	2009
	TÜRKİYE		
Gıda yoksulluğu (açlık)	328	374	339
Yoksulluk (gıda+gıda dışı)	12.261	11.933	12.751
Kişi başı günlük 1 \$'ın altı (1)	-	-	-
Kişi başı günlük 2,15 \$'ın altı (1)	356	330	159
Kişi başı günlük 4,3 \$'ın altı (1)	5.796	4.759	3.066
Harcama esaslı göreceli yoksulluk (2)	10.127	10.497	10.669
Harcama esaslı göreceli yoksulluk (2)	10.127	10.497	10.669

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=6365&tb_id=2 (13.05.2011) 2009 Yoksulluk Çalışması Sonuçları, TÜİK.

(1) 1 \$'ın satınalma gücü paritesine (SGP) göre karlılığı olarak 2007 yılı için 0,926 YTL, 2008 yılı için 0,983 YTL ve 2009 yılı için ise 0,917 TL kullanılmıştır.

(2) Eşdeğer fert başına tüketim harcaması medyan değerinin %50'si esas alınmıştır.

(*) Yeni nüfus projeksiyonlarına göre revize edilmiştir.

Tablo 4. Yoksulluk sınırı yöntemlerine göre fert yoksulluk oranları.

YÖNTEMLER	Fert yoksulluk oranı (%)							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007(*)	2008	2009
	TÜRKİYE							
Gıda yoksulluğu (açlık)	1,35	1,29	1,29	0,87	0,74	0,48	0,54	0,48
Yoksulluk (gıda+gıda dışı)	26,96	28,12	25,60	20,50	17,81	17,79	17,11	18,08
Kişi başı günlük 1 \$'ın altı (1)	0,20	0,01	0,02	0,01	-	-	-	-
Kişi başı günlük 2,15 \$'ın altı (1)	3,04	2,39	2,49	1,55	1,41	0,52	0,47	0,22
Kişi başı günlük 4,3 \$'ın altı (1)	30,30	23,75	20,89	16,36	13,33	8,41	6,83	4,35
Harcama esaslı göreceli yoksulluk (2)	14,74	15,51	14,18	16,16	14,50	14,70	15,06	15,12

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=6365&tb_id=1 (13.05.2011) 2009 Yoksulluk Çalışması Sonuçları, TÜİK.

(1) Satın alma gücü paritesine (SGP) göre hesaplama yapılmıştır. 2009 yılı için 1 \$'ın SGP'ye göre karlılığı olarak 0,917 TL kullanılmıştır.

(2) Eşdeğer fert başına tüketim harcaması medyan değerinin %50'si esas alınmıştır.

(*) Yeni nüfus projeksiyonlarına göre revize edilmiştir.

Kişi başı günlük harcaması, satın alma gücü paritesine göre 1 Doların altında kalan fert bulunmamaktadır. Buna karşın satın alma gücü paritesine göre kişi başı günlük 2,15 Dolar olarak tanımlanan yoksulluk sınırı altında bulunan fert oranı %0,22, yoksulluk sınırı 4,3 Dolar olduğunda yoksul fert oranı ise % 4,35 olarak tahmin edilmiştir.

Hane halkı türüne göre çocuklu çekirdek ailede bulunan fertlerin yoksulluk oranı % 15,98 olurken, çocuksuz çekirdek ailelerdeki fertlerde bu oran % 9,86'ya düşmektedir. Ataerkil veya geniş ailelerdeki fertler için yoksulluk oranı ise % 24,48 olarak tahmin edilmiştir. Kent- sel yerlerde çocuklu çekirdek ailede yaşayan fertlerin yoksulluk riski % 8,47 iken kırsal yerlerde bu oran % 39,71'dir.

2) <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=6365> (13.05.2011) TÜİK, "2009 Yoksulluk Çalışması Sonuçları", Haber Bülteni, Sayı: 3,, T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Yayınları, 06 Ocak 2011, s. 1.

Tablo 5. Hane halkı türüne göre yoksulluk oranları yoksul hane halkı oranı (%)

Hane halkı türü	Yoksul hane halkı oranı (%)							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007(*)	2008	2009
TÜRKİYE	22,45	23,02	20,67	15,42	13,98	13,64	13,52	14,54
Çekirdek aile (çocuklu)	21,76	23,92	20,15	15,03	13,60	12,58	12,32	12,98
Çekirdek aile (çocuksuz)	15,05	13,25	12,99	8,35	10,14	7,92	8,69	9,81
Ataerkil veya geniş aile	30,08	28,87	28,16	23,15	17,11	20,28	18,81	21,43
Tek yetişkinli aile, diğer	22,42	19,16	20,10	11,75	15,74	14,19	16,57	16,62

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=6365&tb_id=5 (13.05.2011) 2009 Yoksulluk Çalışması Sonuçları, TÜİK.

Tablo 6. Hane halkı türüne göre yoksulluk oranları yoksul fert oranı (%)

Hane halkı türü	Yoksul fert oranı (%)							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007(*)	2008	2009
TÜRKİYE	26,96	28,12	25,60	20,50	17,81	17,79	17,11	18,08
Çekirdek aile (çocuklu)	24,87	27,84	24,30	18,99	17,41	16,05	15,42	15,98
Çekirdek aile (çocuksuz)	15,00	13,26	12,98	8,55	10,14	7,92	8,76	9,86
Ataerkil veya geniş aile	34,27	32,66	32,03	27,31	20,24	23,92	21,79	24,48
Tek yetişkinli aile, diğer	28,52	25,46	23,78	15,78	19,77	16,15	22,46	19,29

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=6365&tb_id=5 (13.05.2011) 2009 Yoksulluk Çalışması Sonuçları, TÜİK.

Hane halkı büyüklüğüne göre yoksulluk oranlarına baktığımızda **2009 yılında hane halkı** büyüklüğü 3 veya 4 kişi olan hanelerde bulunan fertlerin yoksulluk oranı %9,65 olurken, 7 ve daha fazla kişi olan hanelerde fertlerin yoksulluk oranı %40,05 olarak hesaplanmıştır. 7 ve daha fazla kişiden oluşan hanelerden kentsel yerlerde oturanlar için yoksulluk riski %25,21 iken kırsal yerlerde bu oran %54,06'dır.

Tablo 7. Hane halkı büyüklüğüne göre yoksulluk oranları yoksul hane halkı oranı (%)

	Yoksul hane halkı oranı (%)							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007(*)	2008	2009
TÜRKİYE	22,45	23,02	20,67	15,42	13,98	13,64	13,52	14,54
1-2	16,51	13,41	14,49	8,44	10,95	9,36	9,85	11,52
3-4	16,37	17,08	13,71	9,22	8,27	8,06	8,23	9,41
5-6	29,03	31,67	27,40	22,41	17,54	20,79	21,14	21,79
7+	45,95	48,41	51,06	44,08	41,83	39,79	37,68	38,50

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=6365&tb_id=4 (13.05.2011) 2009 Yoksulluk Çalışması Sonuçları, TÜİK.

Tablo 8. Hane halkı büyüklüğüne göre yoksulluk oranları yoksul fert oranı (%)

	Yoksul fert oranı (%)							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007(*)	2008	2009
TÜRKİYE	26,96	28,12	25,60	20,50	17,81	17,79	17,11	18,08
1-2	16,48	13,50	13,96	8,25	10,66	8,84	9,57	10,64
3-4	16,68	17,48	13,84	9,36	8,49	8,30	8,48	9,65
5-6	29,47	32,04	27,74	22,77	17,76	21,20	21,54	22,20
7+	47,38	49,22	51,97	45,99	42,98	41,32	38,20	40,05

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=6365&tb_id=4 (13.05.2011) 2009 Yoksulluk Çalışması Sonuçları, TÜİK.

Hane halkı fertlerinin cinsiyetine ve eğitim durumuna göre yoksulluk oranlarına baktığımızda 2009 yılında okur-yazar olmayan veya bir okul bitirmeyenlerde yoksulluk oranı %29,84 olurken, ilkokul mezunlarında bu oran %15,34, lise ve dengi meslek okulları mezunlarında %5,34, yüksekokul, fakülte ve üstü mezuniyete sahip fertlerde %0,71 olmuştur. İlköğretime başlamamış olan 6 yaşından küçük çocukların yoksulluk riski ise %24,04'tür.

Tablo 9. Hane halkı fertlerinin cinsiyetine ve eğitim durumuna göre yoksulluk oranları

EĞİTİM DURUMU	2007(*)			2008			2009		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
TÜRKİYE	17,79	17,33	18,26	17,11	16,70	17,52	18,08	17,10	19,03
6 yaşından küçük fertler	24,52	24,91	24,10	22,53	22,86	22,18	24,04	22,87	25,27
Okur-yazar değil veya bir okul bitirmeyen	28,98	29,13	28,88	30,50	30,77	30,31	29,84	30,34	29,52
İlkokul	14,24	15,87	12,68	13,44	15,91	11,22	15,34	16,86	13,83
İlköğretim	19,19	19,79	18,55	17,20	18,67	15,66	17,77	17,19	18,39
Ortaokul ve orta dengi meslek	9,16	11,06	5,57	8,34	9,85	5,78	9,76	10,89	7,82
Lise ve lise dengi meslek	5,88	7,05	4,09	5,64	6,00	5,11	5,34	5,71	4,76
Yüksekokul, fakülte ve üstü	0,81	0,97	0,53	0,71	0,88	0,43	0,71	0,92	0,40

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=6365&tb_id=8 (13.05.2011) 2009 Yoksulluk Çalışması Sonuçları, 2009 Yoksulluk Çalışması Sonuçları, TÜİK.

Burada önemle belirtmekte fayda olacak hususu ise eğitim durumu yükseldikçe bireyin yoksul olma riski azalmaktadır. 2009 yılında lise ve lise dengi meslek lisesi mezunlarının yoksulluk oranlarına baktığımızda %5,34 olurken bu oran yüksekokul, fakülte üstü bir eğitimi bitiren fertler bazında %0,71 olmuştur.

Hane halkı fertlerinin işteki durum ve çalıştığı sektöre göre yoksulluk oranlarına baktığımızda 2009 yılında ücretli-maaşlı çalışanlarda yoksulluk oranı % 6,05 iken, yevmiyeli çalışanlarda bu oran %26,86, işverenlerde %2,33, kendi hesabına çalışanlarda %22,49 ve ücretsiz aile işçisi olanlarda ise % 29,58 olmuştur.

Tablo 10. Hane halkı fertlerinin işteki durum ve çalıştığı sektöre göre yoksulluk oranları

İşteki durum ve sektör	Fert yoksulluk oranı (%)							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007(*)	2008	2009
	TÜRKİYE							
İstihdamdaki fertler	25,08	26,12	23,33	18,96	15,81	14,21	14,82	15,37
İşteki durum								
Ücretli maaşlı	13,64	15,28	10,35	6,57	6,00	5,82	5,93	6,05
Yevmiyeli	45,01	43,09	37,52	32,12	28,63	26,71	28,56	26,86
İşveren	8,99	8,84	6,94	4,80	3,75	3,15	1,87	2,33
Kendi hesabına	29,91	32,38	30,48	26,22	22,06	22,89	24,10	22,49
Ücretsiz aile işçisi	35,33	38,51	38,73	34,52	31,98	28,58	32,03	29,58
Sektör								
Tarım	36,42	39,89	40,88	37,24	33,86	32,05	37,97	33,01
Sanayi	20,99	21,34	15,64	9,85	10,12	9,70	9,71	9,63
Hizmet	25,82	16,76	12,36	8,68	7,23	7,35	6,82	7,16

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=6365&tb_id=7 (13.05.2011)
2009 Yoksulluk Çalışması Sonuçları, 2009 Yoksulluk Çalışması Sonuçları, TÜİK.

En yüksek yoksulluk riskine sahip olan tarım sektöründe çalışanlarda yoksulluk oranı, 2008 yılında %37,97 iken 2009 yılında %33,01 olarak belirlenmiştir. Sanayi sektöründe çalışanlarda 2009 yılında yoksulluk oranı %9,63 olarak hesaplanırken, bu oran hizmet sektöründe çalışanlarda %7,16 olmuştur. 2009 yılında ekonomik olarak aktif olmayan fertlerin yoksulluk oranı %14,68 ve iş arayan fertlerin yoksulluk oranı %19,51'dir.

Ülkemizde kentsel yoksulluğa neden olarak kırsaldan kente olan göçten özellikle bahsedilmelidir. Bu göçlerin birçok sebebi olsa da temel neden olarak bölgelerarası sosyo-ekonomik gelişmişlik farklılığından bahsetmek gerekmektedir. Toplumsal refah dağılımının dengesizliği sonucunda ortaya çıkan göç olgusu, aynı zamanda toplumsal refah dağılımını olumsuz yönde etkilemektedir. Türkiye'de göç olgusunun ve beraberinde getirdiği kentleşmenin nedenine baktığımızda, tarımda modern üretim tekniklerinin kullanılması, buna karşılık tarımda çalışmasına ihtiyaç duyulan insan gücü miktarının azalması, tarımsal verimliliğin yetersizliği, toprakların miras yoluyla paylaşılması ve zorunlu göç de denilen terör olgusudur (Es, 2007: 25).

Ülkemizde yoğun olarak 1980'li yılların başından itibaren 1995 yılına kadar süren teröre bağlı olarak gerçekleşen göç hareketi sonucunda oluşan yoksulluk çeşidine de yer vermek gerekmektedir. Özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bölücü terör örgütlerinin şiddet eylemlerine maruz kalan halk, bazı yanlış güvenlik uygulamaları neticesinde de kendi köy ve topraklarını bırakmak zorunda kalmışlar, kentlerin yeni ve en yoksul göçmen tabakasını oluşturmuşlardır. Doğu Anadolu Bölgesi'nde Elazığ iline terör nedeniyle gerçekleşen göç üzerine yapılan bir alan çalışmasında, göç edenlerin öncelikli sebe-

bi (%47) can güvenliğinin kalmaması iken ikinci sebep (%34) terör örgütlerinin baskısı olarak tespit edilmiştir. Burada dikkat çeken üçüncü sebep de (%23,5) teröre olan finansal ve aynı yardımın engellenmesi amacıyla bölgede yaşayan halkın göçe zorlanmasıdır (Yelda, 2000: 93-94).

Göçlerin yoğunlaştığı kırsaldaki mükelleşme ile birlikte tarım ve hayvancılık sektörünün daralması, işsizliğin artması, kimlik ve ideolojik yönü hâkim basan çatışmalardan bunalma ve kırsaldan kaçma, kentteki yaşam biçiminin çekiciliği, ulaşım ve iletişim imkânlarının yaygınlaşması neticesinde başlayan göçler neticesinde gidilen yerde ortaya çıkan konut ve barınma sorunu, mali imkânsızlıklar, sosyal ve kültürel çatışma, kentlerde işsizliğin artması gibi durumlar, toplumu huzursuz etmekte (Altınkaya, 2009: 83-84) ve göç eden bu kesim kentlerde genellikle sağlıksız mekânlarda yaşamlarını devam ettirirken, güvenceli ve sürekli bir iş imkânına sahip olamamaktadır.

Metropollere göç eden Güneydoğulu köylüler kentlerin yeni ve en yoksul göçmen tabakasını böylece oluşturdular. 3 (üç) milyonun üzerindeki bu nüfus, metropollerin en çeperindeki alanlara ve "çöküntü alanı" olarak tabir edilen merkez içi mekânlara yerleşmek zorunda kalmışlardır. Göçün bir anda tüm aile bireylerini kapsaması, maddi birikimlerin neredeyse tamamen geride bırakılmış olması, hiç bir sosyal güvencenin olmaması ve 1990'lı yıllarda kentsel olanakların tükenmiş olduğu gerçeği Doğu ve Güneydoğulu göçmenleri, çok ağır şartlarla karşı karşıya bırakmış oldu.

■ 5393 Sayılı Kanun'a Göre Belediyelerin Sosyal Hizmet ve Yardımlara İlişkin Görevleri

Sosyal yardım ve sosyal hizmetler ülkemizde belediyelerin yerine getirmekte oldukları sosyal politika-

lardandır. Belediye hizmetlerinin sunulmasındaki ilkelerden biri olan “hizmet sunumunda özürlü, yaşlı, düşkün ve dar gelirli durumuna uygun yöntemler uygulanır” ilkesinin, bu Kanun’un sosyal politikalara olan duyarlılığının temel göstergesi olduğu belirtilmelidir (Aydın, 2006: 47). Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunma yetkisi verilen belediyeler, bu hüküm uyarınca sosyal devletin ilkelelerini mahalli düzeyde uygulamakla görevli kılınmışlardır. Belediyelerin sosyal yardım ve hizmetler alanlarındaki görev ve sorumlulukları, mahalli müşterek nitelikte olmak koşuluyla sosyal yardım ve sosyal hizmetlerin sağlanması olarak belirtilmiş ve bazı konulara ayrıca vurgu yapılmıştır. Bunlar; kadın ve çocuklar için koruma evleri açma, gıda bankacılığı, fakir öğrencilere gerekli destek (madde 14), dar gelirli ve afete maruz kalanlara arsa tahsis yapma (madde 69/3) ve sosyal hizmetlerle ilgili projeler için yine arsa tahsisinde bulunma (madde 15) olarak sıralanabilir (Aydın, 2006: 50).

Belediye başkanının görev ve yetkilerinin düzenlendiği 38’inci maddede yapılan düzenleme ile belde halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak, bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, özörlölere yönelik hizmetleri yürütmek ve özörlölüler merkezi oluşturmak belediye başkanının görevleri arasında sayılmıştır (Fidan, 2006: 92). Bu düzenlemelere paralel olarak belediyelerin gider kalemleri arasında “dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile özörlölere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar” yer almaktadır (Aydın, 2006: 50-51). Kanun’un belediyenin giderlerini düzenleyen 60’ıncı maddesinde, dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile özörlölere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar da belediye giderleri arasında sayılarak, belediyelerin bu tür hizmetler için kaynak ayırmaları gerektiği hususu belirtilmiştir (Fidan, 2006: 92).

Kanun’da düzenlenen önemli esaslardan birisi de, belediyelerin sunacakları hizmetlerde özörlü, yaşlı, düşkün ve dar gelirli durumlarına uygun yöntemler kullanmalarına ilişkindir. Getirilen bu düzenleme doğrultusunda, belediyeler sunacakları her tür hizmetlerde özörlü, yaşlı, muhtaç ve yoksulların durumlarına uygun yöntemler kullanacaklardır (Fidan, 2006: 92). Kadınların, azınlıkların, çocukların, gençlerin, özörlölülerin, yaşlıların ve yoksulluk içinde bulunan insanların ihtiyaç ve önceliklerine dikkat edilerek bütün ilgili gruplar arasında uygun strateji ve mekanizmaların geliştirilmesi ve desteklenmesi yoluyla yoksulluk ve işsizlikle mücadelede önemli stratejik bir adımdır (Kobak, 2006: 69). Belediyelerce sunulan sosyal hizmetlerin çeşitliliği, yoğunluğu, kalite ve etkinliği belediyelerin büyüklüğüne, sahip olduğu kaynak ve nitelikli ve kalifiye personel durumuna, hizmet sunulan toplumun gelişmişlik düzeyine, yapı ve özelliklerine göre değişmekle birlikte, bu hizmetlerin başlıcalarını hizmetlerden yararlanan gruplara göre aşağıdaki şekilde belirtebiliriz (İçişleri Bakanlığı, 2005: 22).

- **Engellilere yönelik olarak;** fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinde tedavi ve bakım hizmetleri, günlük yaşamı kolaylaştırmaya yönelik mekansal düzenlemeler, teknik malzeme yardımı, gıda, giyim, yakacak ve ulaşım hizmetlerinden yararlanmaya yönelik ayni ve nakdi yardımlar, meslek ve iş edindirme kursları, çeşitli sosyal-kültürel faaliyetler gerçekleştirilmesi,
- **Çocuklara yönelik olarak;** eğitime katkıda bulunulması, yeterli beslenmeye yönelik katkı sağlanması, sokak çocuklarının rehabilitasyonu için çalışmalar yapmak, kreş hizmetleri, koruyucu sağlık hizmetleri ve çeşitli sosyal-kültürel faaliyetler gerçekleştirilmesi,
- **Kadınlar:** ana-çocuk sağlığı merkezleri, kadın sığınma evleri, meslek edindirme kursları açılması, el emeğini değerlendirme organizasyonları düzenlenmesi,
- **Gençlere yönelik olarak;** kötü alışkanlıklar ve madde bağımlılığının önlenmesi, meslek edindirme yardımı, eğitim yardımı, iş edindirme çalışmaları, gençlik merkezleri kurulması, eğlence ve spor alanları yapılması, çeşitli sosyal-kültürel faaliyetler gerçekleştirilmesi,
- **Yetişkinlere ve muhtaç ailelere yönelik olarak;** ayni ve nakdi yardımlar, fakir ve çok çocuklu aileleri desteklemeye yönelik yardımlar, aile eğitim merkezleri yapımı gibi hizmetler,
- **Yaşlılara yönelik olarak;** kurum bakımı, sağlık yardımı, teknik malzeme sağlanması ve ihtiyaca yönelik mekansal düzenlemeler, gıda, giyim, yakacak ve ulaşım hizmetlerinden yararlanmaya yönelik ayni ve nakdi yardımlar, çeşitli sosyal-kültürel faaliyetler gerçekleştirilmesi.
- **Risk Grupları;** sokak çocukları, ti-nerci çocuklar, ihmale ve istismara

uğramış çocukların aralarında bulunduğu grup için hukuki ve psikolojik yardım bürolarının açılması ve sosyalleşmenin sağlanması için çeşitli organizasyonların düzenlenmesi (Kobak, 2006: 71),

- **Kriz Dönemi Hizmetleri (Olağanüstü Dönemlerde Verilen Hizmetler);** savaş, terör, doğal afet gibi durumlarda barınma, beslenme, temizlik hizmetleri verilmesi ve ilgili kurumlarla görüşerek onların harekete geçmelerinin sağlanması.

Yerel yönetimler yoksulluğa karşı vatandaşlarını korumaya çalışırken yoksulluğu ortaya çıkaran nedenlere karşı da kapsamlı sosyal politikalar üretmelidirler. Yerel yönetimler ekonomik ve sosyal sorunların olumsuz sonuçlarını önlemek için mutlaka çaba göstermelidir. Ancak yoksulluğun ve sosyal sorunların nedenlerini ortadan kaldırarak kalkınmayı hedefleyen aktif nitelikli ekonomik ve sosyal politikalar uygulayabileceklerdir. Aksi halde işsizlik, yoksulluk nedeniyle çıkan sorunlar yerel yönetimlerin sürekli olarak çözmeye çalıştığı bu nedenle kaynak ve zaman kaybı yaşadığı sorunlar olacaktır (Karakış, 2009: 168).

■ **Belediyelerin Yoksullukla Mücadelede Sosyal Hizmet ve Sosyal Yardım Faaliyetleri**

Her gün çeşitlenerek artan toplumsal ihtiyaçlar, özellikle de yerel nitelikli ihtiyaçlar, merkezi yönetimce karşılanamaz ve ulaşılamaz hale gelmiştir. Zaten merkezi yönetimin yerel nitelikli hizmetleri üretme ve karşılama çabası var olan bürokratik hantallığın daha da içinden çıkılmaz hale gelmesine sebep olacaktır. Yerel nitelikli ihtiyaçları yerinden birebir görebilen ve karşılama potansiyeline sahip olabilen bir yönetim modeli olarak yerel yönetimleri merkezi yönetimin boşluğunu başarıyla dolduran yönetimler olarak görmekteyiz. Bu anlamda yerel yönetimler merkezi yönetimin asli sosyal görevlerinden boşalan alanı doldurmak gibi bir kamu yükümlülüğü taşımaktadırlar. Dolayısıyla, kamunun sosyal boyutuna ihtiyaç duyan kişinin muhatap bulabileceği tek kamu kuruluşu olarak yerel yönetimler ve özelinde belediyeler kalmaktadır (Kobak, 2006: 67).

Kent yönetiminde temel ve en önemli hizmetler olarak değerlendirilebilecek ekonomik, sosyal, kültürel, sağlık ve spor alanlarındaki hizmetlerin, kent yaşamında toplumsal uzlaşmayı sağlamakla görevli birimler tarafından, kentte yaşayanların istek ve görüşleri doğrultusunda yürütülmesi önemlidir. Bunu sağlamakla öncelikli olarak görevli olan belediyelerin, çağdaş sosyal belediyecilik anlayışının önemli bir uzantısı olan sosyal hizmetler alanında da öncü rol oynamaları ve bu sosyal hizmetlerin yerine getirilmesinde aktif olmaları gerekmektedir (Fidan, 2006: 90). Sosyal belediyecilik "Yerel yönetimlere sosyal alanlarda planlama ve düzenleme işlevi yükleyen, bu çerçevede kamu harcamalarını konut, sağlık, eğitim ve çevrenin korunması alanlarını kapsayacak şekilde sosyal amaca kanalize eden; işsiz ve kimsesizlere yardım yapılması, sosyal dayanışma ve entegrasyonun tesis edilmesi ile sosyo-kültürel faaliyet ve çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan altyapı yatırımlarının yapılması için bilinçli politikalar üretmesini öngören; bireyler ve toplumsal kesimler arasında zayıflayan sosyal güvenlik ve adalet mevhumunu güçlendirmeye yönelik olarak yerel idarelere sosyalleştirme ve sosyal kontrol işlevleri yükleyen bir modeldir" (Akdoğan, 2002: 35).

Belediyelerin sosyal yardımları ayrı bir inceme konusunu oluşturabilecek kadar zengin içeriğe sahiptir. Sosyal yardım, sosyal güvenlikle en geç gelişen ve sosyal politikanın giderek önem kazanan bir aracıdır. Sosyal yardımlar aileleri ve bireyleri yoksulluktan, yoksulluk nedeniyle ve diğer nedenlerle ortaya çıkan sosyal dışlanmadan koruyan ve en son başvurulacak önlemlerdendir. Bu nedenle sosyal yardımların etkin bir şekilde yapılması bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır. Toplumun muhtaç olan bireylerine devlet çeşitli birimleri aracılığı ile aynı ve nakdi yardımlarda bulunarak sosyal yardımlarda bulunurlar. Aynı yardımlar, eğitim, tıbbi bakım ve genel olarak düşkünlerin, ruhsal ve fiziksel açıdan sağlıklı olmayan kişilerin bakımı, yiyecek, giyecek, yakacak, eşya yardımları ile korunmaya muhtaç çocukların bakımını kapsayan geniş bir faaliyet alanını kapsar. Nakdi yardımlar ise katkı gerektirmeyen ya da primsiz olup herkese sağlanan yardımlardır (Karakış, 2009: 188). Bu bağlamda belediyelerin sosyal yardımlar kapsamında özellikle muhtaç kişilere maddi ya da nakdi yardımlar yaptıkları görülmektedir. Sosyal yardımlar, ilgilinin herhangi katkısı bulunmadığı için, primsiz sosyal güvenlik sistemi olarak da adlandırıldığından yardım muhtaç durumdaki kişilere, sosyal gelir sağlanması anlamını taşımaktadır (Karakış, 2009: 168-169).

Türkiye'deki belediyeler sosyal yardım kapsamında en fazla gıda ve giyecek yardımı ile nakit yardımlarında bulunmaktadır. Yoksulluk ve işsizliğin yüksek olduğu

ülkemizde belediyelerin öncelikle halkın beslenme ve giyinme ihtiyacını karşılamaya yöneldiği görülmektedir. Türkiye’de belediyelerin %70’ten fazlasının gıda yardımında, %60’a yakınının giyecek, yarıdan fazlasının da nakit yardımında bulunuyor olması bunun en açık göstergesidir (Aydın, 2006: 87-90). Türkiye’de sosyal belediyecilik kapsamında yapılabilecek yardım ve hizmetler esasında çok olmakla birlikte yoksullukla mücadele kapsamında yapılan yardım ve hizmetleri genel olarak özetle şu şekilde sıralamak mümkündür:

Kimsesizlerin, evsizlerin, sokak çocuklarının ve muhtaç kadınların barınma ihtiyaçlarını karşılamak; öksüzlere çocuk yuvaları ve kreşler yapmak; yaşlılara huzurevleri tesis etmek; sağlık merkezleri, sağlık ocakları, gezici sağlık otobüsleri, ön tanı merkezleri hizmete sokmak; hastaneler civarında hasta yakınları için misafirhaneler oluşturmak; kültür, sanat ve spor tesisleri açmak; tiyatro, sinema, kütüphane ve kültür merkezlerini mahallelere kadar yaygınlaştırmak; fakir, muhtaç ve yaşam mücadelesi veren kesimlere yönelik aş evleri ve imarethaneler

neler kurmak; özürllüler için ulaşım, eğitim ve sosyo-kültürel ortamlarda kolaylık sağlayıcı tedbirler almak; beceri ve meslek edindirme kursları açmak; park-bahçeler ve piknik alanlarını yaygınlaştırmak; doğal dengeyi koruyan ve çevresel şartları düzenlenmiş ucuz konut alanları üretmek; iş kuracak kadın ve gençlere yönelik rehberlik yapmak, makine ve ekipman desteği sağlamak; tanzim satış mağazaları ve ekmek fabrikaları kurmak; gıda, kömür, ilaç, kırtasiye malzemesi yardımı yapmak; toplumsal gruplar, sivil toplum kuruluşları ve kitle örgütlerine rehberlik etmek, onlarla dayanışma ve yardımlaşmayı geliştirmek; gençlerin, engellilerin ve kadınların toplumsallaşmalarını sağlayacak merkezler açmak (Es, 2007: 30-31).

■ Çekmeköy Belediyesinde Sosyal Yardım ve Hizmet Uygulamaları

■ Çekmeköy Belediyesinin Genel Görünümü³

İstanbul Anadolu Yakası’nda önceden Ümraniye’ye bağlı bir belde belediyesi olan Çekmeköy İlçesi, 06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı “Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile 2009 yılında; Ömerli, Alemdağ ve Taşdelen ilk kademe belediyelerinin tüzel kişiliklerinin sona ermesi ve bu belediyelere bağlı 17 mahalle ile 4 köyün katılması ile oluştu. Çekmeköy, İstanbul’un Anadolu yakasındaki 41°03’ kuzey enlemi ve 29°10’ doğu boyları koordinatlarında Alemdağ ormanlarının güney batı kesiminde bulunan Keçiagılı Tepesi’nin güney yamaçlarında kurulmuş ve denizden yüksekliği ortalama olarak 100 metredir. İlçenin kuzeybatısında Beykoz, kuzeydoğusunda Şile, güneybatısında Ümraniye, güneydoğusunda ise Sancaktepe ilçeleri yer almaktadır. 148,08 (14.800 hektar) kilometrekarelik alan üzerine kurulu olan

3) Çekmeköy Belediye Başkanlığı Mali Hizmetler Müdürlüğü “Çekmeköy’ün Sosyo-Ekonomik Yapısı ve Kentsel Yaşam Kalitesi”, İstanbul 2010.

Çekmeköy ilçesi, 178.127⁴ nüfusa sahip olup 17 Şubat 2012 tarihli Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) verilerine göre Çekmeköy'de kilometre-kareye düşen kişi sayısı 1.202 kişidir⁵.

Tablo 11. 17.02.2012 İtibariyle Çekmeköy Nüfus yoğunluğu

GÖSTERGELER	ÇEKMEKÖY
Nüfus	178.127
Yüzölçümü (km ²)	148,08
Nüfus Yoğunluğu (kişi)	1.202

Kaynak: www.tuik.gov.tr, 2011.

Çekmeköy'ün sosyal ve ekonomik yapısının 1970'li yıllara kadar olağan tarihi seyrinde devam ettiği ve nüfus sayısının 300-400 kişi arasında seyrettiği görülmektedir. Bu yıllarda başlayan sanayileşme ve buna paralel olarak yaşanan köyden şehre göç olgusu Çekmeköy'ün de sosyo-ekonomik durumunu ve doğal yapısını etkilemiştir. Bu tarihlerden sonra Çekmeköy'ün nüfusu hızla artmaya başlamış ve gecekondulaşma ile birlikte doğal güzellikleri hızla yok edilmiştir. Sanayi tesislerinin İstanbul içindeki düzensiz dağılımını önlemek amacıyla öngörülen organize sanayi bölgelerinin kurulduğu bölgelerde gözlenen hızlı kentleşmeye paralel olarak Çekmeköy'ün de kentsel gelişimi hızlanmıştır. Özellikle Dudullu Organize Sanayi Bölgesi ve beraberinde ulaşım imkânlarının artması ile Ümraniye ve Çekmeköy sosyo-ekonomik durumları orta ve ortanın altında olan bir nüfus kitlesi için cazibe merkezi olmuştur. Çekmeköy ve çevresinde 1970'li yıllarda artmaya başlayan sanayi ve diğer iş kolları bu bölgeyi cazip hale getirmiş, özellikle İMES ve MODOKO gibi iş yerlerinde çalışan kesimin meskûn oldukları bir yer olmuştur. Yaşanan iç göçe paralel olarak Çekmeköy'ün nüfusu 1990 yılında 13.532, 2000'de 37.502 kişiye ve 2007 yılında bu sayı yaklaşık iki katına çıkarak 70.683 kişiye ulaşmıştır. Yaşanan iç göç neticesinde bölgelerden gelen nüfus oranlarına baktığımızda çeşitli sosyo-ekonomik etkenlerin yanı sıra tarımsal nüfus yoğunluğunun ve işsizliğin yüksek olduğu bölgelerden göç alındığına şahit olmaktayız.

4) TUIK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi(ADNKS) Veri Tabanı: http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_turkiye_ilce_koy_sehir.RDF&p_il1=34&p_ilce1=2052&p_kod=2&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=html

5) İl, ilçe, belediye, köy ve mahallelere göre nüfuslar belirlenirken: Nüfus ve Vatandaşlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT)'nda yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan; idari bağlılık, tüzel kişilik ve isim değişiklikleri dikkate alınmıştır.

■ Çekmeköy Belediyesinin Sosyal Politika Alanındaki Sosyal Yardım Hizmet Uygulamaları⁶

Belediyelerin sosyal uygulamaları artarken, sosyal belediyecilik uygulamalarının bir kısmı standartlaşmakta, bazen de yeni uygulamalar sisteme dâhil edilmektedir. Özellikle büyükşehir belediyelerinde artan kentsel yoksulluğa paralel olarak sosyal hizmetlerin yanında sosyal yardımların da çok hızlı bir şekilde arttığı görülmektedir. (Kesgin, 2008: 108). Çekmeköy Belediyesi 2008 yılında 5747 sayılı Kanun ile kurulmuş çok yeni bir belediye olmasına rağmen sosyal politika alanındaki uygulamalara öncelik veren bir belediyecilik anlayışı ile hizmet vermeye devam etmektedir. Bu bölümde Çekme-

6) Çekmeköy Belediyesi Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü'nün faaliyet ve raporları neticesinde yapılan değerlendirmelerdir.

köy Belediyesinin sosyal yardım uygulamalarına kısaca göz atılacaktır.

Çekmeköy Belediyesi dar gelirli, muhtaç, yoksul, düşkün, kimsesiz ve özürllülere sosyal, sağlık ve ekonomik sorunlarının çözümünde yardımcı olabilmek amacıyla nakdi yardım ve yine Belediye sınırları içinde ikamet eden sosyal yardımlardan yararlanma hakkına sahip bulunan muhtaç kimselere gıda, yakacak, giyecek, kırtasiye, ilaç, tıbbi araç-gereç ile rehabilitasyon amaçlı protez araç-gereçleri gibi aynî yardımlarda bulunmaktadır. Bu çerçevede Çekmeköy Belediyesinin yapmış olduğu sosyal yardım hizmeti uygulamalarını özetlemek gerekirse;

- **Nakdi Yardımlar:** Çeşitli sebeplerle mağdur ve muhtaç duruma düşmüş ve belediyeye müracaat eden ihtiyaç sahibi vatandaşların kayıtlarının alınıp, sosyal durum tespiti yapıldıktan sonra nakdi yardımlar yapılmaktadır. Bu doğrultuda 2010 ve 2011 yılları arasında 840 kişinin nakdi başvurusu kabul edilmiş ve yardımlarda bulunulmuştur.
- **Gıda Yardımları:** İhtiyaç sahibi vatandaşlara yönelik gıda yardımı kapsamında, 2009 yılında 5000 adet kumanya, 2010 yılında 2400'ü Vakıflar Bölge Müdürlüğünden 5000'i ihale ile toplamda 8400 adet kumanya yardımı yapıldı. 2011 yılı Ramazan ayında ihale ile 5000 koli kumanya yardımı da ayrıca yapılmıştır. Yine her ay Vakıflar Bölge Müdürlüğü desteği ile ihtiyaç sahibi ailelere 200 koli kumanya yardımı yapılmaya devam edilmektedir.
- **Eğitim Yardımları:** Çekmeköy İlçe Kaymakamlığının ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün talebi ile 2010 yılında 1000 ve 2011 yılında 1130 öğrencimize sponsor firma

desteği ile kıyafet yardımı yapıldı. 2010 yılında 100 temel eser dağıtıldı. 2011 yılında Üniversite hazırlık öğrencilerine yönelik YGS ve LYS hazırlık kitapları hediye edilmiştir. Bu kapsamda eğitim yardımlarına devam edilmektedir.

- **İhtiyaç Sahibi Vatandaşların Çocuklarının Sünnet Ettirilmesi:** Bu çerçevede 2009, 2010 ve 2011 yılında toplu sünnet şöleni yapılmamıştır fakat ihtiyaç sahibi ailelere Çekmeköy Belediyesi Yardım Sandığı kapsamında nakdi yardım verilerek bu kimselerin çocuklarının sünnet ettirilmeleri sağlanmıştır.
- **Aşevi Hizmetleri:** Çekmeköy Belediyesine ait henüz bir aşevi bulunmamasına karşın 2011 yılında sıcak yemek ve kahvaltı ihtiyacı bulunan muhtaç 25 aileye 50 kişilik tek öğün, 3 çeşit sıcak yemek veya kahvaltı hayırseverlerin de desteği ile verilmiştir ve bu yardımlar devam etmektedir.
- **Asker Ailelerine Yapılan Yardımlar:** Çekmeköy Belediyesi 4109 sayılı Asker Ailelerinden Yardıma Muhtaç Olanlara Yardım Kanunu çerçevesinde bu sosyal yardım görevini yürütmektedir. Bu Kanun gereğince gerekli şartları taşıyan ve istenilen belgeleri hazırlayan asker ailelerine Çekmeköy Belediyesince yardım yapılmaktadır. 4109 sayılı Kanun'un 7'nci maddesine göre yardım yapabilmek için; yardım isteyeceklerin askerin annesi, baba veya çocukları, karısı, kız ve erkek kardeşi (18 yaşından büyük ve öğrenci değilse yardımdan faydalanamamaktadır) olmaları, yardım isteyeceklerin geçiminin er tarafından karşılanıyor olması, mahalli rayice nazaran idare ve ihtiyaçlarını temin edecek ne kendilerinin, ne de askere gidecinin geçim vasıta ve olanaklarının bulunmaması şartları aranmaktadır. Bu sebepler dâhilinde Çekmeköy Belediyesi, vatani görevini yapan askerlerin maddi durumu kötü olan ailelerine sosyal yardım ve destekte bulunmaktadır.
- **Yolda Kalanlar:** Muhtelif zamanlarda müracaat ve bilgilendirilme üzerine yolda kalan kişilere belediye otobüsleriyle gidecekleri yerlere ve yakın ilçe merkezine gönderilmek suretiyle yardımlarda bulunulmaktadır. İl dışına gitmek için bilet veya nakdi yardım talep edenler İstanbul Büyükşehir Belediyesi (Beyaz masa)'ne yönlendirilmektedir.
- **Cenaze-Nüfus İşleri:** İlçe sınırları içerisinde vefat eden vatandaşların ölüm muayeneleri yapılarak mernis ölüm tutanakları tanzim edilmekte ve ilgili nüfus müdürlüğüne gönderilmektedir.
- **Hasta Nakil Hizmetleri:** Çekmeköy Belediyesine müracaat eden hastaların sağlık kuruluşlarına nakledilme ve sağlık kuruluşlarından ikamet ettikleri adreslere bırakılması hizmetleri Çekmeköy Belediyesi ambulanslarınca yaptırılmaktadır.
- **Hasta Kabul, Muayene, Sevk ve Tedavi İşlemleri:** Çekmeköy Belediyesi Sağlık Evi ve Belediye tabipliğine müracaat eden ihtiyaç sahibi olsun olmasın herkesin muayeneleri yapılmaktadır.

- **Çöp Ev Temizliği:** Çekmeköy Belediyesi Zabıta Müdürlüğü ve Sağlık Müdürlüğü ile ortaklaşa olarak ilçe sınırları içerisinde tespit edilen çöp evlerin temizlikleri yapılmaktadır.
- **Sağlık Taraması:** Çekmeköy Belediyesi İBB (İstanbul Büyükşehir Belediyesi) işbirliği ile Turgut Özal Kültür Merkezinde bulunan Kadın Aile sağlığı Mer-

kezinde rutin olarak yürütülen halk sağlığı çalışmaları çerçevesinde; vatandaşın kemik ölçümü, meme kanseri (Mamografi) kontrolü ve kan şekeri taraması yapılmaktadır. Ayrıca Turgut Özal Kültür Merkezi ve Hamidiye Kültür Merkezi'nde halkın bilinçlendirilmesi amacıyla sağlık seminerleri verilmektedir.

• **Çekmeköy Belediyesi Yardım Sandığı:** Çekmeköy Belediyesi, 03/07/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinin (b) bendinin 4 ve 5'inci paragrafı, aynı kanunun 38'inci maddesinin (n) bendi, yine 60'ıncı maddesinin (i) bendi hükümleri doğrultusunda Çekmeköy Belediyesi sınırları dâhilinde ikamet eden ihtiyaç sahiplerine ayni ve nakdi yardımlarda bulunma üzere bir yardım sandığı kurmuştur. Çekmeköy Belediyesi Yardım Sandığı, 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine göre belediye sınırları içinde ikamet eden ihtiyaç sahiplerinin ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla değerlendirme komisyonunun yapacağı araştırma, inceleme sonucunda muhtaç oldukları belirlenen kişileri kapsamaktadır. Yardım Sandığı Yönetmeliğine göre yoksulluğun ölçüsü olarak yoksulluk durumlarını kanıtlayıcı bilgi, belge ve evraklar istenen kişiler arasından daha sonra Çekmeköy Belediyesinin zabıta memurları "durum tespit" incelemesinde bulunur. Durum Tespit incelemesi neticesi oluşturulan dosya Değerlendirme Kurulu'na

sunulur. Değerlendirme Kurulu, muhtaç kişinin tüm subjektif durumlarını da göz önünde bulundurarak dosyayı inceler ve yapılacak yardımın niteliği ve miktarı belirlenmiş olur.

- **Kardeş Aile Projesi:** Çekmeköy Belediyesi ilçe sınırları içerisindeki mağdur ve muhtaç vatandaşlar ile hayırsever insanları bir araya getirmeyi amaçlayan Kardeş Aile Projesi kapsamında, 87 aileye kira desteği, sokakta kalan kimsesiz 4 aileye ev eşyası ve

kira desteği, 10 öğrenciye belirli süre ve miktarda eğitim yardımı yapmıştır. Bu proje kapsamında hayırseverlerin desteği ile ihtiyaç sahibi vatandaşlara 200 adet halı yardımı da yapılmıştır.

- **İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları:** 2011 yılı içerisinde sosyal yardım ve hizmet başvurusunda bulunan vatandaşlara sunulan yardım ve hizmetler sonucunda vatandaşlarda ortaya çıkan sosyal değişme, içerme ve güçlenme durumunun izlenmesi gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda sürekli gıda yardımı yapılan haneler değiştirilmiştir. Benzeri bir şekilde nakdi yardım verilen hane sayısında da değişiklikler söz konusu olmuştur. 87 haneye barınma yardımı belirli süreler ile yapılmış, 46 hanenin süreleri uzatılmış, yardımlar devam etmiştir. Çekmeköy Belediyesi tarafından hazırlanan 8 adet İnceleme Raporu doğrultusunda muhtaç, güçsüz ve dezavantajlı çocuk, kadın ve yaşlılar tespit edilerek SHÇEK başta olmak üzere ilgili idari birime yönlendirilmiştir. İşsiz olduğu için başvuruda bulunan vatandaşların acil ihtiyaçları karşılandıktan sonra, Çekmeköy Belediyesi bünyesinde oluşturulan *İstihdam Masası – İŞKUR Hizmet Noktası*'na iş gücü olarak değerlendirilmek üzere yönlendirilmişlerdir.

Çekmeköy ilçesinin bir cazibe merkezi haline gelmesi ile birlikte günden güne artan nüfusuna paralel olarak sosyal yardım faaliyetleri de günden güne çeşitlenerek artmaya devam etmektedir. Çekmeköy Belediyesi, ihtiyaç sahibi kimselere dönük olarak doğrudan ve dolaylı olarak birçok hizmeti yerine getirmekte, bunun yanında sosyal yardım ve sosyal hizmet alanındaki faaliyetlerini yıldan yıla arttırmakta ve bu faaliyetler bütçe miktarları arasında her geçen yıl önemli bir harcama kalemini oluşturmaktadır. Şunu da özellikle belirtmek gerekir ki, Çekmeköy Belediyesinin yapmış olduğu sosyal yardımlar siyasal etkinlikten uzak olarak ilçe sınırları içindeki tüm ihtiyaç sahibi kimseleri kapsayacak şekilde yürürlükteki mevzuata uygun, tamamen bilimsel temeller esas alınarak formel düzeyde belirlenmiş belgelerin sunulmasıyla yapılmaktadır.

■ Sonuç

Halka en yakın kurumlar olan belediyeler, yoksulların içinde bulundukları sorunlara karşı çözüm sağlayacak kurumların başında gelmektedir. Türkiye’de kentsel hizmetlerin sağlanmasının yanı sıra sosyal politikalardan sorumlu bir belediyeçilik anlayışının yaygınlık kazanmaya başlamasıyla sosyal politikalar üretme ve bunları yaşama geçirme noktasında belediyelerin merkezi idarelere göre daha etkin olduğunu görmekteyiz. Ancak bu etkinlik bir yere kadar olup, belediye yönetiminin idari ve mali kaynaklarının yeterliliği ile doğru orantılıdır. Günümüz dünyasında sosyal talepler her geçen gün çeşitlenmekte ve artmaktadır. Buna paralel olarak yoksul kesimin ekonomik ve sosyal durumlarının iyileştirilmesi

amacını taşıyan sosyal harcamalar da o denli artmaktadır. Bu nedenle yoksunlukla/yoksullukla mücadeleyi hedef alan sosyal belediyeçiliğin gerçekleştirilebilmesi için her

şeyden evvel belediye yönetimlerinin yeterli mali ve idari imkânlarla kavuşturulması gerekmektedir. Yerel yönetimleri güçlendirmek ve demokrasinin beşiği haline getirebilmek adına merkezden daha çok yetki devredildiği doğrudur; ancak buna denk mali ve idari kaynak sağlanamıyorsa sosyal hizmet sunumu da o denli zorlaşmaktadır. Türkiye’de yeterli mali kaynaklara sahip belediyelerin yerel düzeydeki sosyal politikaları başarılı bir şekilde yerine getirdiklerini görürken yeterli mali kaynak ve nitelikli personelden mahrum belediyeler için maalesef bunu söylemek çok zordur. Türkiye’de sosyal belediyecilik uygulamaları anlamında belediyelere kanunlarla çok geniş yetkiler verilmiş olsa da, mali kaynakların yetersizliği sebebiyle uygulamaların yaygınlığı henüz arzu edilen noktadan uzaktır. Zaten özellikle mali kaynakların yetersizliği sebebiyledir ki birçok yerel yönetici, sosyal politikaların önemini anlamakta güçlük çekmekte ve bu hizmetleri çoğu zaman “*zaten kısıtlı olan mali imkânlar rağmen yürütülen gereksiz harcama*” olarak görmektedirler. Belediyelerin kuruluş amaçlarından ve önceliklerinden olan insanların insanca yaşama değerlerini yakalaması olduğuna göre, belediyeler sosyal politika uygulamalarını üretip gerçekleştirirken kaynaklarına oranla bütçelerinden oldukça yüksek olan bu miktarlarını yine de bu alana kaydırmaya devam edeceklerdir. Belediyelerin sosyal politikacılık anlayışlarının bir gereği olarak kaynaklarına oranla bütçelerinden oldukça yüksek bir miktarı bu alana kaydırmaları yerel düzeyde bu harcamaların “*gereksiz harcamalar*” olarak görünmediğinin ayrıca bir kanıtıdır.

Kaynakça

- AKDOĞAN, Yalçın. “Ulusal Soruna Yerel Çözüm: Sosyal Belediyecilik”, Eminönü Bülteni, Şubat Sayısı, İstanbul, 2002.
- ALTINKAYA, Ömerül Faruk. “Adana İli Örneğinde Gecekondulaşma Göç ve Terörizm”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi A.B.D., Niğde 2009.
- AYDIN, Murat. “Yeni Yasal Düzenlemeler Çerçevesinde Türkiye’de Belediyelerin Sosyal Politika Alanındaki Görev Ve Deneyimlerinin Değerlendirilmesi (Zeytinburnu Örneği)”, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bil. Enst. Maliye A.B.D. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2006.
- BEKEN, Hikmet Gülçin. “Yoksulluk Olgusuna Kavramsal Bir Bakış”, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat A.B.D. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2006.
- CÖMERTLER, Necmiye. “Kadının Penceresinden Yoksulluk”, V. Aile Surası Aile ve Yoksulluk Bildirileri Ankara, 2004.
- ÇEKMEKÖY BELEDİYE BAŞKANLIĞI. “Çekmeköy’ün Sosyo-Ekonomik Yapısı ve Kentsel Yaşam Kalitesi”, İstanbul 2010.
- DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı: “Gelir Dağılımının İyileştirilmesi ve Yoksullukla Mücadele Özel İhtisas Komisyonu Raporu”, DPT Yayınları, Ankara 2001.
- DUMANLI, Recep. “Yoksulluk ve Türkiye’deki Boyutları”, DPT Yayınları, Ankara 1996.
- ECEVİT, Yıldız ve S. Türkyılmaz, “Kentlerde Kadın Yoksulluğuna Toplumsal Cinsiyet Bakış Açısıyla Yaklaşım: Kavramsal ve Metodolojik Vurgular”, Yoksulluk, Kent Yoksulluğu ve Planlama, Dünya Şehircilik Günü 26. Kolokyum, Ankara, TMMOB SPO, 2002.
- ES, Muharrem ve Tuncay Güloğlu, “Bilgi Toplumuna Geçişte Kentleşme ve Kentsel Yoksulluk: İstanbul Örneği”, Bilgi Dergisi, değişim yayınları, İstanbul 2004.
- ES, Muharrem. “Kentsel Yoksulluğun Azaltılmasında Sosyal Belediyeciliğin Rolü”, Kent Üzerine Düşünceler, Yerel Siyaset Dergisi, Aralık 2007.
- FİDAN, Ali. “Sosyal Politikaya Katkısı Açısından 5393 sayılı Belediye Kanunu”, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bil. Enst. Çalışma Ekonomisi A.B.D. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2006.
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI STRATEJİ MERKEZİ, Yerel Yönetimler Sosyal Hizmet Rehberi, Yayın No: 6, Ankara, Temmuz 2005.
- KARAKIŞ, Engin. “Küreselleşen Dünya Yönetiminde Yerel Yönetimler Bağlamında Sosyal Politika”, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri A.B.D., Yönetim ve Çalışma Sosyolojisi Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sivas 2009.
- KESGİN, Bedrettin. “Yoksulluğa Yerel Müdahale “Sosyal Belediyecilik” Karşılaştırmasında Eminönü ve Beşiktaş Belediyeleri Örnekleri”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi A.B.D., İstanbul, 2008.
- KOBAK, Kadriye. “Yerel Yönetimlerin Yoksullukla Mücadelede Uyguladığı Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Programları”, Anadolu Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir 2006.
- KOBAK, Kadriye. “Yerel Yönetimlerin Yoksullukla Mücadelede Uyguladığı Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Programları”, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri A.B.D. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir 2006.
- KULE, Hüner. “Kentsel Yoksulluk ve İzmit’te Yoksulluk Yansımaları”, Kocaeli Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi A.B.D. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli 2004.
- KURŞUNCU, Hatice. “Kentsel Yoksulluk: Diyarbakır Aziziye Mahallesi Örneği”, Ankara Üniversitesi Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi A.B.D. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2006.
- YELDA, Sevim. “Terör Nedeniyle Elazığ’a Göç Edenlerin Sorunları Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ 2000.
- http://rapor.tuik.gov.tr/reports/rwserver?adnksdb2&ENVID=adnksdb2Env&report=wa_turkiye_ilce_koy_sehir.RDF&p_il1=34&p_ilce1=2052&p_kod=2&p_yil=2011&p_dil=1&desformat=html TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Veri Tabanı (17.02.2012)
- <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=6365> (13.05.2011) TÜİK, “2009 Yoksulluk Çalışması Sonuçları”, Haber Bülteni, Sayı: 3, T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Yayınları, 06 Ocak 2011, s. 1.
- http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?tb_id=57&ust_id=16 (13.05.2011)

TBB BELEDİYE AKADEMİSİ EĞİTİMLERİ DEVAM EDİYOR

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından belediyelerin atanmış ve seçilmiş görevlilerine yönelik olarak verilen eğitimler Eylül ayında da tüm hızıyla devam etti.

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından belediyelerin atanmış ve seçilmiş görevlilerine yönelik olarak verilen eğitimleri hız kesmeden devam ediyor. Birliğimiz Eylül ayı boyunca belediye birlikleriyle işbirliğinde mevzuat bilgilendirme toplantıları düzenledi. Birliğimiz; 03-05 Eylül'de Konya Belediyeler Birliğiyle, 06-08 Eylül'de Pasinovası Belediyeler Birliğiyle, 17-19 Eylül'de İç Anadolu Belediyeler Birliğiyle, 25-27 Eylül'de Doğu Anadolu Belediyeler Birliğiyle toplam dört adet mevzuat konulu seminer gerçekleştirdi. Belediye başkanları ve meclis üyelerine yönelik olarak düzenlenen toplantıda uzmanlar Kamu İhale Mevzuatı, Doğrudan Temin Yöntemi, Afet Yasası ve İş Güvenliği gibi konularda sunumlar yaptı.

■ 03-05 Eylül 2012

Türkiye Belediyeler Birliğinin Belediye Akademisi kapsamında ve Konya Belediyeler Birliği ile işbirliğinde düzenlediği mevzuat konulu seminer 03-05 Eylül tarihlerinde yapıldı. Konya Belediyeler Birliğine üye belediyelerin başkanları, başkan yardımcıları ve meclis üyelerinin katılımıyla gerçekleşen toplantının açılış konuşmasını Birliğimiz Genel Sekreter Yardımcısı

Cevdet Sökmen yaptı. Toplantının birinci gününde TBB Genel Sekreter Yardımcısı Cevdet Sökmen "Belediye Memurları ile Toplu Sözleşme Yapılması ve Sosyal Denge Tazminatı"; TBB İnsan Kaynakları Müdürü H. İbrahim Azak ise "Personel Giderlerinin Yasal Sınırı" başlıklı birer seminer verdi. İkinci gün verilen Marmara Üniversitesi İİBF Dekanı Prof. Dr. Recep Bozlağan'ın "Liderlik ve Takım Çalışması" ve üçüncü gün TBB İmar ve Şehircilik Müdürü Ayşe Ünal'ın verdiği "6306 sayılı Afet Yasası ve Belediye Uygulamaları" adlı seminerlerle toplantı sona erdi.

■ 06-08 Eylül 2012

Birliğimizin, Pasinovası Belediyeler Birliği ile işbirliğinde gerçekleştirdiği mevzuat konulu seminer 06-08 Eylül tarihlerinde gerçekleştirildi. Toplantının açılış konuşmalarını Pasinovası Belediyeler Birliği Başkanı Ünsal Sertoğlu ve Türkiye Belediyeler Birliği İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürü Halil İbrahim Azak yaptı. Toplantıda iş sağlığı ve güvenliği, proje dön-

güsü yönetimi ve kamulaştırma gibi konularda seminerler verildi.

■ 17-19 Eylül 2012

TBB ile İç Anadolu Belediyeler Birliği işbirliğinde belediye başkan ve meclis üyelerine yönelik olarak düzenlenen mevzuat semineri 17-19 Eylül 2012 tarihleri arasında Antalya'da yapıldı. Açılış konuşmalarını İç Anadolu Belediyeler Birliği adına Birlik Müdürü Salim Çoruk ve Birliğimiz Genel Sekreter Yardımcısı Cevdet Sökmen'in yaptığı seminer, yaklaşık 250 kişinin katılımı ile gerçekleşti. Açılış konuşmasında Birliğimizin faaliyetleri hakkında katılımcıları bilgilendiren TBB Genel Sekreter Yardımcısı Cevdet Sökmen "Belediye Memurları ile Toplu Sözleşme Yapılması ve Sosyal Denge Tazminatı" ve "Belediye Başkan Vekili" başlıklı seminerler verdi.

■ 25-27 Eylül 2012

Doğu Anadolu Bölgesi belediyelerinin bir araya geldiği, Türkiye Belediyeler Birliği ile Doğu Anadolu Belediyeler Birliği işbirliğinde düzenlenen mevzuat konulu seminer 25-

27 Eylül tarihleri arasında gerçekleşti. Açılış konuşmalarını Doğu Anadolu Belediyeler Birliği ve Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanı Av. Ahmet Küçükler ile Birliğimiz Genel Sekreter Yardımcısı Cevdet Sökmen'in yaptığı seminere yaklaşık 200 kişi katıldı. Birliğimiz Genel Sekreter Yardımcısı Cevdet Sökmen "Belediye Memurları ile Toplu Sözleşme Yapılması ve Sosyal Denge Tazminatı" ve "Belediye Başkan Vekili" başlıklı sunumları ile katılımcıları bilgilendirdi.

EYLÜL AYI LOBİ FAALİYETLERİMİZ

Türkiye Belediyeler Birliği ülkemizdeki *bütün belediyeleri (2950) temsil etmek üzere 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 20'nci maddesi hükmüne göre ulusal düzeyde kurulmuş **tek yerel yönetim birliğidir**. Belediyelerin tamamının *doğal üye* olduğu Birliğimizin görevleri arasında; belediyelerin *menfaatlerini korumak*, belediyelerle ilgili yasa hazırlıklarında *görüş bildirmek* de yer almaktadır.*

Bu kapsamda Birliğimizce belediyelerle ilgili mevzuat hazırlıklarında **görüş ve öneriler** hazırlanarak *ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirilmekte ve bu amaçla yapılan toplantılara katılım sağlanmakta*, gerek yazılı gerekse sözlü olarak görüş verilerek parlamentoda **belediyelerimizin sesi** olunmaktadır.

Eylül 2012 döneminde belediyelerimizi ilgilendiren gelişmeler şöyledir:

■ Harcamalara Katılma Paylarına İlişkin Görüş

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 86 ila 94 maddelerinde harcamalara katılma payları düzenlenmiş olup; söz konusu Kanun'un 89'uncu maddesinin (b) bendinde belediyelerin görüşü alınmak suretiyle, harcamalara katılma paylarını 1/2'ye (peşin ödemede 1/3'e) kadar indirmeye, pay çeşitlerine göre ayrı ayrı olmak üzere İçişleri Bakanlığı'nca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarını da dikkate almak suretiyle belediyeler itibariyle tespit etmeye ve 93'üncü maddenin birinci fıkrasında ilgili belediyelerin teklifi üzerine ödeme süresini 5 yıla (peşin ödemelerde bir yıla) kadar uzatmaya ve buna göre taksit sürelerini tespit etmeye Bakanlar Kurulu'nun yetkili olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün Birliğimize iletilen 21/06/2012 tarih ve B.05.0.MAH.0.01.01.00/16565 sayılı yazısında, gayrimenkul sahiplerine ödeme kolaylığı sağlanması açısından harcamalara katılma paylarının indirilmesi ve ödeme sürelerinin uzatılması için Bakanlar Kurulu Kararı alınıp alınmamasına ilişkin Birlik görüşü sorulmuş, belediyelerimiz adına Bakanlığa verilecek görüşe esas olmak üzere anket hazırlanarak bütün belediyelerimize gönderilmiştir.

Belediyelerimizden gelen görüşler ve anket sonuçları esas alınarak harcamalara katılma paylarının indirilmesi ve ödeme sürelerinin uzatılması yönünde görüşümüz Mahalli İdareler Genel Müdürlüğüne iletilmiştir.

■ SGK İdari Para Cezalarına İlişkin Yazı

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 11'inci maddesinin altıncı fıkrasında; valiliklerin, belediyelerin ve ruhsat vermeye yetkili diğer kamu ve özel hukuk tüzel kişilerinin, yapı ruhsatı ve diğer tüm ruhsat veya ruhsat niteliği taşıyan işlemlerine ilişkin bilgi ve belgeleri ile varsa bunların verilmesine esas olan istihdama ilişkin bilgileri, verildiği tarihten itibaren bir ay içinde SGK'ya bildirmekle yükümlü oldukları hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un uygulanmasına ilişkin olarak 01/09/2012 tarihli ve 28398 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşveren Uygulama Tebliği'nde de benzer bir düzenleme yer almaktadır.

Burada bahsedilen düzenlemelerde ruhsatların "verildiği tarih"ın nasıl anlaşılması gerektiğine ilişkin bir açıklama olmadığından, ihtilaf yaşanmakta ve belediyelere idari para cezaları kesilmektedir.

Bu durum belediyelerin iş süreçleri ve yasal dayanakları ile uyum sağlamakta ve belediyelerimizin yoğun yakınmalarına neden olmaktadır.

Gerek imar mevzuatı ve gerekse işyeri açma mevzuatına istinaden yapılan ruhsat taleplerinin belediyelere bildirilmesi ile birlikte bu talepler kayıtlara alınmakta, bilahare ilgili mevzuatında öngörülen süreler içinde gerek evrak ve gerekse mahallinde yapılan tetkiklerde ruhsat verilmesinde sakınca bulunmaması halinde ruhsat tanzim edilerek, imzaya yetkili makam tarafından imzalanmaktadır.

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmeliğin 11'inci maddesinde resmi yazı tarihinin "yazının yetkili amir tarafından imzalanarak ilgili birimden sayı verildiği tarih" olarak belirtildiği, bu kapsamda SGK tarafından ruhsat müracaat

tarihi esas alınarak kesilen idari para cezalarının uygulamada sorun teşkil ettiği, 5510 sayılı Kanun ve İşveren Uygulama Tebliği'nde yasal düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin yazımız Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına iletilmiştir.

■ İzin Sürelerinin Hesaplanmasına İlişkin Yazı

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 99'uncu maddesinde memurların haftalık çalışma süresinin genel olarak 40 saat olduğu ve bu sürenin cumartesi, pazar günleri tatil olmak üzere düzenleneceğinin ifade edildiği, 657 sayılı Kanunu'nda açık bir hüküm bulunmaması nedeniyle yıllık izinlerin ve mazeret izinlerinin süresinin hesabında sorunlar ortaya çıktığı, cumartesi ve pazar günlerinin de izin süreleri içinde değerlendirildiği, bu kapsamda izinlerin hesabında hafta tatili günlerinin sayılıp sayılmayacağına ilişkin görüş talebimiz Devlet Personel Başkanlığına iletilmiştir.

ÖĞRENMEK İSTEDİKLERİNİZ

Sorularınızı www.tbb.gov.tr adresinde yayınlanan web sitemizin sağ alt köşesinde bulunan "Soru Cevap Formu"nu online doldurarak Birliğimize iletebilirsiniz.

SGK MEVZUATI

Vahap KARAÇAY

Durucasu Belediye Başkanı / Yazıhan / MALATYA

506 sayılı Kanun'un geçici 20'nci maddesi kapsamında 2001 yılında emekli oldum, ilk defa 2009 yılında belediye başkanı seçildim. Sosyal güvenliğim konusunda ne gibi işlem yapılmalıdır?

Mahmut ÇOLAK

Personel ve Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi) / TBB

Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun "bankalar, sigorta şirketleri, ticaret ve sanayi odaları ve borsalar" başlıklı Geçici 20'nci maddesine göre, söz konusu işyerlerinde çalışanların sigortalılığı SSK (4/1-a) kapsamında sağlanmaktadır. Bu kapsamda emekli olduğunuza göre, iki seçeneğiniz bulunmaktadır.

Bu seçeneklerden birincisi, emekli aylığınızı kestirmek suretiyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükmü çerçevesinde, zorunlu olarak 4/1-c kapsamında (Emekli Sandığı) sigortalı olmak, ikincisi ise emekli aylığınızı kestirmeden hem emekli aylığınızı hem de belediye başkanlığından dolayı belediye başkanı ödeneğini almanızdır.

Fatma GÖRGEN

Yeşilköy Belediye Başkanı / HATAY

Bir belediye başkanımız 2004-2009 devresinde belediye başkanlığı yapmıştır. Bu başkan 2004 yılı öncesi ve belediye başkanlığı döneminde Bağ-Kur kapsamında prim ödemiştir. Bu başkanımız makam ve görev tazminatından yararlanabilir mi?

Mahmut ÇOLAK

Personel ve Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi) / TBB

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri" başlıklı geçici 4'üncü maddesinin on birinci fıkrası hükmü "Bu Kanun'un yürürlük tarihinden önce, seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olup, bu Kanun'un yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı Kanun'un bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68'inci maddesine göre makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı ödenenler hariç olmak üzere, sos-

yal güvenlik kanunlarına göre emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanlardan; 5434 sayılı Kanun'un bu Kanun'la yürürlükten kaldırılan 39'uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarına haiz olanlara, bu Kanun'un yürürlük tarihinden itibaren, bu kişilerden ilgili Kanun'un yürürlük tarihi itibarıyla 5434 sayılı Kanun'un bu Kanun'la yürürlükten kaldırılan 39'uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarına haiz olmayanlara ise bu şartları haiz oldukları tarihten itibaren 5434 sayılı Kanun'un bu Kanun'la yürürlükten kaldırılan ek 68'inci maddesinde belirtilen şartlarda dikkate alınarak, emsali belediye başkanının almakta olduğu makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı tutarı, almakta oldukları emeklilik veya yaşlılık aylıklarına ilâve edilmek suretiyle ödenir. Bu Kanun'un yürürlük tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olup, bu Kanun'a göre sigortalı iken yaşlılık aylığı bağlananlardan; 5434 sayılı Kanun'un bu Kanun'la yürürlükten kaldırılan 39'uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarına haiz olanlara bu Kanun'un geçici 2'nci ve geçici 4'üncü maddeleri hükümleri de dikkate alınarak bu fıkra da belirtilen şartlar dâhilinde söz konusu tazminatlar aylıklarına ilâve edilmek suretiyle ödenir. Bu Kanun'un yürürlük tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olanlardan ölenlerin bu Kanun'un 32'nci maddesinde belirtilen şartlara sahip olmaları halinde, 5434 sayılı Kanun'un bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68'inci maddesinde belirtilen şartlar da dikkate alınarak, hak sahiplerine bu Kanun'un 34'üncü, geçici 1'inci, geçici 2'nci ve geçici 4'üncü maddeleri hükümlerine göre söz konusu tazminatlar bu Kanun'un yürürlük tarihinden önce ölenler için bu Kanun'un yürürlük tarihinden itibaren, bu Kanun'un yürürlük tarihinden sonra ölenler için ise ölüm tarihinden itibaren ölüm aylıklarına eklenmek suretiyle ödenir. Bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olanlardan; malûllük aylığı almakta olanlar ile malûllük aylığına hak kazanacaklar 5434 sayılı Kanun'un bu Kanun'la yürürlükten kaldırılan 39'uncu maddesinde belirtilen aylık bağlamaya ilişkin şartlar dikkate alınmaksızın yukarıda belirtilen tazminat haklarından yararlandırılır. Bu fıkra ya göre tazminat tutarları ödendikçe hazineden tahsil edilir." şeklinde düzenlenmiştir.

5510 sayılı Kanun'un geçici 4'üncü maddesi ile belediye başkanları arasında farklılığın giderilmesi amaçlanmıştır. Ancak yine de bir sınırlama koyularak 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden önce belediye başkanı olarak görev yapma ve 5434 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesinde öngörülen emekli aylığına hak kazanma şartları getirilerek, 5434 sayılı Kanun'un Ek 68'inci maddesinde yer alan makam ve temsil veya görev tazminatlarından yararlanmaları sağlanmıştır. Bu şartlar yalnızca Sosyal Sigortalar ile Bağ-Kur'dan yaşlılık aylığı almakta olanlar için geçerli bir şart olup, Emekli Sandığı'ndan emekli aylığı bağlanması hakkını kazananlar için geçerli bir şart olmamaktadır. Zira Emekli Sandığı'ndan aylık almaya hak kazananlar bu şartları yerine getirmiş bulunmaktadır. Tek ve önemli bir farklılık 5434 sayılı Kanun'a göre emekli aylığına hak kazanan ve emeklilik işlemleri gerçekleştirilen belediye başkanlarının 5434 sayılı Kanun'un Geçici 205'inci maddesinde yer alan ve kademeli geçişi öngören hükümlerden yararlanarak yaş süresini (58, 60 veya 61 yaşlarını doldurmadan emekliliğe daha genç yaşlarda hak kazanabilmeleri) daha önce tamamlamalarına yönelik düzenlemedir.

5510 sayılı Kanun'la getirilen yeni uygulamadan SSK veya Bağ-Kur'dan yaşlılık aylığı almakta olanlar ile yaşlılık aylıkları bağlanacak olanlarda aranılacak şartlar 5434 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesinde yer alan şartlara bağlı kılınmıştır. Söz konusu maddedeki şartlar ise,

- Kadın ve erkek iştirakçi için 25 hizmet yılının (9000 gün) doldurulması, aynı zamanda kadın ise 58, erkek ise 60 yaşının doldurulması veya,
- Kadın, erkek 15 hizmet yılının (5400 gün) doldurulması, aynı zamanda 61 yaşın doldurulması, şartlarıdır.

Yukarıda sözü edilen tazminatlardan yararlanma şartları dikkate alınarak bu tazminatlardan kimlerin nasıl yararlanacağına aşağıda yer verilmiştir.

- 01.10.2008 tarihinden önce, seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olanlardan, 5434 sayılı Kanun'un ek 68'inci maddesine göre makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı ödenenler hariç olmak üzere, 01.10.2008 tarihi itibarıyla Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar veya Bağ-Kur'dan emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanlara;

1. 5434 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarına haiz olmaları şartıyla 01.10.2008 tarihinden itibaren,
2. 5434 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarına haiz olmayanlara, bu şartları haiz oldukları tarihten itibaren;

Durumlarına göre 5434 sayılı Kanun'un ek 68'inci maddesinde belirtilen şartlar dikkate alınarak, emsal belediye başkanının almakta olduğu makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı tutarı, almakta oldukları emeklilik veya yaşlılık aylıklarına ilâve edilmek suretiyle ödenecektir.

- 01.10.2008 tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olmak şartıyla, 5510 sayılı Kanun'a göre sigortalı iken yaşlılık aylığı bağlanacaklardan, 5434 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarını taşıyanlara bu şartları taşıdıkları tarihten itibaren,
- 01.10.2008 tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olanlardan,
 1. 01.10.2008 tarihinden önce ölenler için 01.10.2008 tarihinden itibaren,
 2. 01.10.2008 tarihinden sonra ölenler için ise ölüm tarihinden itibaren;

Diğer şartları da taşıyan hak sahiplerine hisseleri oranında ölüm aylıklarına eklenmek suretiyle ödenecektir.

01.10.2008 tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olanlardan; malullük aylığı almakta olanlar ile malullük aylığına hak kazanacaklar 5434 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesinde belirtilen aylık bağlamaya ilişkin şartlar dikkate alınmaksızın makam ve temsil veya görev tazminatından yararlandırılacaklardır. Örneğin; 2008 yılı ekim ayından önce belediye başkanlığı yapmış bir SSK emeklisinin prim ödeme gün sayısı 9000 günün altında ise yaşlılık aylığını keserek tekrar çalışmaya başlayıp prim gününü 9000 güne tamamlarsa Emekli Sandığı emeklisi belediye başkanlarına ödenen tazminatları almaya hak kazanır. Yine, Emekli Sandığı emeklisi belediye başkanlarına ödenen tazminatları alabilmek için 9000 gün prim ödeme gün sayısı bulunmayan ve 6.000 gün prim ödemesiyle yaşlılık aylığı bağlanmış bir SSK emeklisi ise 5400 gün şartının tamamlamış olduğundan 61 yaşını doldurduğu tarihte başvurarak, takip eden aybaşından itibaren tazminatları almaya başlar.

Servet KARAMAN

Karaköy Belediye Başkanı / Kale / DENİZLİ

2009 yılında ilk olarak belediye başkanı seçildim. 2009 yılı öncesinde vergi mükellefiyetim nedeniyle 2009/10. ayı itibariyle Bağ-Kur'dan emekli oldum. 29.03.2011 tarihinde 4/1-c kapsamında sigortalı yapıldım. 4/1-c'den çıkmak istiyorum. Çıkabilir miyim?

Mahmut ÇOLAK

Personel ve Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi) / TBB

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesi hükmüne göre, 2008 yılı Ekim ayı başından sonra belediye başkanları zorunlu 4/1-c (Emekli Sandığı) kapsamında sigortalı sayılmışlardır. Bu tarihten önce, belediye başkanlarının tercihiyle istediği sigortalılık hali (SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı) ile ilişkilendirilebiliyordu. 2009 yılı Ekim ayında Bağ-Kur kapsamında emekli olmanız nedeniyle, emekli aylığınızı kestirip 4/1-c kapsamında sigortalı olarak bildiriminizin bugüne kadar yapıldığı anlaşılmaktadır. Söz konusu 4/1-c kapsamındaki sigortalılık halinden çıkabilmeniz ancak belediye başkanlığı görevinizin sona ermesine bağlıdır.

PERSONEL MEVZUATI

Mustafa BENLİ*Harita Teknikeri / Tokat Belediyesi / TOKAT*

Tokat Belediyesinde 16 yıldır görev yapmaktayım, Tokat Belediyesinde şu anda 20 adet müdürlük bulunmakta ve bunun 12-13 tanesindeki müdürler vekâleten olup, 2 yıllık yüksekokul ve lise mezunudurlar. Belediyemiz 10-12 yıldır müdürlük kadrosu için sınav açmamakta, benim sorum görevde yükselme sınavı için mahalli idarelere nasıl müracaat edilebilir? Bireysel olarak müracaat yapılabilir mi?

Adem DİNÇ*Devlet Personel Uzmanı / Başbakanlık*

Boş bulunan kadrolara nitelikleri uyanlardan vekâleten atama yapılabilir. Nitelikleri uymayanlar ise görevlendirme suretiyle vekâlet ettikleri kadrodan vekâlet veya zam tazminat farkından yararlanmayarak o görevi tedviren yürütebilirler. Belediyenizde lise mezunu birinin müdürlük kadrosuna vekâleten atanması mümkün değildir. Çünkü o görevi yürütmeye öğrenim açısından gereken şartları taşımamaktadır. 2 yıllık yüksekokul mezunlarının ise vekâleten atanmalarında bir sakınca olmayıp, 1999 yılından önce 2 yıllık yüksekokulu bitirmeleri ve görevde bulunmaları koşuluna bağlı olarak vekâlet ettikleri müdürlük kadrolarının mali haklarından yararlanabilmeleri mümkündür. Ancak 2 yıllık yüksekokuldan 1999 yılından sonra mezun olanların vekâlet ettikleri ve asaleten atanmada 4 yıllık üniversite mezunu şartı aranan müdürlük kadrolarının mali haklardan yararlanmaları mümkün olamayacaktır. Bu durumda olan kişilerde vekâleten atansalar bile atandıkları müdürlük kadrolarının vekâlet aylığı veya zam ve tazminat farklarından yararlanamayacaktır.

Diğer taraftan; 04.07.2009 tarihli ve 27278 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin" 10'uncu maddesinde; görevde yükselme eğitiminin ilanı ve başvuru" şartları düzenlenmiştir. Buna göre;

"(1) Görevde yükselme suretiyle atama yapılacak boş kadroların sınıfı, unvanı, derecesi, hangi birimde bulunduğu, aranacak şartlar ve son başvuru tarihi ile eğitimin yeri ve zamanı görevde yükselme eğitim programının başlamasından en az bir ay önce bütün teşkilat birimlerine duyurulur.

(2) Görevde yükselme eğitime ilişkin duyuru üzerine başvuruda bulunanların dilekçeleri, ilgili birimler vasıtasıyla yetkili ve görevli birime iletilir. Aylıksız izinde bulunan kurum personeli, başvuru tarihinin son günü itibarıyla görevlerine dönmek istediklerine ilişkin dilekçe vermeleri halinde duyurulan kadrolar için başvuruda bulunabilir.

(3) Başvurular, ilanda belirtilmesi şartıyla elektronik ortamda da yapılabilir. Başvuruda bulunanların gerekli şartları taşıyıp taşımadıkları görevli birim tarafından incelenir ve eğitime katılması uygun görülen adaylara bu Yönetmeliğin ekinde yer alan fotoğraflı ek-3'de düzenlenen eğitime katılma belgesi verilir. Görevde yükselme eğitime katılması uygun görülmeyenlere ise durumu yazı ile bildirilir.

(4) Görevde yükselme eğitime katılacakların sayısı, atama yapılacak boş kadro sayısının üç katını geçemez. Üç katından az istekli bulunması halinde durumu uygun olan bütün personelin eğitime alınması sağlanır. Duyurulan kadro sayısının üç katından fazla personelin başvurması halinde, bu Yönetmeliğin ekinde yer alan ek-1'de düzenlenen personel değerlendirme formunda belirtildiği şekilde puanlama yapılmak suretiyle, toplam puanı en fazla olandan başlamak üzere kadro sayısının üç katı kadar personel belirlenerek eğitime alınır. Ancak, yapılan puanlama sonunda eşitlik olması halinde, sırasıyla öğrenim düzeyi yüksek, hizmet süresi fazla ve son sicil notu yüksek olana öncelik verilir.

(5) Daha önce atanmak istediği kadro için düzenlenen görevde yükselme eğitime katılan ve başarısız olan personel ile bu sınava katılmayan veya sınavda başarılı olup da müteakip sınava kadar atanmamış

olan personel, yeniden görevde yükselme eğitimi ve sınavına katılmadan ilan edilen boş kadrolara atanamaz" hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca; anılan Yönetmeliğin 11'inci maddesinde ise, "Görevde yükselme eğitimine katılacakların belirlenmesi" yer almaktadır. Buna göre;

"(1) Bu Yönetmelik kapsamında bulunan memurların, görevde yükselme suretiyle atamalarının yapılması amacıyla, ilgili mahalli idareler her yılın ocak ayı sonuna kadar görevde yükselme eğitime tabi tutmak istedikleri personelin niteliklerini ve sayısını valiliklere bildirir.

(2) Valiliklere gelen listeler birleştirilerek tek liste halinde en geç 15 Şubat tarihine kadar Bakanlığa gönderilir.

(3) Görevde yükselme eğitiminin şekli, süresi, zamanı ve eğitim verecek kurum Bakanlık tarafından belirlenir.

(4) Eğitime katılacakların listesi Bakanlık tarafından eğitimi verecek kuruma bildirilir" hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümler çerçevesinde halen çalıştığınız belediye, belediyede boş bulunan şube müdürlükleri için görevde yükselme eğitim ve sınavı açmadığı sürece bireysel olarak sizin belediyeden bir talepte bulunarak görevde yükselme eğitim ve sınavları açtırma şansınız bulunmamaktadır.

Mustafa EKİZ

İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı / Konya Büyükşehir Belediyesi / KONYA

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre çalışan fakülte mezunu bir personelin, yine aynı Kanun'un 68/B maddesi gereğince 1'inci derece bir kadroya ataması düşünülmektedir. Söz konusu memurun yurt dışındaki hizmetlerinin 4/3'ünün 68/B maddesi kapsamında değerlendirilebilir mi, değerlendirilemez mi?

Adem DİNÇ

Devlet Personel Uzmanı / Başbakanlık

Bilindiği üzere 657 sayılı Kanun'un 68/B de "B) (Değişik: 04.05.1984 - KHK 199/1 md.) Eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı hariç, sınıfların 1, 2, 3 ve 4' üncü derecelerindeki kadrolarına, derece yükselmesindeki süre kaydı aranmaksızın, atanmasındaki usule göre daha aşağıdaki derecelerden atama yapılabilir.

(Değişik ikinci paragraf: 13.02.2011-6111/101 md.) Ancak, bu şekilde bir atamanın yapılabilmesi için ilgilinin;

- a) 1'inci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300 ve daha yukarıda olanlar için en az 12 yıl,
- b) 1'inci ve 2'nci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300'den az olanlar için en az 10 yıl,
- c) 3'üncü ve 4'üncü dereceli kadrolar için en az 8 yıl,

hizmetinin bulunması ve yükseköğrenim görmüş olması şarttır. Dört yıldan az süreli yükseköğrenim görenler için bu süreler iki yıl ilave edilir. Bu sürelerin hesabında; 08/06/1984 tarihli ve 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2'nci maddesi kapsamına dâhil kurumlarda fiilen çalışılan süreler ile yasama organı üyeliğinde, belediye başkanlığında, belediye ve il genel meclisi üyeliğinde, kanunlarla kurulan fonlarda, muvazzaf askerlikte, okul devresi dâhil yedek subaylıkta ve uluslararası kuruluşlarda geçen sürelerin tamamı ile yükseköğrenim gördükten sonra özel kurumlarda veya serbest olarak çalıştıkları sürenin; Başbakanlık ve bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşlarının müsteşar ve müsteşar yardımcılar ile en üst yönetici konumundaki genel müdür ve başkan kadrolarına atanacaklar için tamamı, diğer kadrolara atanacaklar için altı yılı geçmemek üzere dörtte üçü dikkate alınır."

Yukarıdaki hükümler çerçevesinde yükseköğretim gördükten sonra yurt içi veya yurt dışında özel kurumlarda çalışmış olduğunu belgeleyen birinin özel sektörde geçen bu hizmetlerinin 3/4'ü üst dereceli kadrolara atanmada değerlendirilebilir.

DİĞER MEVZUAT

Sadık PORSUK

Zabıta Komiser V. / Çaycuma Belediyesi / ZONGULDAK

Belediyemiz 2350 nüfuslu bir belde belediyesi olup, Belediyemizde zabıta memuru kadrosunda 4 yıllık üniversite mezunu personel olarak 12 yıldır görev yapmaktayım. Zabıta kadrosunda başka personelimiz bulunmamaktadır. Zabıta memuru kadrosunda bulunan personelimiz belediyemizin norm kadro çerçevesinde oluşturulan ve halen münhal bulunan 9'uncu derece zabıta komiserliği kadrosuna atanma talebinde bulunmuştur. 11.04.2007 tarih ve 26490 Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin Görevde Yükselme başlıklı 17'nci maddesinin (c) fıkrasında, "Zabıta komiserliğine atanabilmek için;

- 1) En az lise mezunu olmak,
- 2) 4 yıllık yükseköğrenim mezunları için 2 yıl; 2 yıllık yüksek okul mezunları için 3 yıl, lise ve dengi okul mezunları için 4 yıl zabıta memuru olarak çalışmış olmak,
- 3) Son üç yıllık sicil notu ortalaması en az iyi derecede olmak,
- 4) Görevde yükselme sınavında başarılı olmak,
- 5) Kadro durumu elverişli olmak şartları aranır" denilmektedir.

Yukarıda belirtilen maddelerin 4'üncü maddesi dışında kalan diğer maddeleri uygun olup, belediyemizde zabıta memuru kadrosunda 1 adet personel olması nedeniyle belediyemizce görevde yükselme eğitimi ve sınavı yapma imkânı bulunmamaktadır. İl ve ilçe belediyesi tarafından da herhangi bir eğitim ve sınav uygulaması yapılmadığından söz konusu personel görevde yükselme eğitimine ve sınavına girememektedir. Belediyemizde 1 adet zabıta personeli olması münasebetiyle söz konusu personelin görevde yükselme sınavına katılmadan, belediyemizde münhal bulunan 9'uncu dereceli zabıta komiserliği kadrosuna atamasının yapıp yapılamayacağını öğrenebilir miyiz?

Recep DEMİR

Başkontrolör / İçişleri Bakanlığı

11.04.2007 tarihli ve 26490 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Belediye Zabıta Yönetmeliği ile; belediye zabıta teşkilâtının kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını, zabıta memurlarının niteliklerini, görevde yükselme ve mesleki eğitimlerini, kıyafetleri ile çalışma usul ve esasları düzenlenmiştir.

Sorunuzda da bahsettiğiniz gibi söz konusu Yönetmeliğin 17'nci maddesinde görevde yükselme şartları düzenlenmiş ve bu Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde sayılan unvanlardan daire başkanı ve zabıta müdürü dışındaki kadrolara yapılacak atamalarda aranılacak şartlar belirtilmiştir.

Söz konusu maddenin 6'ncı fıkrasına göre, zabıta komiserliğine atanabilmek için;

- 1) En az lise mezunu olmak,
 - 2) 4 yıllık yüksek öğrenim mezunları için 2 yıl; 2 yıllık yüksek okul mezunları için 3 yıl, lise ve dengi okul mezunları için 4 yıl zabıta memuru olarak çalışmış olmak,
 - 3) Son üç yıllık sicil notu ortalaması en az iyi derecede olmak,
 - 4) Görevde yükselme sınavında başarılı olmak,
 - 5) Kadro durumu elverişli olmak,
- şartları aranır.

Belediyeler, atanılacak görevin niteliği itibarıyla aranacak hizmet sürelerini, 657 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (B) bendi hükümlerine göre değerlendirerek kendi kurumlarında ve diğer kurumlarda geçen hizmet sürelerini dikkate alarak belirlerler. Bu sürelerin en az iki yılının zabıta teşkilatında geçmiş olması şarttır. Ancak, yeni kurulan belediyeler ile görevde yükselmeyle ilgili ilanlara başvuru olmaması halinde en az iki yıl çalışmış olmak şartı aranmaz.

Dolayısıyla yukarıda belirtilen düzenlemeler dikkate alındığında zabıta memuru kadrosunda bulunan personelinizin belediyenin norm kadro çerçevesinde oluşturulan ve halen münhal bulunan 9'uncu dereceli zabıta komiserliği kadrosuna atanabilmesi için, görevde yükselme eğitimi ve sınavına katılması ve sınavda başarılı olması şarttır. Bu nedenle belediyede zabıta kadrosunda bulunan personelin başka personel olmadığından bahisle görevde yükselme eğitimine katılmadan ve sınavına girip kazanmadan zabıta komiserliği kadrosuna atamasının yapılması mümkün değildir.

Tolga KARADEMİR

Yazı İşleri Md.V. / Bodrum Belediyesi / MUĞLA

Belediye sınırları içerisinde bulunan ve ilçeye yolcu taşımacılığı yapan ticari minibüs kooperatifinin araç sayısını arttırmak için meclis kararı yeterli midir? İlçe Trafik Komisyonu'na bu kararı sunmak ve onay almak gerekir mi?

Tahir TEKİN

İç Denetçi / İçişleri Bakanlığı

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesi uyarınca, belediye sınırları içerisinde toplu taşıma yapmak belediyelerin imtiyazında olan işlerdendir. Belediye sınırlarını aşan yolcu taşıma işlerinde belediyenin imtiyazı bulunmamaktadır. Belediye sınırlarını aşan yolcu taşıma işlerini (ticari taşıma olarak) gerek özel şahıslar, gerek kooperatifler (ve diğer özel hukuk tüzel kişilikleri) gerekse belediyeler, gerekli prosedürü yerine getirmek suretiyle yapabilirler.

Belediye sınırlarını aşan yolcu taşımacılığı yapan kooperatifin araç sayısının belirlenmesi (veya artırılması) ile belediye sınırları dışındaki güzergâhının belirlenmesinde belediyenin bir yetkisi bulunmamaktadır. 2908 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 12'inci maddesi gereğince, belediye sınırlarını aşan yolcu taşımalarında, gerek araç yoğunluğunun (sayı olarak), gerekse güzergâhın belirlenmesinde yetki trafik komisyonlarında bulunmaktadır. Bu konuda önce ilçe trafik komisyonunun kararı alındıktan sonra il trafik komisyonu kararı alınmalıdır. Trafik komisyonlarında zaten ilgili belediyeden de temsilci bulunacağı için, belediye görüşünü burada belirtecek ve kararın alınmasında etkili olabilecektir. Dolayısıyla taşıma kooperatifi, belirtilen hatta çalışan araç sayısını artırma isteğini ilçe trafik komisyonuna iletecek ve alacağı karara göre uygulama yapacaktır.

Bu tür (belediye sınırlarını aşan) taşımalarda belediyeler ancak, taşımanın kendi sınırlarında kalan kısmı için bir takım düzenlemeler yapabilirler; örneğin, belediye sınırlarındaki güzergâh, araçların kalkış noktasının ve durak yerlerinin belirlenmesi gibi. Bir de kooperatifin işyeri olarak kullanılacak olan yerinin (bürosunun) açılışı için belediye işyeri açılış ruhsatı verebilir.

Salih BESLİ

Memur / Trabzon Belediyesi / TRABZON

Su işletmeleri ve belediyeler tarafından su abonelerinden abonelik esnasında teminat istenmektedir. İlgili kurumların yönetmelikleri incelendiğinde, "teminat" almanın ve güncellenmenin gerekçeleri bulunmamaktadır. Belediyemizin Yönetmeliği'nde 6183 sayılı Amme Alacakları Kanunu'nun 10'uncu maddesi 1'inci fıkrasına atıfta bulunmuştur. Ancak, bu dayanak da sadece teminatın ne olarak alınacağı konusunda açıklık getirdiğinden, teminat almanın sebebi bulunmamaktadır. Soruma gelince, su aboneliği esnasında (yönetmeliklerde yazılsa da) alınan teminatın yasal ya da hukuki dayanağı nedir? Alınan bu teminatların abonelik bitiminde, sözleşmenin sona ermesi sırasında iade edilirken güncellenmesinin yasal ya da hukuki dayanağı nedir?

Tahir TEKİN
İç Denetçi / İçişleri Bakanlığı

Öncelikle belirtmek gerekir ki, su abonelik işlemleri ve su alacakları özel hukuk hükümlerine tabi işlemlerdir. Takip ve tahsili 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine tabi değildir. Zaten bahsedilen Kanun'un 1'inci maddesinin ".... aynı idarelerin akitten, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğanlar dışında kalan" ibaresinden de bu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla su abonelik işlemleri ve bundan doğacak borç-alacak ilişkilerinin öncelikle "Su Abonelik Sözleşmesi" hükümlerine ve "Borçlar Kanunu" hükümlerine göre yürütülmesi gerekir.

Su aboneliklerine ilişkin yükümlülüklerin, tüketime ilişkin ücretlendirmenin, aboneliğin sona erdirilme durumlarının, depozitonun (veya güvence bedeli) neye göre ve ne miktarda alınacağı ve iade edilirken nasıl iade edileceğinin sözleşme içeriğinde belirlenmiş olması gerekir. Su tüketim bedeline ilişkin birim fiyat ile depozito miktarının önceden belediye meclisi kararı ile belirlenmesi uygun olacaktır.

Depozito/güvence bedelinin abonelik sözleşmesi ile belirlenmiş olmasına rağmen, abonelik süresi sonunda iade edilirken neye göre iade edileceği veya güncellenip güncellenmeyeceği hususunda sözleşmede bir hükme yer verilmemiş olması durumunda, hiçbir güncellenmeye tabi tutulmadan iade edilmesi gerekir. Bundan fazla ödeme ancak yargı kararı ile mümkün olabilir. Güncellenerek iadesi hususunda sözleşmede bir hükme yer verilmiş olması halinde, bu hükme göre güncellemeye tabi tutulabileceği değerlendirilmektedir. Diğer taraftan, depozito bedelinin belirli bir su tüketim miktarına (birim üzerinden, m³ olarak) endekslenerek alınması, iade edilirken de yine aynı birim su bedeli üzerinden cari fiyatlarla hesaplanacak tutar üzerinden ödenmesinin daha uygun ve adil bir düzenleme olacağı değerlendirilmektedir.

Cemil DOĞAN
Yazı İşleri Müdürü / Silifke Belediyesi / MERSİN

Belediye meclis üyemiz olan bir avukat, belediyemiz aleyhine açılan bir davada davacı tarafın avukatı olabilir mi? Aynı hukuk bürosunda ortak olarak çalışan diğer avukat da belediyemiz aleyhine dava işlerini yürütebilir mi?

Ahmet OKAY
Avukat / TBB

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 28'inci maddesinde belediye başkanının görevi süresince ve görevinin sona ermesinden itibaren iki yıl süreyle, meclis üyelerinin ise görevleri süresince ve görevlerinin sona ermesinden itibaren bir yıl süreyle, belediye ve bağlı kuruluşlarına karşı doğrudan doğruya veya dolaylı olarak taahhüde giremeyeceği, komisyonculuk ve temsilcilik yapamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki Kanun hükmü gereği meclis üyelerinin görevleri süresince doğrudan ya da dolaylı olarak belediyeye karşı temsilcilik yapamayacağı dikkate alındığında meclis üyesi olan avukatın ve ortağının belediye aleyhine dava işlerini yürütemeyeceği değerlendirilmektedir.

Gülbüz PEHLİVAN
İnsan Kaynakları Müdürü / Silivri Belediyesi / İSTANBUL

Mahkeme kararı ile işe iade edilen işçinin işe başlatılmaması halinde karşılaşılabilecek problemler nelerdir?

Ahmet OKAY

Avukat / TBB

4857 sayılı İş Kanunu'nun 21'inci maddesinde işverence geçersiz sebeple yapılan feshin sonuçları düzenlenmektedir.

Maddeye göre; işveren tarafından geçerli sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli olmadığı mahkemece tespit edilerek feshin geçersizliğine karar verildiğinde, işveren, işçiyi bir ay içinde işe başlatmak zorunda olup, işçiyi başvurusu üzerine bir ay içinde işe başlatmaz ise, işçiye en az dört aylık ve en çok sekiz aylık ücreti tutarında tazminat ödemekle yükümlü hale gelmektedir.

Mahkeme, feshin geçersizliğine karar verdiğinde, işçinin işe başlatılmaması halinde ödenecek tazminat miktarını da belirlemektedir.

Sorunuzda bahsettiğiniz üzere mahkemece bu tazminat 4 aylık olarak belirlenmiştir.

Bunun haricinde, işçinin işe iade davasını kazanması, ancak işveren tarafından işe başlatılmaması halinde, kıdem ve ihbar tazminatı verilmemiş veya ihbara ait ücret peşin ödenmemişse, bu sürelerle ait ücret tutarı ayrıca ödenmelidir.

4857 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin beşinci fıkrasına göre, işçi kesinleşen mahkeme kararının tebliğinden itibaren 10 iş günü içinde işe başlamak üzere işverene başvurmak zorundadır. İşe iade davası kesinleşmediği sürece işverene başvuru yapılamaz. Kesinleşmeden yapılan başvuru geçersizdir. İşe iadeye ilişkin mahkeme kararına karşı 8 gün içinde temyiz yoluna belediyece başvuruldu ise üst mahkemenin kararına kadar karar kesinleşmemiş olmaktadır. Temyiz yoluna gidilmemiş veya gidilmeyecekse tebliğden itibaren 8 gün sonunda karar kesinleşmiş, hüküm ve sonuçlarını doğurmuş olur.

Sedat ÖZBAKIR

Muhasebeci / Fındıklı Belediyesi / Arsin / TRABZON

Memuru olduğum kurumda (Fındıklı Belediyesinde) 2001 yılında ticaret lisesi mezunu olarak işçi statüsünde işe başladım ve 6 yıl muhasebe biriminde çalıştım (toplam gün sayım 2177'dir). Başka hiçbir kurumda çalışmadan belediyemizin açmış olduğu zabıta alımı sınavını kazanarak, 16 Kasım 2007 tarihinde ön lisans düzeyinde Fındıklı Belediyesinde zabıta memuru olarak göreve başladım. Daha sonra lisans eğitimimi tamamladım. Şu an 8/3 derece/kademedeyim. Bu yeni değişikliklerle işçilikte geçen süremi dereceme yansıtabilir miyim? Eğer yansıtabilirsem kaç derece veya kademe alabilirim, bunun için belediyeye herhangi bir belge sunmam gerekir mi?

Recep DEMİR

Başkontrolör / İşçileri Bakanlığı

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36'ncı maddesinde memuriyette, hangi sürelerin kazanılmış hak aylığında değerlendirileceği sayılmıştır. Söz konusu maddenin C/1, 2'nci maddelerinde, memuriyetten önceki bazı işçilik hizmet sürelerin teknik ve sağlık hizmetleri sınıfında değerlendirileceği öngörülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36'ncı maddesi ortak hükümler bölümünün C/1 maddesinde; teknik hizmetler sınıfına girenlerden memurluğa girmeden önce yurt içinde veya yurt dışında mesleklerini serbest olarak veya resmi veya özel müesseselerde ifa edenlerle, memuriyetten ayrıldıktan sonra bu işlerde çalışarak yeniden memuriyete girmek isteyenlerin teknik hizmetlerde geçen süresinden bu Kanun ve bu Kanun'un 87'nci maddesinde sözü edilen kurumlarda geçen sürenin

tamamı ve geri kalan sürenin 3/4'ünün toplamı memuriyette geçmiş sayılarak bu süreler her yılı bir kademe ilerlemesi ve her üç yıl için bir derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirileceği hükmüne bağlanmıştır.

Belediye zabıta memurluğu teknik hizmetler sınıfında yer almamaktadır. Ayrıca ticaret lisesi mezunları, mühendis ve mimarlar dışında kalan teknik personelin; eğitim seviyelerine göre unvan, yetki ve sorumluluklarını belirleyen 29.04.1992 tarihli ve 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun kapsamına girmediğinden dolayı teknik eleman sayılmamaktadır. Belediyede muhasebe biriminde çalışmakta teknik işler kapsamına girmemektedir.

Dolayısıyla sizin, sigortalı olarak geçen hizmetinizin 657 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesinin (C) bendi hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesinin mümkün bulunmadığı anlaşıldığından mevcut mevzuat hükümleri dahilinde sigortalı hizmetlerinizin kazanılmış hak aylığında değerlendirilmesine imkan bulunmamaktadır.

Bekir DURMUŞ

Zabıta Memuru / Oğuzlar Belediyesi / ÇORUM

Zabıta memurluğu kadrosu Yazı İşleri Müdürlüğü'nün alt kademesinde yer alabilir mi?

Ahmet OKAY

Avukat / TBB

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 48'inci maddesinde belediye teşkilatının norm kadroya uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluştuğu, belediyenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri dikkate alınarak norm kadro standartlarına uygun olarak başkaca birimlerin oluşturulabileceği ancak sonradan oluşturulan bu birimlerin birleştirilmesinin de meclis kararı ile olacağı hükmüne yer verilmiştir.

Anılan mevzuat gereği ana hizmet birimlerinin birleştirilmesinin mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

İMAR MEVZUATI

Gökhan ÖKER

Mimar / Atakum Belediyesi / SAMSUN

İmar affı ile geçici olarak ruhsatlandırılmış konuta, kullanım amacı iş yeri olarak değiştirilerek çalışma ruhsatı verilebilir mi?

Ahmet OKAY

Avukat / TBB

2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanunu'nun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun'un 4'üncü maddesinde imar mevzuat-

tına aykırı inşa edilmiş ve edilmekte olan yapılarla gecekonduların, tabi tutulacakları işleme göre; muhafaza edilecekler, ıslah edilerek muhafaza edilecekler ve bu kanun hükümlerinden yararlanamayacak olanlar şeklinde tasnif edileceği, bu Kanun'da belirlenen esaslara göre, muhafaza edilecek veya ıslah edilerek muhafaza edilecek yapılara bu Kanundaki mükellefiyetlerin yerine getirilmesi kaydı ile ruhsat ve kullanma izni verileceği hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanun'un 12'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde imar yoluna tecavüzlü yapılara, imar yolunun uygulanmasının 5 yıl içinde gerçekleşmeyeceğine belediye encümenince karar verilmesi halinde belediye encümeni kararıyla 5 yıllık geçici ruhsat verileceği, 5 yıl sonunda imar yolunun uygulamasına geçilmeyeceğine belediye encümenince karar verildiği takdirde 5 yıllık daha geçici ruhsat verilerek tekrarlanacağı hüküm altına alınmıştır. Maddenin devamında da, yapıların, bu Kanunda belirtilen tecavüzlü durumları veya aykırı kısımları, tebliğ tarihinden itibaren (6) ay içinde yapı sahiplerince giderilmesi gerektiği, bu süre içerisinde ıslah işlemleri sahiplerince yerine getirilmediği takdirde yapıların tecavüzlü durumları veya aykırılıkları ilgili mevzuat hükümlerine göre belediyeler veya valiliklerce giderileceği belirtilmektedir.

Ayrıca yapı sahibinin elinde bulunan geçici yapı kullanma izin belgesi 10/08/2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'te işyeri ruhsatı alımlarında geçerli bir belge olarak değerlendirilmemektedir.

Yukarıdaki hükümler birlikte değerlendirildiğinde; geçici yapı kullanma izin belgesi bulunan ancak yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi bulunmayan yapının işyeri olarak tadil edilemeyeceği ve işyeri çalışma ruhsatı verilemeyeceği değerlendirilmektedir.

RESMİ GAZETE'DEN SEÇTİKLERİMİZ

Hazırlayan : Nigar GÖRGÜN
TBB Avukat

EYLÜL

BAKANLAR KURULU KARARLARI

R.G. Tarih-No	06/09/2012- 28403 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120906-1.htm
B.K.K. Tarih ve No	13/08/2012- 2012/3571
Adı	193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Yer Alan Bazı Tevkifat Nispetlerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar

YARGI KARARLARI

R.G. Tarih-No	06/10/2012- 28433 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/10/20121006-11.htm
Mahkeme	Anayasa Mahkemesi
Karar T. ve no	26/01/2012- 2010/85 E., 2012/13 K.
Özü	6831 sayılı Orman Kanunu'nun 16'ncı maddesinin "Madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanları rehabilite edilir. Rehabilite maksadı ile bu alanların orman yetiştirilmek üzere inşaat, yıkıntı ve hafriyat atıkları ile doldurularak ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi için büyükşehir mücavir alanlarında büyükşehir belediyelerine, diğer yerlerde ise il ve ilçe belediyelerine bedeli karşılığında izin verilebilir." biçimindeki üçüncü fıkrasının Anayasa'ya aykırılığı iddiası ve iptal talebi Anayasa Mahkemesinin 26/01/2012 tarih ve 2010/85 E., 2012/13 K. sayılı kararı ile reddedilmiştir.

YÖNETMELİKLER

R.G. Tarih-No	28/08/2012- 28395 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120828-1.htm
Yayımlayan	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Adı	Ticaret Şirketlerinin Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik
Özü	6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre kurulan ve faaliyet gösteren ticaret şirketleri ile kuruluşları ve faaliyetleri diğer kanunlarla düzenlenen ticaret şirketlerinin, Kanuna tabi işlemlerinin Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca denetlenmesine ilişkin ilkeler ve usuller düzenlenmiştir.
R.G. Tarih-No	28/08/2012- 28395 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120828-2.htm
Yayımlayan	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Adı	Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik

R.G. Tarih-No	28/08/2012- 28395 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120828-3.htm
Yayımlayan Adı	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik
R.G. Tarih-No	04/09/2012- 28401 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120904-2.htm
Yayımlayan Adı	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Gerçek Kişiler ve Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılacak Aile Danışma Merkezleri Yönetmeliği
R.G. Tarih-No	07/09/2012- 28404 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120907-29.htm
B.K.K. Tarih ve No Adı	30/07/2012- 2012/3541 Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
R.G. Tarih-No	07/09/2012- 28404 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120907-30.htm
B.K.K. Tarih ve No Adı	27/08/2012- 2012/3679 Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
R.G. Tarih-No	11/09/2012- 28408 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120911-22.htm
Yayımlayan Adı	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
R.G. Tarih-No	13/09/2012- 28410 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120913-1.htm
Yayımlayan Adı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Dönüşüm Projeleri Özel Hesabı Gelir, Harcama, Kredi ve Kaynak Aktarımı Yönetmeliği
Özü	Dönüşüm projeleri özel hesabı gelirlerinin elde edilmesine, tahsili ve takibi ile bu hesaba bütçeden aktarılan tutarların dönüşüm faaliyetleri kapsamında yürütülecek hibe veya borç verme programlarında kullanılmasına, her türlü yapım, mal ve hizmet alımına ilişkin taahhütlere girilmesine, giderleştirilmesine, muhasebeleştirilmesine, denetimine ve özel hesabın işleyişine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.
R.G. Tarih-No	14/09/2012- 28411 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120914-4.htm
Yayımlayan Adı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
R.G. Tarih-No	15/09/2012- 28412 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120915-4.htm
Yayımlayan Adı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kümelenme Destek Programı Yönetmeliği

Özü	Türk sanayisinin rekabet edebilirliğinin ve verimliliğinin yükseltilerek, dünya ihracatından daha fazla pay alan, ağırlıklı olarak yüksek teknoloji ürünlerin üretildiği, nitelikli iş gücüne sahip, çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüşümünü hızlandırmak için belirli bir rekabet edebilirlik ve sürdürülebilirlik potansiyeli taşıyan, ulusal düzeyde önemi haiz ve ağırlıklı olarak imalat sanayisinde faaliyet gösteren kümelenme teşebbüslerini desteklemek amacıyla hazırlanmış olup, kümelenme birlikteliğinde yerel yönetimler de yer alabilmektedir.
R.G. Tarih-No	28/09/2012- 28425 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120928-2.htm
Yayımlayan Adı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü) Kadastro Haritalarının Sayısallaştırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
R.G. Tarih-No	28/09/2012- 28425 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120928-3.htm
Yayımlayan Adı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
R.G. Tarih-No	03/10/2012- 28430 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/10/20121003-6.htm
B.K.K. Tarih ve No Adı	10/09/2012- 2012/3688 Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	Kamu kurum ve kuruluşlarının özel mevzuatlarında sınav, başvuru, komisyon teşkili ve sınava ilişkin diğer hususlarda düzenleme yapmak kaydıyla, hazine avukatı ve hukuk müşaviri kadroları ile avukat kadro ve pozisyonlarına, KPSS (B) grubu puan sırası dikkate alınarak, açıktan atama yapılacak kadro veya pozisyon sayısının beş katına kadar belirlenecek adaylar için yapacakları yazılı ve/veya sözlü sınavlardaki başarı sırasına göre atama yapabileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

TEBLİĞLER – TALİMATLAR – GENELGELER

R.G. Tarih-No	28/08/2012- 28395 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120828-11.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Maliye Bakanlığı - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 60)
Özü	Emlak vergisine esas olmak üzere 2013 yılında uygulanacak bina metrekare normal inşaat maliyet bedelleri, Maliye Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca bu Tebliğ ekinde yer alan cetvelde belirtilen tutarlarda tespit edilmiştir.
R.G. Tarih-No	28/08/2012- 28395 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120828-12.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Diyanet İşleri Başkanlığı 2012 Yılı Kurban Hizmetlerinin Uygulanmasına Dair Tebliğ
Özü	2012 yılı Kurban Bayramı münasebetiyle dini amaçla ve ibadet maksadıyla kurban kesmek isteyen vatandaşların kurbanlarını dini hükümlere, sağlık şartlarına ve

çevre temizliğine uygun olarak, hayvana en az acı verecek şekilde bizzat kesmelerine veya vekâlet yoluyla kestirmelerine yardımcı olunması, kurban satılacak veya kesilecek yerlerin belirlenmesi, kesim yapacak kişilerin eğitilmesi ve bu konulara ilişkin diğer hususlarla ilgili tedbirlerin alınması ile ilgili ilkelerin düzenlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

R.G. Tarih-No	29/08/2012- 28396 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120829-10.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ
R.G. Tarih-No	29/08/2012- 28396 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120829-11.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Ticaret Şirketlerinde Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ
R.G. Tarih-No	08/09/2012- 28405 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120908-28.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Maliye Bakanlığı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:418)
R.G. Tarih-No	14/09/2012- 28411 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120914-11.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	İçişleri Bakanlığı Şehir İçi Yollar - Kaldırım ve Yaya Geçitlerinde Ulaşılabilirlik İçin Yapısal Önlemler ve İşaretlemelerin Tasarım Kuralları ile İlgili Tebliğ
R.G. Tarih-No	14/09/2012- 28411 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120914-12.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	İçişleri Bakanlığı Şehir İçi Yollar - Yaya Yolu ve Yaya Bölgeleri Tasarım Kuralları ile İlgili Tebliğ
R.G. Tarih-No	14/09/2012- 28411 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120914-13.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	İçişleri Bakanlığı Şehir İçi Yollar - Yaya Kaldırımlarındaki Koruyucu Engeller İçin Tasarım Kuralları ile İlgili Tebliğ
R.G. Tarih-No	19/09/2012- 28416 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120919-5.htm http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120919-6.htm http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120919-7.htm http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120919-8.htm http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120919-9.htm http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120919-10.htm
Yayımlayan	Kültür ve Turizm Bakanlığı

Tebliğ Adı	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu Kapsamındaki Kültür Varlıklarının Rölöve, Restorasyon, Restitüsyon Projeleri, Sokak Sağıklaştırma, Çevre Düzenleme Projeleri ve Bunların Uygulamaları ile Değerlendirme, Muhafaza, Nakil İşleri ve Kazı Çalışmalarına İlişkin Mal ve Hizmet Alımlarında Parasal Limitlerin Güncellenmesi Hakkında Tebliğlerin (Tebliğ No: 2006/1, 2007/1, 2008/1, 2009/1, 2010/1, 2011/1) Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Tebliğler
R.G. Tarih-No	02/10/2012- 28429 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/10/20121002-11.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Adalet Bakanlığı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Bilirkişi Ücret Tarifesi
R.G. Tarih-No	02/10/2012- 28429 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/10/20121002-12.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Adalet Bakanlığı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Gider Avansı Tarifesi
R.G. Tarih-No	02/10/2012- 28429 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/10/20121002-13.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Adalet Bakanlığı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hakem Ücret Tarifesi
R.G. Tarih-No	02/10/2012- 28429 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/10/20121002-14.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Adalet Bakanlığı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tanık Ücret Tarifesi
R.G. Tarih-No	08/10/2012- 28435 (Mükerrer) http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/10/20121008M1.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Anonim Şirketi 5939 sayılı Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ve Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik ile 5664 sayılı Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Kanuna 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 73 üncü maddesi ile Eklenen Hükme Göre Tespit Edilen Hak Sahipleri Listesi

KARARLAR

R.G. Tarih-No	06/09/2012- 28403 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/09/20120906-6.htm
Yayımlayan Adı	İçişleri Bakanlığı İdari Bağlılığın Değiştirilmesi Kararı
Özü	Antalya İli Konyaaltı İlçe Belediyesine bağlı Beldibi-Bahçecik ve Beldibi-Çifteçeşmeler Mahalleleri'nin aynı ilin Kemer İlçesi Göynük Belediyesine bağlanması.

YARGI KARARI

Hazırlayan : Nigar GÖRGÜN
TBB Avukat

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2007/2255
Karar No : 2012/801
Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) : Belediye Başkanlığı
Vekili :
Karşı Taraf (Davacılar) : 1- : 2-
Vekilleri :

İstemin Özeti: Ankara 6. İdare Mahkemesinin 23/05/2007 günlü, E:2007/458, K:2007/1032 sayılı ısrar kararının temyizce incelenerek bozulması, davalı idare tarafından istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi’nın Düşüncesi: Temyiz isteminin reddi ile ısrar kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı’nin Düşüncesi: İdare ve vergi mahkemelerince verilen kararların temyizce incelenerek bozulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nedenlerin bulunması gerekmektedir.

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, söz konusu maddede yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından, istemin reddi ile temyiz edilen Mahkeme ısrar kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüldü: Dava; Belediye Meclisinin 02/08/1996 günlü, 150 sayılı kararı ile değiştirilen 1/1000 ölçekli imar planında park alanında kalan, bölge, ada, sayılı parsellerin kamulaştırılarak bedellerinin ödenmesi, kamulaştırılmaması halinde imar planı değişikliğinden önceki duruma dönülerek yapılaşma izni verilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Belediye Başkanlığı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

..... İdare Mahkemesinin 31/10/2003 günlü, E:2002/766, K:2003/1721 sayılı kararıyla; davacının imar planı değişikliği isteminin belediye meclisine iletilerek bu meclis tarafından bir karar verilmesi gerekirken, istemin doğrudan belediye başkanlığınca reddedilmesinde yetki yönünden hukuka uyarlık bulunmadığı; diğer yandan, taşınmazların park alanına dönüştürüldüğü tarihten itibaren beş yılı aşan bir süre geçtiği halde davacıların kamulaştırma yapılmasına ilişkin istemleri, anılan taşınmazların kamulaştırma programına alınmadığından kamulaştırılamayacağı gerekçesi ile reddedilmiş ise de, beş yılı aşan bir süre boyunca kamulaştırma yapılmamasının, 3194 sayılı Yasanın 13’üncü maddesinin bir ve üçüncü fıkralarının Anayasa Mahkemesince iptaline ilişkin 29/12/1999 günlü, E:1999/33, K:1999/51 sayılı kararda ortaya konulan değerlendirmeler çerçevesinde mülkiyet hakkının özünü zedelediği sonucuna varıldığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Danıştay Dairesi’nin 07/03/2007 günlü, E:2006/4077, K:2007/1377 sayılı kararıyla; anılan İdare Mahkemesi kararının, dava konusu işlemin imar planı değişikliği isteminin reddi yolunda-

ki kısmının iptali yolundaki hükmü onanmış; dava konusu işlemin, kamulaştırma yapılması isteminin reddine ilişkin kısmının iptali yolundaki hükmü ise, 2577 sayılı Yasanın 2'nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, davalı idarenin yargı kararı ile işlem tesisine zorlanamayacağı, İdare Mahkemesince Anayasa Mahkemesi kararına dayanılarak, kamulaştırma yoluna gidilmemesiyle mülkiyet hakkının özünün zedelendiği sonucuna varılarak, idareyi işlem tesisine zorlayıcı nitelikte iptal kararı verilmesinde hukuka uyarlık görülmediği gerekçesiyle bozulmuş ise de, İdare Mahkemesi, bozma kararına uymayarak, dava konusu işlemin, kamulaştırma yapılması isteminin reddine ilişkin kısmının iptali yolundaki ilk kararında ısrar etmiştir.

Davalı idare, İdare Mahkemesinin 23/05/2007 günlü, E:2007/458, K:2007/1032 sayılı ısrar kararını, hukuka aykırı olduğunu öne sürerek, temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

.....

Dosyanın incelenmesinden, davacıların maliki oldukları, 1. bölge, 6049 ada, 3, 4, 5 sayılı parsellerin, Belediye Meclisinin 02/08/1996 günlü, 150 sayılı kararı ile değiştirilen 1/1000 ölçekli imar planında park alanında kaldığı; park alanında kalması nedeniyle davalı belediyece yapılaşma izni verilmediği, ancak bugüne kadar da kamulaştırılmadığı; imar planı değişikliği üzerinden 5 yıldan fazla bir süre geçmesi üzerine söz konusu parsellerin kamulaştırılarak bedellerinin ödenmesi, kamulaştırılmaması halinde imar planı değişikliğinden önceki duruma dönülerek yapılaşma izni verilmesi istemiyle yapılan başvurunun Belediye Başkanlığı işlemi ile reddi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacılara ait söz konusu parsellerin, imar planında kamunun kullanımı için park alanı olarak ayrılması nedeniyle bu parsellerde artık yapılaşmaya gidilemeyeceği ve bu nedenle maliklerinin tasarruf haklarının kısıtlandığı açıktır. İdareye başvuru tarihi itibarıyla beş yıldan fazla bir süre geçmiş olmasına karşın davalı idarece kamulaştırma yapılmadığı gibi ne zaman yapılabileceği konusunda da davacılara bir bilgi de verilmemiştir. Bu nedenle, davacıların maliki oldukları parsellerin durumu ve mülkiyet hakkından yararlanma olanakları belirsizlik içindedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, yukarıda da yer verilen, Hakan Arı/Türkiye Davasında (Başvuru No:13331/07) verdiği kararda, söz konusu bu durumun başvuranın mülkiyet hakkından tam anlamıyla yararlanması önünde engel teşkil ettiği ve arazinin satış şansı da dahil, sonucu itibarıyla taşınmazın değerini hatırı sayılır ölçüde azalttığı değerlendirmesinde bulunarak, malikin, kamu yararının gerekleri ile mülkiyet hakkı arasında gözetilmesi gereken adil dengeyi bozan alışılmışın dışında ve ölçüsüz bir yüke katlanmak zorunda kaldığı sonucuna varmış ve Türkiye'nin ilgili kişinin mülkiyet hakkını ihlal ettiğine karar vermiştir.

Bu bağlamda, uyuşmazlık konusu olayda da, davacıların mülkiyet haklarının belirsiz bir süre ile kısıtlandığı açık olup bu kısıtlamanın kaldırılmaması sonucunu doğuran işlemlerde bu yönüyle hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Diğer yandan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi aynı kararında, böylesi karmaşık ve düzenleme yapılmasını gerektiren alanlarda Devletlerin şehir planlamasına yönelik politikalarında belirli bir takdir payından yararlanmalarının doğal olduğunu, güdülen amaç çerçevesinde, mülkiyet hakkına yönelik müdahalede genel kamu menfaatlerine riayet edildiği değerlendirmesinde de bulunmuştur. Keza, Anayasa Mahkemesi, İmar plânlarının uygulamaya geçirilmesindeki kamusal yarar karşısında mülkiyet hakkının sınırlanmasının demokratik toplum düzeninin gerekleriyle çelişen bir yönü bulunmadığını belirtmiştir.(Anayasa Mahkemesinin 29/12/1999 günlü, E:1999/33, K:1999/51 sayılı kararı)

Bu nedenle, kamu yararının gerekleri ile mülkiyet hakkı arasında gözetilmesi gereken adil dengenin bozulduğundan ve mülkiyet hakkının kullanımının belirsizliğe itildiğinden söz edilebilmesi için, imar planının onaylanmasından sonra kamulaştırmanın ne kadar zaman içinde yapılması gerektiği belirlenmelidir.

Bugün itibarıyla, mevzuatta bu konuyu düzenleyen açık bir düzenleme yer almamaktadır.

3194 sayılı Yasanın 13'üncü maddesinin, Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilen 3'ncü fıkrasında, imar planının onaylanmasından itibaren, beş yıl sonra müracaat edildiğinde, umumî hizmetlere ayrılan alanlarda, hizmet ile ilgili yapıların yapımından vazgeçildiğine dair görüş alınması şartıyla, taşınmaz maliklerine bazı haklar tanınmıştır.

Diğer yandan, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 23'üncü maddesinde, kamulaştırma bedelinin kesinleşmesi tarihinden itibaren beş yıl içinde, kamulaştırma ve devir amacına uygun hiç bir işlem veya tesisat yapılmaması veya kamu yararına yönelik bir ihtiyaca tahsis edilmeyerek taşınmaz malın olduğu gibi bırakılması şartıyla malike taşınmazını geri alma hakkı öngörülmüştür.

Görüldüğü üzere, yasa koyucu, mülkiyet hakkını ilgilendiren konularda, idarenin beş yıl boyunca hareketsiz kalmasını, malikler lehine bazı haklar doğması bakımından yeterli görmüştür.

Yasa koyucunun bu eğiliminin, uyuşmazlık konusu olayda da kıyasen uygulanması hukuka ve hakkaniyete uygun olacağından, imar planlarının onaylanmasından itibaren beş yıl geçmesine karşın, ilgili idarelerce kamunun kullanımına ayrılan taşınmazların kamulaştırılmaması durumunda, mülkiyet hakkının kullanımının belirsizliğe itildiğini, dolayısıyla, kamu yararının gerekleri ile mülkiyet hakkı arasında gözetilmesi gereken adil dengenin bozulduğunu kabul etmek gerekmektedir.

Uyuşmazlık konusu olayda da, söz konusu beş yıllık süre geçmiştir.

Bu itibarla, davacıların başvurusu üzerine 3194 sayılı İmar Kanununun 10'uncu maddesi hükmü uygulanmak suretiyle maliki oldukları taşınmazın davalı belediyece imar programına alınması, bu program dâhilinde geciktirilmeksizin kamulaştırılması zorunludur.

Dava konusu olan uyuşmazlığa ilişkin olarak yukarıda açıklanan hukuki sonuca varıldıktan sonra, davalı idarenin, özellikle İstanbul, Ankara gibi metropoller için yapılmış imar planlarında kamunun kullanımına ayrılmış olan yerlerin tümünün aynı anda imar programlarına alınamayacağı, dolayısıyla hepsinin birden kamulaştırılamayacağı, mali ve idari yönden bunun imkân dâhilinde olmadığı yolundaki iddialarının da değerlendirilmesi gerekli görülmüştür. 5393 sayılı Belediye Kanunun 14'üncü maddesinde, hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırasının belirlenmesinde, belediyenin malî durumu yanında hizmetin ivediliğinin dikkate alınacağı kuralına yer verilmiştir. Ayrıca 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 3'üncü maddesinde, idarelerce yeterli ödenek temin edilmeden kamulaştırma işlemlerine başlanılamayacağı kuralı yer almıştır. Bu kurallar uyarınca, imar planlarını hazırlamakla yükümlü olan idarelerin, ilgili diğer idarelerle koordinasyon içinde hareket ederek, gerek imar planlarının, gerek imar programlarının hazırlanması aşamasında, kamu hizmetleri için ihtiyaç duyulan ve kamulaştırılması gereken taşınmazları belirlerken, ödenek durumunu ve hizmete duyulan ihtiyaç çerçevesinde hizmetin aciliyetini dikkate alarak kamunun kullanımına ayrılacak taşınmazları belirlemesi, kamu yararının gerekleri ile mülkiyet hakkı arasında gözetilmesi gereken adil dengenin bozulmaması ve mülkiyet hakkının kullanımının belirsizliğe itilmemesi, dolayısıyla uyuşmazlıklara neden olunmaması için hukuka uygun bir yöntem olacaktır.

Bu durumda, aksi yöndeki dava konusu işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarenin temyiz isteminin reddine, Ankara 6. İdare Mahkemesi'nin 23/05/2007 günlü, E:2007/458, K:2007/1032 sayılı kararının yukarıda yer verilen gerekçeyle ONANMASINA, 24/05/2012 gününde oybirliği ile karar verildi.

GENELGELER

Hazırlayan : Yasemin SEZGİN
TBB Avukat

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.11.01.00-250-23972 13/09/2012
Konu : Revize Usul ve Esasları
İlgi : a) Başbakanlık Hazine Müsteşarlığının 02.02.2012 tarih ve 2129 sayılı yazısı.
b) 15.02.2012 tarih ve 4669 sayılı yazımız.
c) Başbakanlık Hazine Müsteşarlığının 17.04.2012 tarih 6790 sayılı yazısı
ç) 14.05.2012 tarih ve 12760 sayılı yazımız.
d) Başbakanlık Hazine Müsteşarlığının 31.05.2012 tarih ve 9099 sayılı yazısı.
e) 09.08.2012 tarih ve 21261 sayılı yazımız.
f) Başbakanlık Hazine Müsteşarlığının 05.09.2012 tarih ve 14627 sayılı yazısı.

Belediye ve İl Özel İdarelerince Genel Aydınlatma Faturalarının Kontrolü ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi, Başbakanlık Hazine Müsteşarlığınca hazırlanarak ilgi (a) yazı ile Bakanlığımıza gönderilmiş olup, ilgi (b) yazımızla tüm belediyeler ile il özel idarelerine duyurulmak üzere Valiliklere gönderilmiştir.

İl özel idarelerince Hazine Müsteşarlığına gönderilen yazılardan, anılan Genelge'nin uygulanmasına yönelik bazı tereddütlerin yaşandığı belirtilerek Genelge'nin uygulanmasına yönelik tereddütlerin ortadan kaldırılması için Hazine Müsteşarlığınca hazırlanan ilgi (c) yazı ekinde alınan açıklamalar tüm mahalli idarelere duyurulmak üzere ilgi (ç) yazımızla Valiliklere gönderilmiştir.

İlgi (d) yazı ekinde Hazine Müsteşarlığınca revize edilen Aydınlatma Bedellerinin Dağıtım Şirketlerine Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi, ilgi (e) yazımızla tüm mahalli idarelere duyurulmak üzere Valiliklere gönderilmiştir.

Bu defa, anılan Genelge ile ilgili olarak ilgili kurum ve kuruluşlardan gelen öneri ve talepler doğrultusunda Hazine Müsteşarlığınca revize edilen ve ilgi (f) yazı ekinde alınan Aydınlatma Bedellerinin Dağıtım Şirketlerine Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi ilişikte gönderilmiştir.

Konunun iliniz dahilindeki tüm mahalli idarelere duyurulması hususunda;

Bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
BAŞBAKANLIK HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

Sayı : B.02.1.HZN.0.07.04.01/158.01.04-14627 05/09/2012
Konu : Revize Usul ve Esasları Genelgesi

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA

Bilindiği üzere, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun Geçici 17. maddesi ile cadde ve sokak aydınlatmaları ile trafik sinyalizasyonlarına ilişkin genel aydınlatma tüketim bedellerinin 01.01.2009-31.12.2015

döneminde Müsteşarlığımız tarafından ödenmesi öngörülmektedir. Bu ödemelere ilişkin usul ve esasları hazırlama görevi, 10.07.2009 tarihli ve 27284 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Aydınlatma Yönetmeliği’nin Geçici 1. maddesi ile Hazine Müsteşarlığına verilmiştir.

Aydınlatma Bedellerinin Dağıtım Şirketlerine Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi ilgili kurum ve kuruluşlardan gelen öneri ve talepler doğrultusunda Müsteşarlığımızca revize edilmiştir.

Bu çerçevede, Müsteşarlığımızca revize edilen Aydınlatma Bedellerinin Dağıtım Şirketlerine Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi ekte sunulmakta olup, söz konusu Genelge’nin tüm belediye ve il özel idarelerine iletilmesi hususunda bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Burhanettin AKTAŞ
Müsteşar a.
Müsteşar Yardımcısı

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.04.00.00-258-24821
Konu : Hizmet Damgalı Pasaport

26/09/2012

İlgi : Emniyet Genel Müdürlüğü’nün 14.09.2012 tarih ve 4606-173462 sayılı yazısı.

İlgi yazıda mahalli idarelerce yurtdışında personel görevlendirmesi yapılırken personelin yurt dışında bulunduğu sürece olumsuz imaj ve değerlendirmeye yol açabilecek tutum ve davranışlara neden olmaması için gerekli tedbirlerin alınması ve bu tür görevlendirmelerde daha titiz davranılması gerektiği ifade edilmektedir.

Konunun iliniz il özel idaresi ile iliniz dahilindeki belediyelere duyurulması konusunda bilgi ve gereğini rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü

Sayı : 4606-173462
Konu : Hizmet Damgalı Pasaport

14/09/2012

MAHALLİ İDARELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

Dışişleri Bakanlığından alınan bir yazıda; ... ili... Belediyesi tarafından görevlendirmeye dayanılarak ... isimli şahsa ... seri nolu hizmet damgalı pasaport düzenlendiği, şahsın hizmet damgalı pasaportu ile Avrupa’da birden fazla ülkeye giriş çıkış yaptığı, neticesinde parasız kalarak İsveç’den Türkiye’ye dönmek için Stokholm Büyükelçiliğimize yardım için müracaat ettiği öğrenilmiştir.

Ayrıca taşıdığı çantasını Stokholm Büyükelçiliği hizmet binasında bırakması neticesinde şüphe üzerine konu İsveç makamlarına intikal etmiş neticede adı geçen hakkında suç unsuru oluşmadığından herhangi bir işlem yapılmamakla birlikte İsveç makamlarının Dışişleri Bakanlığımızdan hizmet damgalı pasaportları hangi şartlar çerçevesinde tanzim edildiğine dair bilgi talepleri Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile Bakanlığımıza intikal etmiştir.

Bilindiği gibi hizmet damgalı pasaportlar uluslararası alanda birçok ülke tarafından vize bağımsızlığı ve itibarı olan, seyahat kolaylığı sağlayan Türkiye’yi temsil ve yurtdışı görevlileri için kullanılan özel pasaportlardandır.

Bu ve benzeri olayların Devletimizin itibarı açısından olumsuz örnekler oluşturabileceğinden daha önceden buna benzeri olaylar ilgi (a ve b) yazılarımızla bildirilmişti.

Bu nedenle olayın ... adı özelinde görevlendirilmesinin birçok ülke için yapılıp yapılmadığı, hangi gerekçe ve hangi tarihler arası görevli olduğu, ibraz ettiği evrakların sahilhiğı ve usulüne uygun olup olmadığı araştırılarak herhangi bir usulsüzlük tespit edilmesi halinde adli ve idari işlemin yapılmasını ve Bakanlığımıza, bilgi verilmesini Ordu ve Kocaeli Valiliğinden, mahalli idarelerimizce yapılan bu tür görevlendirmelerde daha titiz davranılmasının ilgililere duyurulmasını Mahalli idareler Genel Müdürlüğünden rica ederim.

Necmeddin KILIÇ
Bakan a.
Müsteşar Yrd.

MARDİN

Geleceğini Geçmişinde Arayan Şehir

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ

Atatürk Bulvarı No:229

Kavaklıdere/ANKARA

Tel:(0312) 419 21 00

Faks:(0312) 419 21 30

www.tbb.gov.tr